

OSAYLEISKAAVAN SELOSTUS

KAUHAJOEN KESKUSTAAJAMAN OSAYLEISKAAVA 2035

KAUHAJOEN KAUPUNKI

2018

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Kunta KAUHAJOKI	Kaavan nimi KAUHAJOEN KESKUSTAAJAMAN OSAYLEISKAAVA 2035 Osayleiskaavan selostus, joka koskee 22.2.2018 päivättyä osayleiskaavakarttaa	
Kunnan osa KESKUSTAAJAMA, ARONKYLÄ, HARJANKYLÄ, LUSTILA, KOSKENKYLÄ, YRJÄNÄINEN, HAVUSKYLÄ, KOKONKYLÄ, LYLKYLÄ, NIRVA, KORPIKYLÄ, LUOMANKYLÄ		
Alueen nimi KAUHAJOEN KESKUSTAAJAMA JA SITÄ YMPÄRÖIVÄT ALUEET	Korttelit:	
Kaavan laatijan yhteystiedot Marketta Nummijärvi, kaavoittaja KAUHAJOEN KAUPUNKI PL 500, 61801 KAUHAJOKI PUH. 040-481 0003	KAAVAN VIREILLETULOSTA ILMOITTAMINEN	Alueen osayleiskaavoituksen käynnistämisestä on ilmoitettu paikallis- ja seutulehdessä ja kaupungin ilmoitustaululla. KUULUTUS KAUHAJOEN KUNNALLISLEHDESSÄ 5.11.2009 Kaavoitusohjelma vuosille 2009 – 2013
	TEKNINENLAUTAKUNTA	LUONNOS 1.7.2014 EHDOTUS 26.5.2015 EHDOTUS 3 17.10.2017
Marketta Nummijärvi, kaavoittaja	KAUPUNGINHALLITUS	EHDOTUS 1.6.2015 EHDOTUS 16.1.2017 EHDOTUS 23.10.2017 VALTUUSTOVALM 5.3.2018
	VALTUUSTON HYVÄKSYMINEN	9.4.2018

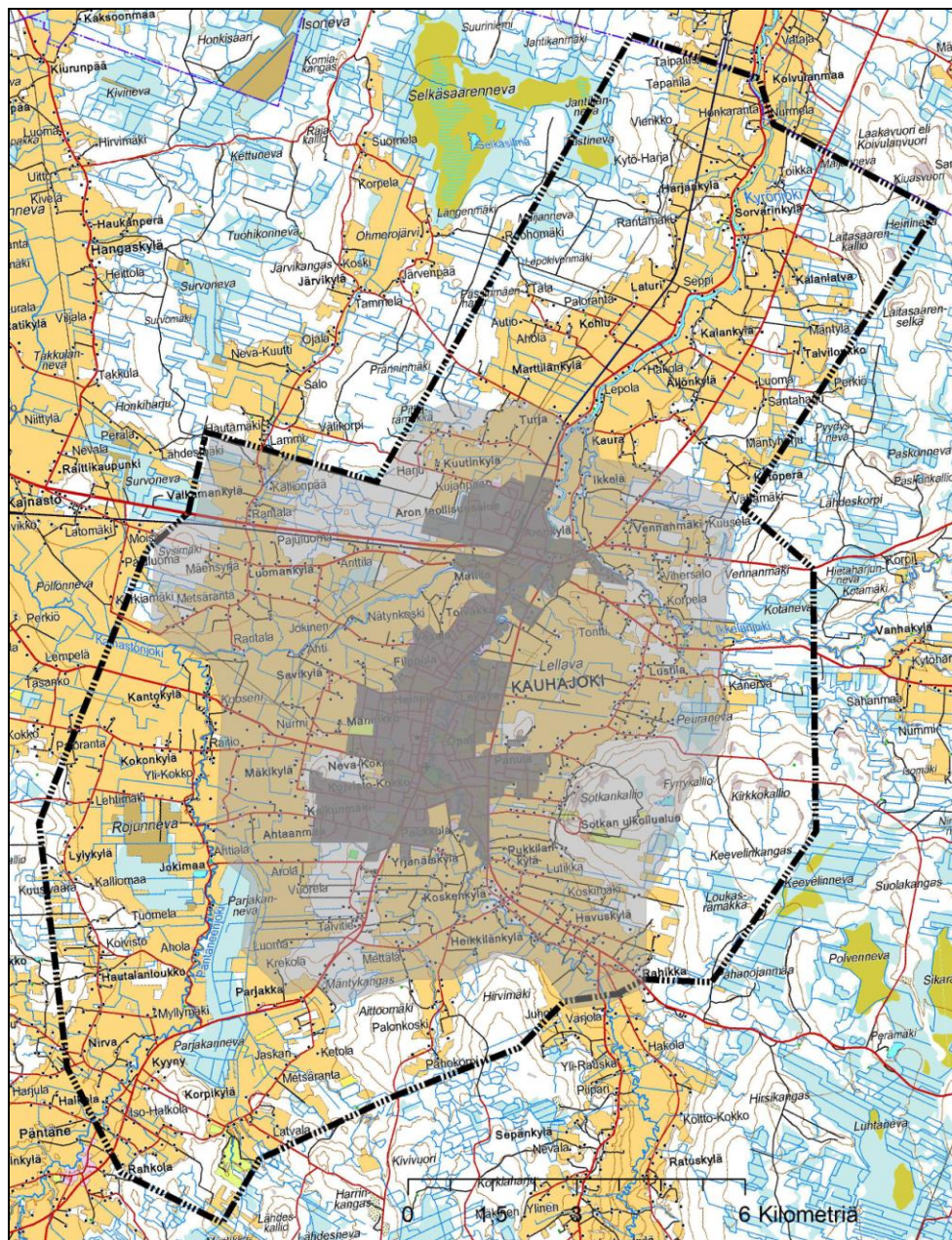

Alueen määrittely ja sijainti

Suunnittelualue käsittää Kauhajoen keskustaajaman sekä sitä ympäröiviä alueita 1-8 km etäisyydellä asemakaava-alueen reunalta. Alueen kokonaispinta-ala on noin 181 km² (18 100 ha). Siihen kuuluu kokonaisuudessaan 17.06.1991 valtuuston hyväksymän ohjeellisen osayleiskaavan alueet (noin 10 000 ha) sekä tämän lisäksi noin 8100 hehtaarin laajennusalueet etelä-, länsi-, itä- ja pohjoispuolella (kartta 1). Suunnittelualue käsittää Kauhajoen kaupungin keskustaajaman lisäksi Aron, Lustilan, Marttilankylän, Harjankylän, Sorvarinkylän, Äijönkylän, Luomankylän, Lylykylän, Nirvan, Koskenkylän, Heikkilänkylän, Korpikylän ja Korkonkylän kyläalueet. Alue rajautuu pohjoisessa Kurikan rajaan.

Kaava-alue käsittää laajoja asutus- ja peltoalueita sekä jonkun verran näitä ympäröiviä metsäisiä selännealueita.

Kaavan vaikutusalueeseen kuuluvat kaava-alueen lukuisten maanomistajien lisäksi Kauhajoen asukkaat ja yritykset.

Kartta 1. Kaavoitettavan alueen sijainti. Osayleiskaava 2035 –alue on rajattu karttaan mustalla piste-katkoviivalla. Tumman harmaa alue osoittaa nykyisen asemakaava-alueen ja vaalean harmaa vuonna 1991 hyväksytyn, nykyisin voimassa olevan yleiskaavan alueen.

Kaavan nimi ja tarkoitus

Kaavan nimi on Kauhajoen keskustaajaman osayleiskaava 2035. Kaava esitetään kahdessa mittakaavassa, joista 1:25 000 mittakaavassa esitetyn kaavakartan nimi on Keskeisen laaksoalueen rakennemalli, ja 1:7 000 mittakaavassa esitetyn kaavakartan nimi on Keskustaajaman osayleiskaava 2035.

Kaava osoittaa suuntaviivat Kauhajoen yhdyskuntarakenteen kehitykselle seuraavaksi 20 vuodeksi. Osayleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Osayleiskaavassa myös osoitetaan ne asemakaava-alueen läheiset maaseutumaiset kyläalueet, joille on tarpeellista laatia rakennusluvan myöntämisen perusteena toimiva ns. oikeusvaikutteinen osayleiskaava.

Kaavahanketta varten teetetyt selvitykset

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kauhajoen keskustaajaman osayleiskaava 2035:n valmistelu perustuu eri tahojen kuten kaupungin, ympäristöhallinnon, tiehallinnon, Väestörekisterikeskuksen, Tilastokeskuksen ja Geologisen tutkimuslaitoksen tuottamaan tietoihin sekä aikaisempiin, päivitettäviin ja uusiin yleiskaavatasoisiin selvityksiin. Kaavahankkeessa on laadittu seuraavat selvitykset:

- luontoselvitys
- liikenneselvitys
- maisemaselvitys
- arkeologinen selvitys
- rakennuskannan inventointi
- kysely maataloustuottajille; tulevaisuuskuva
- 50+ -vuotiaiden asumistoiveselvitys
- 5.– ja 8.-luokkalaisten koulumatkoja, arkiliikkumista ja ympäristökokemuksia koskeva tutkimus
- keskustan yhdyskuntarakenteen palvelevuuden selvitys (diplomityö)
- kaupallinen selvitys

Lisäksi kaavahankkeessa on selvitetty väestön kasvua, väestörakenteen ja sekä asumisen trendien kehitystä, ympäristön häiriötekijöitä, tulva-alueita, elinkeino- ja palvelurakennetta. Ns. matkahuollon kortteliin laadittiin visio massoittelusta ja korttelin toiminnallisesta järjestelystä. ELY-keskuksen kanssa teetettiin Liikenneverkkosuunnitelma tukemaan osayleiskaavatyötä.

Suunnittelun yhteydessä on pyritty varmistamaan, että kaavassa osoitetuista toiminnoista ei aiheudu merkittäviä ympäristövaikutuksia suunnittelualueen luonnonympäristöön, eläimistöön ja linnustoon, ympäröivän alueen asukkaisiin tai alueella harjoitettavaan elinkeinotoimintaan.

Kaavan oikeusvaikutukset ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Tässä osayleiskaavahankkeessa laaditaan oikeusvaikutukseton MRL 45 §:n tarkoittama yleiskaava, jossa esitetään alueen maankäytön kehittämisen päälinjaukset vuoteen 2035 saakka. Keskustaajaman osayleiskaava on luonteeltaan strateginen ja yleispiirteinen, eikä ohjaa suoraan rakentamista. Kaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yksityiskohtaisempia osayleiskaavoja ja asemakaavoja (MRL 42.1 §), joissa tarkemmin suunnitellaan esitettyjen kehittämistavoitteiden ja aluevarausten sisältö ja toteutustavat.

Kaava esitetään kahdella eri tarkkuudella siten, että koko osayleiskaava-alue esitetään ns. rakennemallissa 1:25 000 (Keskeisen laaksoalueen rakennemalli), ja asemakaava-alue, sen laajenemisalueet sekä lähiympäristöä esitetään tarkemmin tarkkuudella 1:7 000. Rakennemallissa 1:25 000 on esitetty erityisesti haja-asutusalueen maankäytössä huomioitavat reunaehdot ja kehitysvaikutukset. Osayleiskaavakartassa 1:7 000 on esitetty asemakaava-alueen ja sen laajenemisalueiden maankäytön suuntaviivat.

Kaikkia yleiskaavoja koskeva oikeusvaikutus on yleinen viranomaisvaikutus (MRL 42.2 §). Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. Yleiskaava on otettava huomioon suunniteltaessa ja päätettäessä ympäristön käytön järjestämisestä myös muun lainsäädännön nojalla siten kuin erityislaeissa säädetään.

Sisällysluettelo

Kaavan oikeusvaikutukset ja suhde muuhun lainsäädäntöön	4
1. Lähtökohdat	6
1.1. Yleiskaavan sisältövaatimukset maankäyttö- ja rakennuslaissa	6
1.2. Suunnittelualan yleiskuvaus	6
1.3. Suunnittelualan maisema, rakennettu ympäristö ja luonto	6
1.4. Alue- ja yhdyskuntarakenne	17
1.4 Toimintaympäristö	22
1.5 Imago ja identiteetti	28
1.6 Ympäristön häiriötekijät	29
1.7 Maanomistus	29
1.8 Suunnittelualuetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	30
2. Osayleiskaavan suunnittelun vaiheet	39
2.1 Suunnittelun tarve, käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	39
2.2 Osallistuminen ja yhteistyö	39
3 Osayleiskaavan tavoitteet	73
3.1 Yleiset tavoitteet	73
3.2 Täsmennetyt tavoitteet	73
3.3 Ohjelmista, strategioista ja suunnitelmista johdetut tavoitteet	75
3.4 Vaihtoehdot	76
4 Osayleiskaavan kuvaus	79
4.1 Mitoitus	79
4.2 Kaavaratkaisut	80
4.3 Kaavan vaikutukset	85
5 Osayleiskaavan toteutus	87
5.1 Toteutusta ohjaavat suunnitelmat	87
5.2 Toteuttaminen ja ajoitus	88
5.3 Toteutuksen seuranta	88

1. Lähtökohdat

1.1. Yleiskaavan sisältövaatimukset maankäyttö- ja rakennuslaissa

Yleiskaavan laadintaprosessista, sisällöstä ja esitystavasta on säädetty maankäyttö ja rakennuslaissa (MRL). Yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään MRL 39 §:ssä. Lisäksi on huomioitava vähittäiskaupan suuryksiköitä (MRL 71 b §) koskevat erityiset sisältövaatimukset.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon maakuntakaava, sekä:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonvarojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Vähittäiskaupan suuryksiköitä sijoitettaessa on lisäksi katsottava, että:

- 1) suunnitellulla maankäytöllä ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen;
- 2) alueelle sijoittuvat palvelut ovat mahdollisuuksien mukaan saavutettavissa joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä; sekä
- 3) suunniteltu maankäyttö edistää sellaisen palveluverkon kehitystä, jossa asiointimatkojen pituudet ovat kohtuulliset ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset mahdollisimman vähäiset.

1.2. Suunnittelualueen yleiskuvaus

Suunnittelualue käsittää Kauhajoen keskustaajaman sekä sitä ympäröiviä alueita 1-8 km etäisyydellä asemakaava-alueen reunalta. Alueen kokonaispinta-ala on n. 181 km² (18 100 ha). Siihen kuuluu kokonaisuudessaan 17.06.1991 valtuuston hyväksymän ohjeellisen osayleiskaavan alueet (noin 10 000 ha) sekä tämän lisäksi noin 8100 hehtaarin laajennusalueet etelä-, länsi-, itä- ja pohjoispuolella (kartta 1 s.3). Pohjoisessa rajana on Kurikan ja Kauhajoen välinen kuntaraja. Etelässä alue rajoittuu Hyypänjokilaakson pohjoispäähän Havuskylään sekä Pöntän pohjoispuolelle Korpikylään. Lännessä alueeseen kuuluvat Kokonkylä ja Luomankylä, idässä alue rajoittuu Sotkan virkistysalueeseen, Kirkkokallioon ja Lustilan kylään. Suunnittelualue käsittää Kauhajoen kaupungin keskustaajaman lisäksi Aron, Lustilan, Marttilankylän, Harjan, Sorvarinkylän, Äijön, Luomankylän, Lylykylän, Nirvan, Koskenkylän, Heikkilänkylän, Korpikylän ja Kokonkylän kyläalueet.

Valtaosa suunnittelualueesta on viljelykseen käytettyjä peltoalueita sekä asuinalueita. Kaava-alue käsittää myös näitä ympäröiviä metsäisiä selännealueita. Alueella asuu n. 11 000 asukasta, maatiloja sijoittuu alueelle n. 210 kpl (kasvinviljely 139, karjatilat 73). Metsäalueita alueella on n. 6 400 ha.

1.3. Suunnittelualueen maisema, rakennettu ympäristö ja luonto

Suunnittelualueen maisemarakenteen, rakennetun ympäristön ja luonnon asettamia lähtökoh-
tia on selvitetty kaavahanketta varten laadituissa selvityksissä. Tähän kaavaselostukseen on
koottu keskeisimmät suunnittelun lähtöolosuhteet ja arvot.

Maiseman peruspiirteet

Alue kuuluu valtakunnallisessa maisemamaakuntajaossa Etelä-Pohjanmaan viljelylakeuksien
seutuun.¹ Tälle suurmaisemalle on tyypillistä pohjaltaan tasaiset, viljelykseen raivatut, leveät

¹ Maisema-alueetöryhmän mietintö 1992.

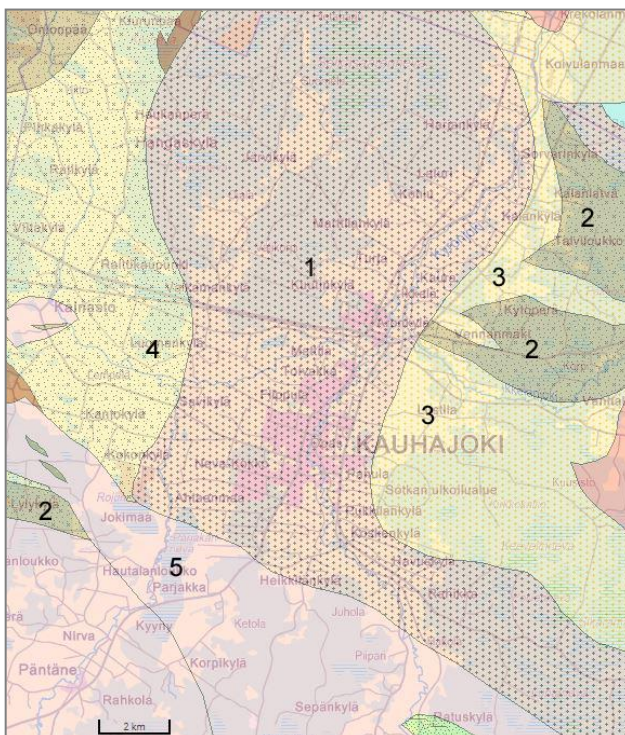

jokilaaksot, joita rajaavat verrattain loivapiirteiset metsäiset selänteet. Rakentamisperinteessä voimakkaimpana on lähelle laakson keskellä kulkevaa jokea sijoittuvat nauhakylät. Leimautavimmat perinteiset rakennukset ovat tyypillisesti kookkaita kaksi- tai puolitoistakerroksisia pohjalaistaloja. Asutus on levinnyt 1800-1900-lukujen vaihteessa laajemmin myös jokilaakson reunoille. Identiteettiä luovan kulttuurimaiseman perusta on avoin viljelylakeus. Jokiympäristössä on latvavesien mittakaava, ts. joet ovat kapeita ja mutkittelevia, eivätkä korostu voimakkaasti vesielementtinä maisemassa. Järviä ei ole lainkaan, ja metsäiset selänteet muodostavat maisemalle taustan horisontaalisena, tasaisena reunana.

Kuva tyypillisestä lakeusmaisemasta kaava-alueella.

Maa- ja kallioperä

Kaava-alueen kallioperä koostuu kovista, happamista, Suomessa yleisistä syväkivilajeista. Kallioperä on alueella pääosin granodioriittia, granitoidia ja graniittia (pääasiassa maasälpää ja kvartsia).² Peruskalliota peittävät maakerrokset muutamia kohteita lukuun ottamatta.

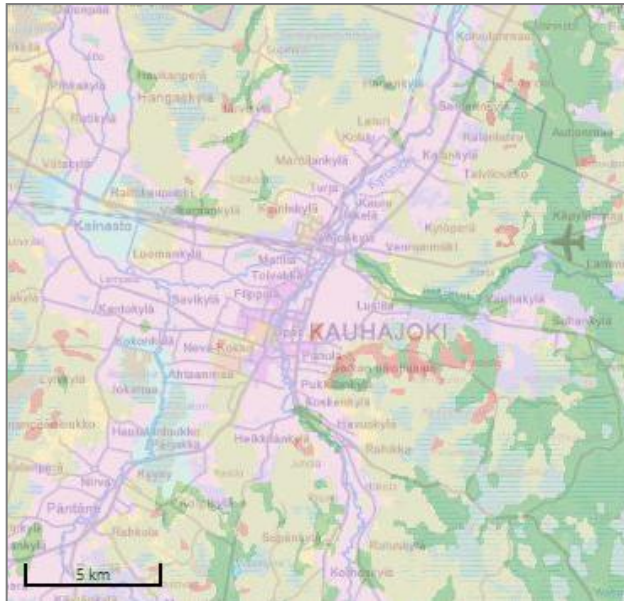
Kallioperän kivilajit: 1) granitoidi, 2) granitoidi, 3) granodioriitti, 4) granodioriitti, 5) graniitti Lähde: <http://www.paikkatietoikkuna.fi/web/fi>

Viljelylaakso, joka käsittää suurimman osan suunnittelualueesta, on paksujen lajittuneiden hienojakoisten maalajikerrosten, kuten savi, peitossa (ks. kartta alla). Laaksoa ympäröivät selänteet ovat pääasiassa huuhtoutunutta moreenia eli sekalajitteista maalajia (ruskea) sekä turvetta (harmaat alueet).

Laajimmat suoalueet selänteillä ovat Harjankylän länsipuolella. Lisäksi laajoja, mielenkiintoisia suoalueita laaksos-

² <http://www.paikkatietoikkuna.fi/web/fi> ja Bedrock of Finland, <http://ptrarc.gtk.fi/digikp200/default.html> sekä Kananoja 2000: Kallioperän suojelu- ja opetuskohteita Etelä-Pohjanmaalla, Keski-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla; Suomen ympäristö 429/2000.

sa peltojen keskellä ovat Parjakanneva ja Rojunneva. Potentiaalisilla asutuksen laajenemis-alueilla turvemaita on paikoin pieninä aloina, lähinnä Sotkankallion pohjoisrinteillä ja Kalkunmäen itäreunassa.

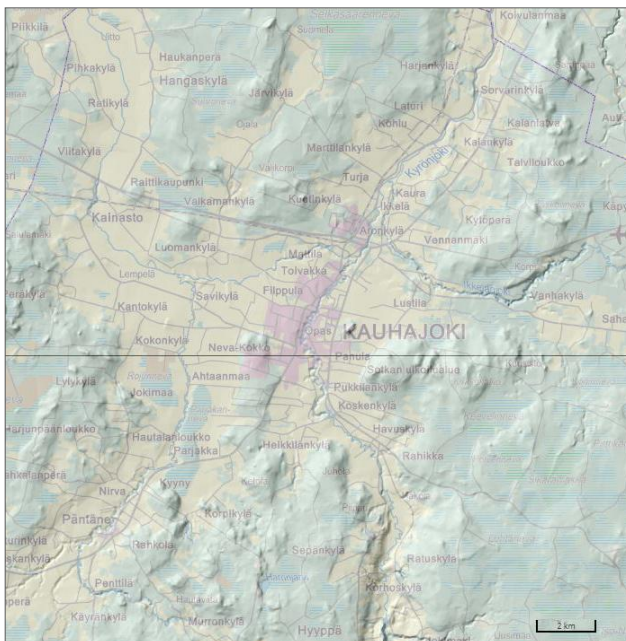

Kartta maalajeista: vaaleanpunainen = hienojakoinen maalaji (savi, siltti tms.), vaalean sininen = savi, ruskea = sekajajitteinen (moreeni), vihreä = karkearakeinen (hiekk, sora), Punainen = kallio, harmaa = lieju tai turve. Laaksojen peltoalueet näkyvät kartalla vaaleanpunaisena, hienojakoinen maalajin alueena.

Suunnittelualueelle sijoittuu pieniä karkeajajotteita lajittuneita maalajiesiintymiä³ eli hiekk- ja soraesiintymiä vähintään kahden metrin paksuisten moreenikerrosten alla. Sora- ja hiekkavarat -selvitys mainitsee 13 tutkittua kohdetta, joista suurin osa on moreeni-esiintymiä⁴. Yksi tutkituista kohteista, Palomäki-Ruuhimäki Äijönkylässä, soveltuu tutkimuksen mukaan pienimuotoiseen maa-ainestenottoon.

Suurimmat kallioalueet (maaperän paksuus 0-1 m, punaiset alueet) ovat Laitasaarenkallion laella ja Sotkankallio-Kirkkokallio -alueen mäkien lakialueilla. Hirvimäellä on pienialaisempia kallioalueita. Pieniä kallioalueita, joilla maaperän paksuus ei ylitä metriä, on lisäksi muidenkin mäkien lailla. Suurimmalla osalla alueesta kallioperää peittävät paksut maakerrokset, jotka voivat olla paikoin jopa yli 65m paksut⁵.

Topografia

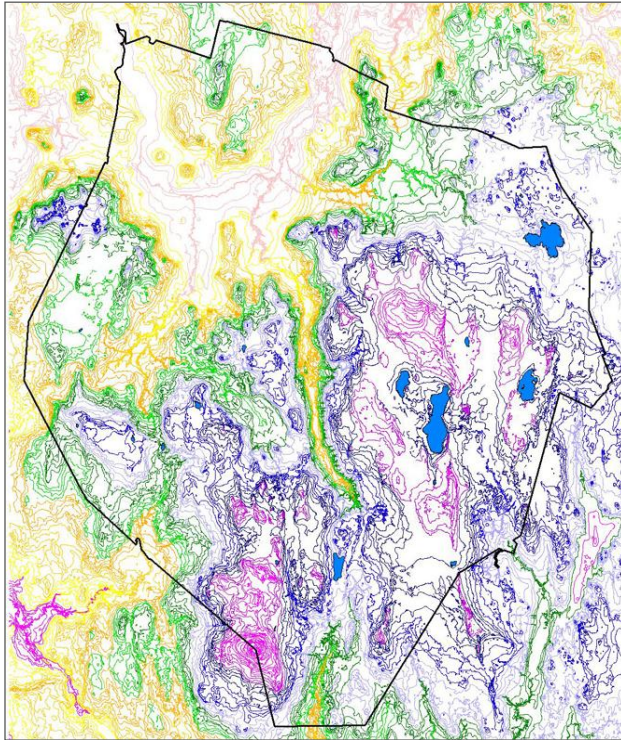
Alueen korkokuvassa erottuu selvä laakso-selännejako. Alueen keskiosa on tasaista laaksoa, jossa selvimmän erottuvat maastonmuodot ovat vesiuomia. Avoimen viljelylaakson korkeusvaihtelut ovat 10-15 metriä matalan jokivarren ja selänne metsän reunan välillä (etäisyys 1,5 km). Laakso rajautuu alavasta maisemasta kohoaviin, verrattain tasaisiin selänteisiin. Alueen korkeimmat kohdat ovat suunnittelualueen pohjois- ja itäosissa. Kalliolakinen Sotkankallio (148,7 mpy) erottuu jyrkempänä maastonkohoumana avoimen maiseman rajalla, ja kohoaa laakson reunasta n. 48 metriä. Myös Laitasaarenkallio (142,1 mpy) kohoaa yli 40 metriä laakson reunasta. Hirvimäen ja Aittoomäen laet ovat 35-40 metriä laakson reunaa korkeammalla, mutta rinteet ovat loivempia. Kaava-

**Kuva: Kaava-alueen korkeussuhteet havainnollistettuna
tinnevalovariostuskuvan avulla**
Digitaalinen maaperäkarta 1:200 000, www.paikkatietoikkuna.fi

⁴ Vaasan läänin seutukaavaliitto, Geologisen tutkimuskeskus: Kauhajoen sora- ja hiekkavarat 1994. Kohteet 25, 38, 55-59, 62, 64, 67-68 ja 70-72 kuuluvat kaava-alueeseen.

⁵ Kauhajoen sora- ja hiekkavarat 1994. s42.

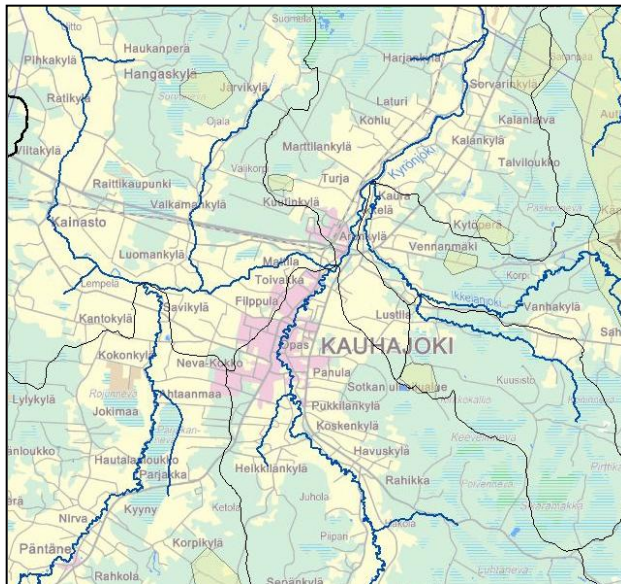
alueen pohjoisosissa selänteiden laet kohoavat n. 15 metriä laakson reunaa korkeammalle. Kaava-alueen matalin kohta on jokivarsi Harjankylässä 79,4 mpy.

Avoimen laakson keskellä keskustan itäpuolella on yksi selvä maastonkohouma, Kalmarinmäki. Luomankylässä selänteestä työntyy peltojen keskelle jyrkkärintainen mäki, Sysimäki. Kalkunmäki-Vuorenmaa on pienempi laakson keskelle sijoittuva selänne, joka rajaa kaupunkikeskustaa lounaasta. Jyrkkiä mäkiiä on asutuksen yhteydessä myös Korpikylän länsi- ja koillispuolella.

Punaiset käyrät sijoittuvat korkeustasoille 170-230 mpy. tumman siniset 150-170 mpy, vaalean siniset 140-150 mpy, tumman vihreät 130-140 mpy ja kirkkaan vihreät 120-130 mpy. Kaava-alueen länsipuolelle sijoittuvat avoimet peltoalueet sijoittuvat korkeustasoille 90-110 mpy. Laakson ja selänteiden tyypillinen korkeusero on n. 30-40 metriä.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alueella ei sijaitse luonnontilaisia järviä tai lampia. Sitä vastoin virtavedet ovat osa suunnittelu ympäristöä. Suuri osa kaava-alueen vesistöistä on ihmisen muovaamia.

Kauhajoen kaava-alue on kokonaisuudessaan Kyrönjoen valuma-alueita, sen latva-alueita. Alueella yhtyy neljä jokea yhdeksi: Kainastonjoki, Pöntäneenjoki, Kauhajoki ja Ikkälänjoki. Kainaston-, Kauha- ja Pöntäneenjoki virtaavat pääasiassa tasaisen pelto- maiseman keskellä, pudotusta on vähän ja rantoja ja uomaa on käsitelty. Ikkälänjoki sitä vastoin virtaa suurelta osin metsän keskellä, pudotusta matkalla on selvästi enemmän ja joki on suurimmalta osalta luonnontilainen. Kainastonjoki on kaava-alueen joista vähiten luonnontilainen.

Kartassa vesistöt merkitty sinisellä, valuma-alueiden rajat mustalla ja pohjavesialueet keltaisina alueina. Lähde: <http://www.paikkatietoikkuna.fi/web/fi>.

Jokien sivu-uomia on kaava-alueella lukuisia. Ne ovat latvavesille tyypillisesti verrattain kapeita ja kuivana kautena vähävetisiä. Suuri osa sivuluomista on valtaojan kokoisia. Peltojen kuivatuksen purkautumisreittinä toimivia valtaoja on alueella lukuisia. Alueen pienvedet ovat syntyneet ihmistoiminnan seurauksena eivätkä täytä Vesilain määritelmää.

Jokiuomien kapeus, hidas virtaama ja tasaiset maastonmuodot aiheuttavat alueella jonkin verran tulvia. Eniten tulvivia alueita ovat Jokimaa Pöntäneenjoen varrella ja Kainastonjokivarsi.

Tulevaisuudessa rankkojen sateiden aiheuttamat kaupunkitulvat voivat olla riski paitsi lämpimämpinä vuodenaikoina myös talvella, mikäli talvet muuttuvat nykyistä leudommiksi.

Suunnittelualueen maaperässä ja sen kerroksissa on runsaasti pohjavettä. Osayleiskaavan alueella sijaitsee kokonaan tai osittain viisi pienialaista pohjavesialuetta: Fyrrykallio, Kuutinkylä, Toivakanmäki, Vennanmäki A ja Harrinkangas (keltaiset alueet yllä olevassa kartassa). Nämä kaikki muodostumat ovat vedenhankintaa varten tärkeitä, I-luokan pohjavesialueita.

Fyrrykallio (10 232 21) sijaitsee suunnittelualueen kaakkoisosassa. Fyrrykallio on kalliomäki, jonka päällä on rantakerrostumia. Muodostuma kerää vettä ympäristöstä, ja pohjavesi virtaa pitkin kallion pintaa pohjoiseen. Alueen pohjoisosassa on turvepeitteistä. Alueella muodostuvan pohjaveden määräksi on arvioitu 200 m³/d. Alueen pohjois-/koillisosassa sijaitsee Aro-Lustilan vedenjohto-osuuskunnan ja luoteisosassa Kauhajoen Lustilankylän vesiosuuskunnan vedenottamot, joista saa vetensä noin 50 taloutta.

Kuutinkylä (10 232 10) on vettä ympäristöstä keräävä rantakerrostuma. Pohjavesi virtaa lännestä itään ja purkautuu tiivispeitteisen alueen reunassa lähteinä. Alueella on arvioitu muodostuvan pohjavettä noin 80 m³/d ja alueen itäosassa sijaitsee Kuutinkylän painovesiyhtymän vedenottamo, joista saa vetensä noin 10 taloutta. Kuutinkylä sijaitsee osittain suunnitellulla yleiskaava-alueella.

Toivakanmäki (10 232 52) on ohuen rantakerrostuman peitossa oleva kalliomäki, joka kerää vettä ympäristöstä. Pohjavesi virtaa rinnettä myöten länteen päin. Mäen alareunassa on lähteitä. Alueella on arvioitu muodostuvan pohjavettä 800 m³/d. Toivakanmäen luoteisosassa sijaitsee Koivula-Krekolan vesiyhtymän ja lounaisosassa Kauhajoen vesihuolto Oy:n vedenottamot, joista saa vetensä noin 10 taloutta. Ao. pohjavesialueen Kauhajoen kunnassa sijaitseva osa kuuluu kaavoitettavaan osayleiskaava-alueeseen.

Vennanmäki A (10 232 20 A) on vettä ympäristöön purkava moreenimuodostuma, jonka pinta-kerrokset ovat huuhtoutuneet ja vettä johtavat. Moreenipeitteen paksuus vaihtelee 2-14 metriin. Pohjaveden päävirtaussuunta alueella on idästä länteen. Muodostuvan pohjaveden määräksi on arvioitu 100 m³/d. Alueen länsiosassa sijaitsevat Ikkelänkylän vesiosuuskunnan ja Vennanmäen vesiosuuskunnan vedenottamot, joista saa vetensä noin 50 taloutta.

Lisäksi noin 200 m etäisyydellä Vennanmäen pohjavesialueen pohjoispuolella on Ikkelänkylän vesiosuuskunnan kaivo. Tokerotie kulkee pohjavesialueen läpi. Vennanmäki A pohjavesialue sijaitsee kokonaan suunnitellulla osayleiskaava-alueella.

Harrinkankaasta (10 232 29) vain hyvin pieni osa pohjavesialueen pohjoisosasta sisältyy osayleiskaavahankkeen alueeseen. Harrinkankaalla sijaitsee noin 1 km etäisyydellä osayleiskaava-alueesta Kauhajoen Vesihuolto Oy:n vedenottamo. Pohjaveden virtaussuunta on alueella pohjoiseen ja pohjavettä purkautu Rydinlähteen alueella.

Em. pohjavesialueita ei ole luokiteltu pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeen (POSKI) yhteydessä. Lisäksi osayleiskaava-alueen lähiympäristössä sijaitsee pohjavesialueita (Vennanmäki B, Pitkämönkangas A ja Järvikangas), jotka ovat vedenhankintaa varten tärkeitä I-luokan pohjavesialueita. Kauhajoen sora- ja hiekkavarat selvityksessä on pohjavesialueina mainittu myös Kotomäki Kalankylän itäpuolella ja Vartalo Harjankylässä.⁶

Kaava-alueella on myös lähteitä. Osaan lähteistä on rakennettu kaivo ja osaan on kaivettu oja. Vesilain (1961/264, 15a § ja 17a §) tarkoittamia lähteitä on Keevelintien pohjoispuolella olevalla alueella, Lähdeskorventien varrella aivan kaava-alueen itärajalla sekä alueen pohjoisosassa Toivakanmäen alueella. Lähdealueet tulee kartoittaa tarkemmin alueen yksityiskohtaisempaa maankäyttöä suunniteltaessa.

Pienilmasto

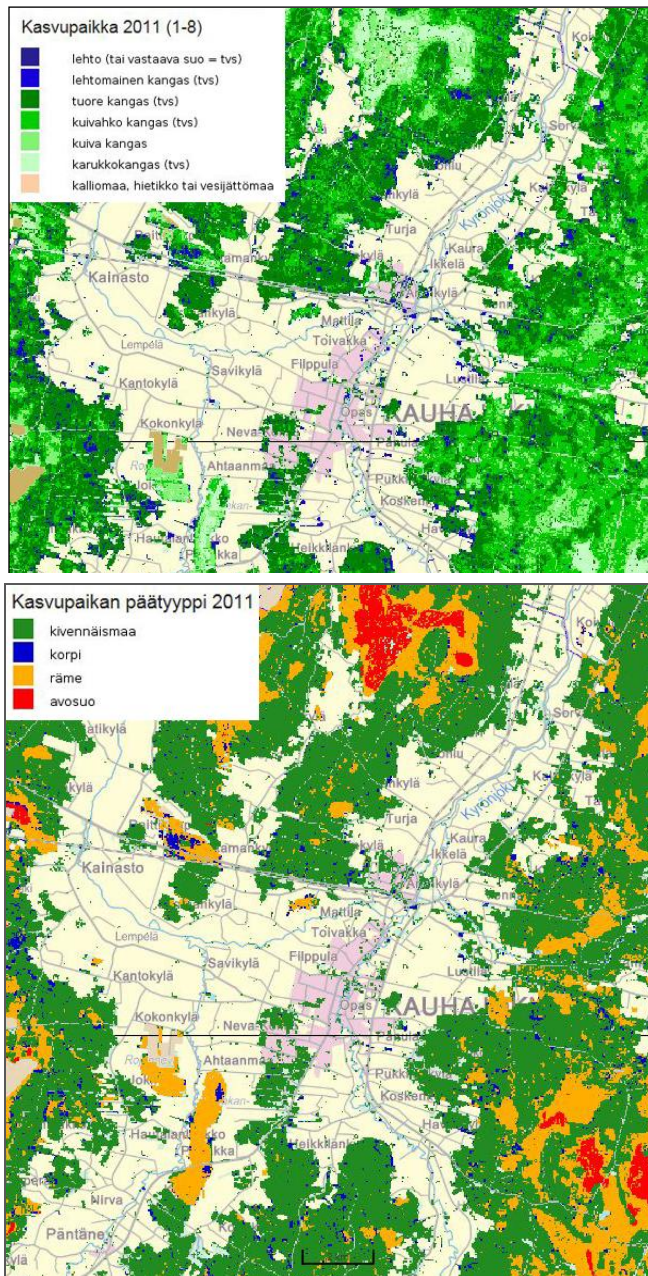
Alueen ilmastoon vaikuttaa meren läheisyys. Talvet ovat verrattain leutoja, ja varsinkin laaksoissa lumen määrä jää usein vähäiseksi. Loivat pinnanmuodot eivät juurikaan muodosta pienilmastoltaan niin epäedullisia alueita, että pienilmasto rajoittaisi merkittävästi maankäyttöä.

---

⁶ Kauhajoen sora- ja hiekkavarat 1994. s. 40 ja 42.

Kasvillisuus ja luontotyytit

Suomen kasvimaantieteellisessä aluejaossa Kauhajoki sijoittuu boreaalisten metsien alueelle. Metsät ovat boreaalisella vyöhykkeellä havupuuvaltaisia ja tyypillisesti vähälajisia. Havumetsien kasvillisuus on vähälajista, sillä maaperä on hapanta ja melko köyhää sekä ilmasto viileää.

Kivennäismaat alueella ovat selänemetsien reunoilla verrattain reheviä, ja näkyvät satelliittiaineistossa tuoreena kankaana (ks. kartta alla). Maaston pienet, kosteutta keräävät notkot ovat lehtomaista kangasta. Turvemaat ovat pääasiassa vähäravinteisia ja näkyvät satelliittikuvassa kuivahkona tai kuivana kankaana. Mäntyä kasvavat rämeet ovat yleensä ravinteisuudeltaan kuivahkoja tai kuivia kankaita ja avosuot kuivia ja jopa karukkokankaita.

Yllä kasvupaikkakartta ja alla kasvupaikan päätyyppi satelliittikuvatulkinnoista. Kasvupaikkakartassa turvepohjaisten alueiden kasvupaikkatyytit näkyvät karuina kankaina runsaasta vesitaloudesta huolimatta, sillä ne ovat kasvupaikkoina karuja. Selitteen kirjainyhdistelmä tvs tarkoittaa "tai vastaava suo- tai turvemaata". Lähde <http://www.paikkatietoikkuna.fi>

Alueen eteläosassa aivan kaava-alueen rajalla on Luonnonsuojelulain 29 § mukainen lehtokuvio. Kohde sijaitsee Korpikylässä Rydinkallion koillispuolella ja kuuluu lehtojensuojelualueeseen (ks. selostuksen s.15). Mahdollisia Metsälain 10§:n tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä on mm. Äijälän Pappilan alueella (huomioitu asemakaavoituksessa), Sotkankallion alueella, Aronkylän puhdistamolla (pienialaisia lehtoja), sekä Sotkanluoma ja Keevelinluoma.

Alueet tulee huomioida alueen metsänkäsittelytoimenpiteitä suunniteltaessa. Asemakaavoitettulla alueella Metsälaki koskee vain metsätalousalueeksi määriteltyjä alueita. Alueella ei ole vanhoja metsiä tai ympäristön monimuotoisuuden kannalta merkittäviä muita kohteita. Jokien ranta-alueet ovat monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita.

Suunnittelualueella ei esiinny merkittäviä perinnebiotooppeja. Alueen kasvilajistoon ei kuulu vaateliaampaa putkilokasvilajistoa eikä vanhaan asutukseen viittaavia arkeofyyttejä eli muinaistulokkaita. Mahdolliset pienialaiset ketokohteet on inventoitava asemakaavoituksen yhteydessä, mikäli niitä alueella esiintyy. Suunnittelualueella ei ole merkittäviä perinnemaisemakohteita.

Eläimistö

Eläimistöstä on luontoselvityksessä kartoitettu linnustoa, liito-oravia, lepakoita sekä viitasammakkoita. Alue on linnustollisesti melko tavanomaista ja huomattavan tiheälinnustoiset kohteet puuttuvat alueelta. Aronkylän puhdistamon lehtoa ja Kauhajoen Kasinon rehevää jokivartta voi pitää paikallisesti merkittävänä pesimälinnustokohteena.

Alueella on havaittu pesimäaikaan 13 lintudirektiivin (Council Directive 79/409/ETY) liitteen I pesimälajia sekä 12 kansallisessa uhanalaisluokituksessa (Rassi ym. 2001) mainittua pesimälajia. Pysyvän pesän rakentavien petolintujen pesiä ei havaittu inventoiduilla alueilla, mutta alueen eteläosa kuuluu huuhekajan laajaan reviiriin ja laji saattaa joinakin vuosina pesiä alueella. Alueen itäosassa on melko tiheä kanalintukanta. Alueen suurempien metsäkuvioiden pöytäissä pesinee hyvinä myyrävuosina myös helmi- ja varpuspöllöjä, jotka kuuluvat myös Lintudirektiivin liitteen I pesimälajeihin. Muista Lintudirektiivilajeista alueella esiintyy ainakin joinain vuosina sekä ruiskääkkä että peltosirkku, joita nyt ei inventoinnissa havaittu.

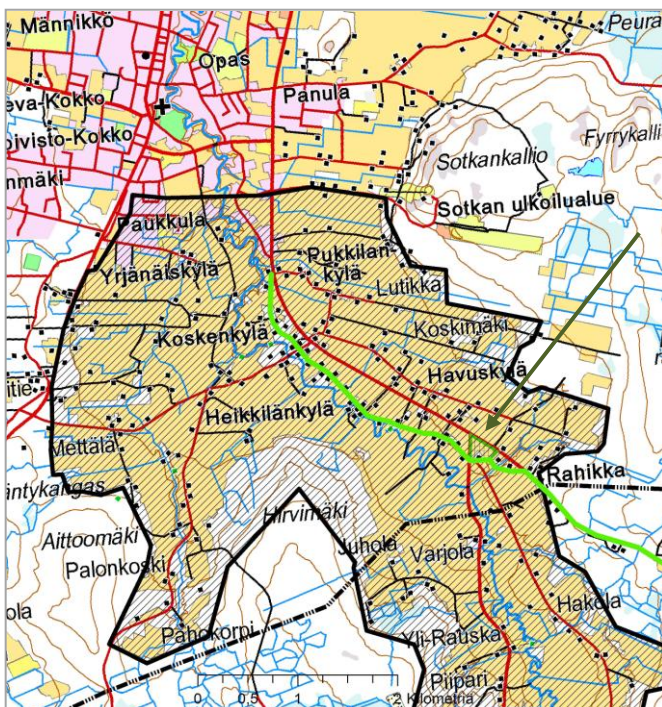
Alueella ei ole asuttuja liito-oravan elinpiirejä, ja liito-oravalle soveliaista elinympäristöä on alueella niukasti. Sotkanluoman jokivarrella on potentiaalista liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä, mutta mitään havaintoa lajin esiintymisestä alueella ei tehty. Suuria liito-oravalle pesimäympäristöksi soveltuvia sekametsäkuviota ei alueella ole ja kaikki alueen mahdolliset liito-oravaympäristöt ovat hyvin pienialaisia.

Muista EU:n Luontodirektiivin liitteen IV mainituista lajeista suunnittelualueella esiintyy todennäköisesti viitasammakkoita Polvennevedellä sekä Keevelinluoman ja Sotkanluoman alueilla. Luontodirektiivin liitteen IV lajeihin kuuluvista lepakoista alueella esiintyy ainakin pohjanlepakoita, vesisiippoja ja isoviiksisiippoja/viiksisiippoja. Alueen jokivarret ovat lepakoiden suosimia saalistusmaastoja. Lepakoiden pesimäyhdyksuntia tai talvehtimispaikkoja ei inventoinnissa löydetty ja merkittävien talvehtimispaikkojen esiintyminen alueella on epätodennäköistä sopivien kohteiden puuttumisen vuoksi.

Alueen selännemetsissä liikkuu, ruokailee ja lisääntyy myös tavanomaista metsän nisäkäslajistoa, kuten jäniksiä, kettuja ja hirviä.

Arvokohteet

Valtakunnallisesti arvokkaat maisemat

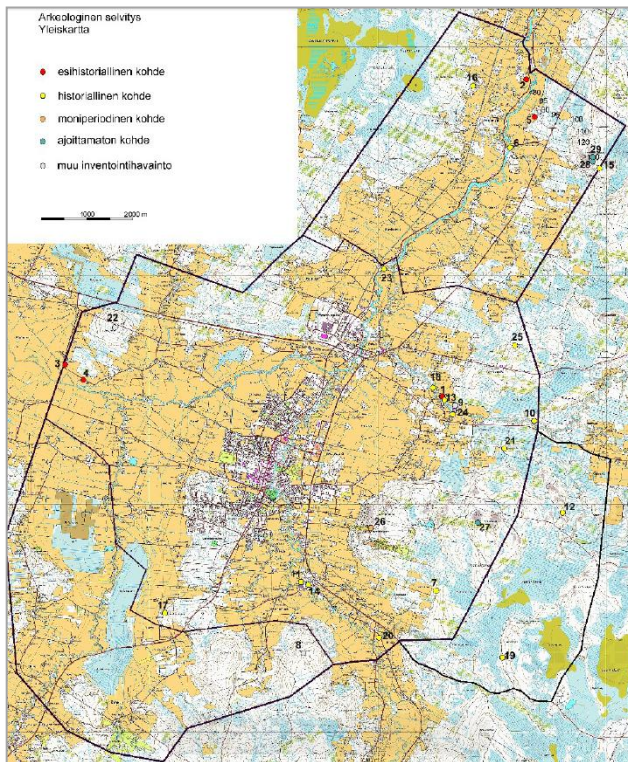

Osayleiskaava-alueelle sijoittuu osa yhdestä valtioneuvoston periaatepäätöksen (1/500/95) valtakunnallisesti arvokkaasta maisema-alueesta. Hyypänjokilaakson valtakunnallisesti arvokas maisema-alue ulottuu asemakaava-alueelle Kuja-Kokon kaupunginosaan saakka (musta vinoviivitus viereisessä kartassa).

Valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista on valmistunut päivitys, joka on perusta maisema-alueiden rajojen tarkistamiselle lähivuosina. Päivityksessä esitetään Hyypänjokilaakson maisema-alueen pohjoisimpien osien eli Hämes-Havusen pohjoispuolelle sijoittuvien alueiden poistamista rajauksesta. Tämän toteutuessa suurin osa kaava-alueelle ulottuvista alueista poistuu valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajauksesta.

Valtakunnallisesti arvokkaat rakennetun ympäristön arvokohteet

Valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurihistoriallisia rakennettuja ympäristöjä, ns. RKY2009-kohteita on kaava-alueella kaksi, Hämes-Havusen umpipiha ja Hämeenkaan - Kyrönkankaantie (s. 12 kartassa vihreä viiva sekä nuolella osoitettu vihreä vinoviivitus). Hämes-Havusen tilan mies- ja karjapihaan jakautuva umpipihakokonaisuus edustaa 1800-luvun etelä-pohjalaista talonpoikaisarkkitehtuuria. Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantie saa alkunsa Kauhajoen alueelta, ja osa siitä sijoittuu kaava-alueen eteläosaan. Satakunnassa Kyrönkankaantienä, Pirkanmaalla Hämeenkaan tienä ja Pohjanmaalla Pohjankankaantienä tunnettu tie on yksi Suomen keskiaikaisista pääteistä ja ainoa kesäaikaan kuljettavissa ollut reitti Satakunnasta ja Hämeestä Pohjanmaalle (Lähde: <http://www.rky.fi/>).

Kaava-alueella ei ole rakennussuojelulailla tai kirkkolaislailla suojeltuja rakennuksia.

Osayleiskaava-alueella on useita kiinteitä muinaisjäännöksiä (ks. viereinen kartta). Kiinteät muinaisjäännökset on rauhoitettu muinaismuistolain perusteella, ja niiden säilymistä uhkaavat toimenpiteet on kielletty. Alueelta on löydetty viisi esihistoriallista asuinpaikkaa, loput löydöt ovat historialliselta ajalta tai ajoittamattomia.

K-P:n arkeologiapalvelu laati v. 2010 arkeologisen inventoinnin ”Kauhajoen keskustaajaman osayleiskaava ja laajennusosat”. Inventoinnissa löytyi 11 uutta kohdetta (historialliselta ajalta tai ajoittamattomia) ja lisäksi huomioitiin peruskartoille merkityt kahdeksan tervehautakohdetta. Selostuksen liitteenä on luettelo muinaisjäännöksistä kaava-alueella.

Maakunnallisesti arvokkaat maiseman ja rakennetun ympäristön arvokohteet

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi Kainastonjoen ja Kyrönjoen varren peltolakeudet.

Maakuntakaavan liitteessä IV lueteltuja maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ovat kaava-alueella:

- **Mattilan talonpoikaistalo**, Aronkylä (RKY 1993) (Ala-Mattila)
- **Ikkelän taloryhmä pienen joen ympärillä**, Aronkylä (RKY 1993)
- Toikka-Toivakka taloryhmä, Harjankylä
- **Havusen talo**, Aronkylä (Korpiaro)

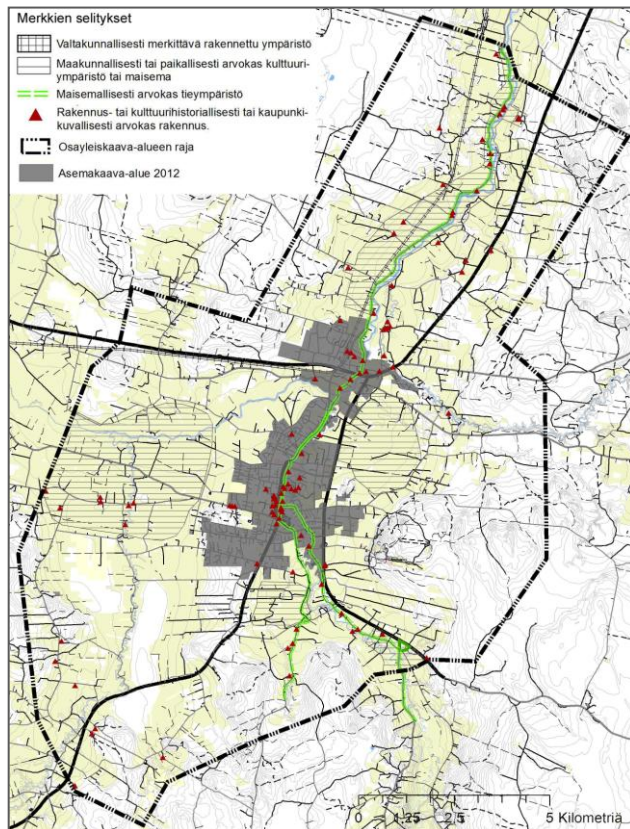
(Keskusta-alueen osayleiskaavassa 1991 S-merkinnällä merkityt kohteet on lihavoitu yllä ja alla olevissa luetteloissa. Asemakaavalla suojellut kohteet on kirjoitettu punaisella tekstillä.)

Maakunnallisia inventointeja ja arvoluokituksia on tehty useita. Muissa maakunnallisissa luokituksissa mainittuja rakennushistoriallisesti arvokkaita kohteita Kauhajoella ovat edellä mainittujen lisäksi:

- **Kotitalousopiston vanha osa** (Kauhajoen koti- ja laitostalousoppilaitos)
- **Sanssin kartano (päärakennus, renkitupa, punainen tupa, aitta)**
- **Äijälän pappila**
- **Kauhajoen pitäjänmakasiini** (kruununmakasiini)
- **Suomen sodan aikainen taistelupaikka** (Sotatie), muistomerkki

- Parjakannevan taistelupaikka sekä **Suomen sodan muistomerkki Samelinlaksossa**
- Kauhajoen osuusmeijeri
- Evankelinen kansanopisto
- **Kauhajoen pääkirkko** ympäristöineen
- **Ollongvistin kauppakartano** eli nykyinen Kotiseututalo makasiineineen
- **Kirkonkylän koulu** (Terijoen siipi, eduskuntasali, Sanssin koulu)
- Maamieskoulu
- Nuorisotalo Räimiskä (entinen seuraintalo ja kunnantalo)
- Kunnan hallintokeskus, johon kuuluu Hallintoaukion ympärillä olevia julkisia rakennuksia: kaupungintalo, vanha kunnantalo, ent. valtion virastotalo, kirjasto, **Aninkoulu**, yhteiskoulu, **lukio**, koulukeskus, hammashoitola ja muut terveydenhoidon rakennukset.

Paikallisesti arvokkaat maiseman ja rakennetun ympäristön arvokohteet

Asemakaavalla suojeltuja rakennuskokonaisuuksia on alueella yhteensä 13, edellä lueteltujen lisäksi:

- Knuuttilan mylly
- Ojalan pakari, ent. Säästöpankki
- Setälä, ent. Lukkarila

Keskustaseudun osayleiskaavaa varten koottiin paikallisten kulttuuriympäristöjen arvottamista varten arvottamistyöryhmä, jossa oli mukana virkamiehiä ja luottamushenkilöitä. Arvottamistyöryhmän työ perustui Kauhajoella tehtyihin kulttuuriympäristöä koskeviin selvityksiin sekä työryhmän asiantuntemukseen ja paikallistuntemukseen. Lähtökohtana oli vuonna 2003 laadittu selvitys "Kauhajoen osayleiskaava-alueen rakennetun ympäristön kartoitus" (Tallgren 2003). Työryhmän työn tuloksena laadittiin raportti "Kauhajoen keskustaajaman oikeusvaikutteinen osayleiskaava 2035, rakennetun ympäristön ja rakennusten arvottaminen" (toim. Tallgren 2013). Työryhmän

muodostivat arkkitehti Liisa Kasi, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon rakennustutkija Sirkka-Liisa Sihvonen, rakennustarkastaja Keijo Mäenpää, rakennusvalvonnan projektityöntekijä Sari Tallgren sekä luottamushenkilöt Antti Niemi-Aro ja Satu Uitto.

Rakennukset ja rakennetut ympäristöt on inventoitu käyttäen kriteerejä maisemalliset, historialliset ja rakennushistorialliset arvot. Työryhmä luokitteli kohteet luokkiin A, B ja C. Arvottamistyöryhmän työstä on valmistunut erillinen raportti. Kohteet ja niiden numerointi on lueteltu liitteessä. Numerointi on vastaava Keskeisen laaksoalueen rakennemalli-kaavakartalla.

Kulttuuri- ja rakennushistorialliset rakennukset kaava-alueella, luokka A

Keskusta-alueella: Koskiaro, Kaura (1913), Rewellin talo (1948), Pajaniemi (1900-luvun alkupuoli), Huttula (1963), Vahonkulma (1963), Äystö ent. Koivisto (1956), Filppula (1876), "Räimiskä" nuorisotalo, Rientola (1898), Rauska, Rinta-Knuuttila (1914), Ullantie 10, ent. neuvola (1981), Rainoma (1941), Koskiranta (1940), Ratalahti (1936), "Aromuksen palatsi", Kotirinne (1951), Kotila (1958), Maatalousoppilaitos, Maamieskoulu (1925)

Aronkylän taajamassa: Koivikko (1938), Paukkula (1938), Aron ala-aste (1933), Yhteistalo (1932), Enonkulma (1950)

Keskusta-alueen ulkopuolella Aron-Harjan suunta: Alaharja (1918), Vähäharja (1928), Yli-Harja, Harja, Vanha Harja (1800-luvun puoliväli), Myllymäki, pelimannin tupa (1900-luvun alku), Harjankylän entinen koulu (1923), Myllyniemi (1930), Hirvitarha (1936), Keski-Laturi (1880), Lehtinen (1850-l), Lamminkoski (1901), Metsäranta (1800-luku), Latva-Äijö (ennen 1860-l), Kaura (1869), Kauhajoen Evankelinen opisto (1929), Kauhajoen rautatieasema (1911), Mäntykangas (1800-luvun loppu), Mattila (1900), Ylikuutti (1900-luvun alku), Lukkari-Laturi (1844), Ala-Marttila (1800-luvun loppu), Vierimaa (1900-luvun alkupuoli), Korkola (1934), Tuominen (1928), Mäkinen (1900-luvun alku), Koski-Harja (1895)

Keskusta-alueen ulkopuolella Pöntäneen suunta: Koivisto (1910), Nirvan entinen koulu (1927), Kiviluoma (1915), Kyyny (1874), Mäki-Kyyny (1800-luvun loppu)

Keskusta-alueen ulkopuolella Kokonkylän suunta: Varamäki, Paloranta (1927), Louhela (1935), Yli-Kokko (1901), Latvakokko (1902), Kokonkylän koulu (1914)

Keskusta-alueen ulkopuolella Koskenkylän-Heikkilän suunta: Ollila (1900-luvun alku), Keski-Heikkilä (1877), Ala-Yrjänän (1844), Ala-Pukkila, Yli-Antila (1906), Mäki-Havunen (Sahakangas) (1897), Latva-Pukkila (1799), Rantamäki (1947), Haapakoski (1913), Uusitalo (1877), Ala-Havunen (1820)

Kulttuuri- ja rakennushistorialliset rakennukset kaava-alueella, luokka B

Keskusta-alueella: Vahonkulma (1963), Rinta-Filppula, "Klasi-Filppula" (1912)

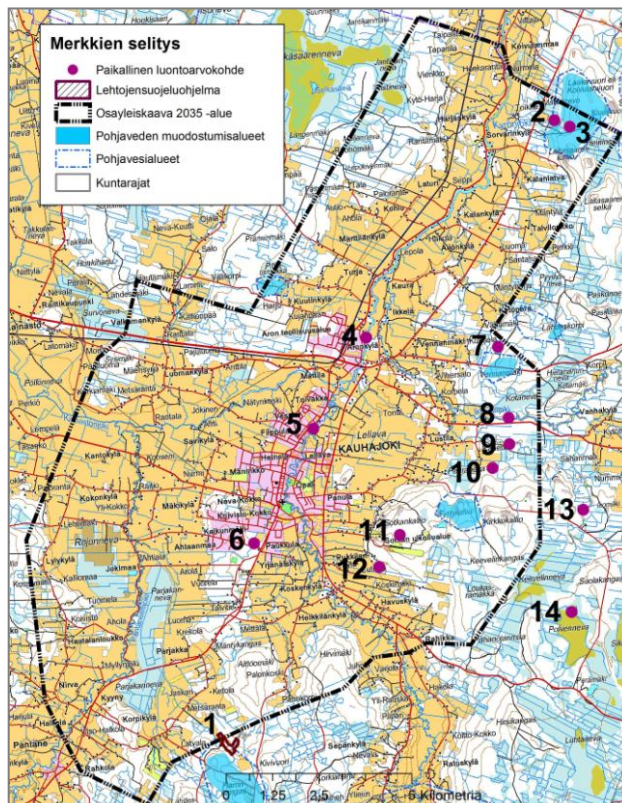
Keskusta-alueen ulkopuolella: Nevala (1880), Suksi, Vartio-Kuutti (1906), Hautaniemi (1842)

Kulttuuri- ja rakennushistorialliset rakennukset kaava-alueella, luokka C

Raitio (1903), Ala-Kokko (1880-luku)

Arvokkaat kokonaisuudet:

Harja (neljän talon kokonaisuus) (A), Harjankylän keskustaajama (B), Ikkelen taloryhmä (B), Rinnemäki (C)

Luonnon arvokohteet

Kaava-alueella ei sijaitse Natura 2000 -alueita eikä luonnonsuojelualueita. Alueella tavattavaa kasvillisuutta ja eläimistöä on kuvailtu tarkemmin kaavaselostuksen sivuilla 11-12.

Luontoselvityksessä etsittiin mm. luonnonsuojelulain, metsälain ja vesilain mukaisia luontoarvokohteita. Kaava-alueen etelärajalla on Luonnonsuojelulain 29 § mukainen lehtokuvio (kartassa nro1). Kohde sijaitsee Korpikylässä Rydinkallion koillispuolella ja kuuluu lehtojensuojelualueeseen. Mahdollisia Metsälain 10§:n tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä on Äijälän Pappilan alueella (nro. 6), Sotkankallion alueella (nro. 12), Aronkylän puhdistamolla (nro. 4), sekä Sotkanluoma (nro. 9) ja Keevelinluoma (nro. 13).

Vesilain (1961/264, 15a § ja 17a §) tarkoittamia lähteitä on Keevelintien pohjoispuolella olevalla alueella, Lähdeskorventien varrella kaava-alueen

itärajalla sekä alueen pohjoisosassa Toivakanmäen alueella.

Luontoselvityksessä paikallisia luontoarvoja on todettu myös Kauhajoen Kasinon ja Aronkylän vedenpuhdistamon lähiympäristöissä (linnusto), Sotkankallion ja Laitasaaren kalliolailla (kallio- ja paahde-eliöstö), Ikkeläjoen varrella sekä metsäalueilla (pienet lehtokuviot).

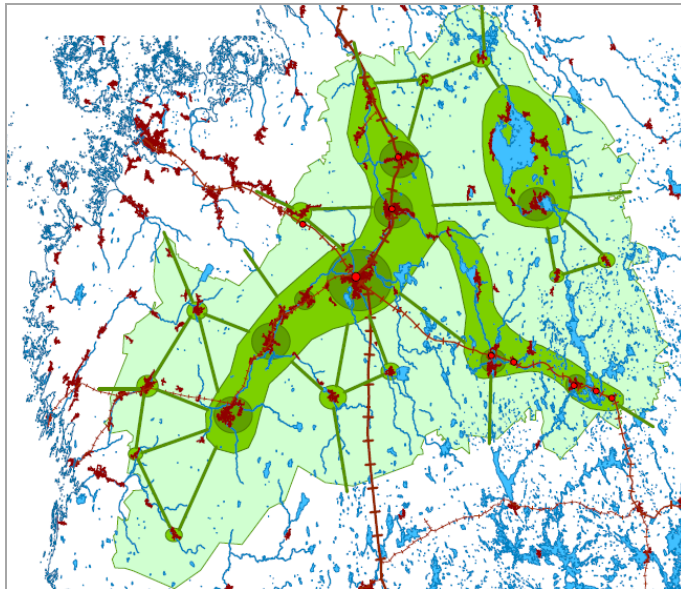
Luettelo kohteista:

1. Näsiänmäen lehto, Korpikylä, Luonnonsuojelulain 29 § mukainen lehtokuvio, kuuluu lehtojensuojelualueeseen
2. Toivakanmäki, lähteitä
3. Laitasaari, kuusikko, linnusto
4. Aronkylän puhdistamo, linnusto, MetsäL 10§ lehto
5. Kasino, linnusto, lepakot
6. Äijälä, lehto
7. Lähdeskorpi, lähteitä
8. Ikkelänjoki, erityissuojelua vaativa vesistö
9. Sotkanluoma, MetsäL 10§
10. Keevelintien varsi, lähteitä
11. Sotkankallio, linnusto
12. Sotkanmäki, lehto
13. Keevelinluoma, MetsäL 10§
14. Polvenneva, viitasammakko

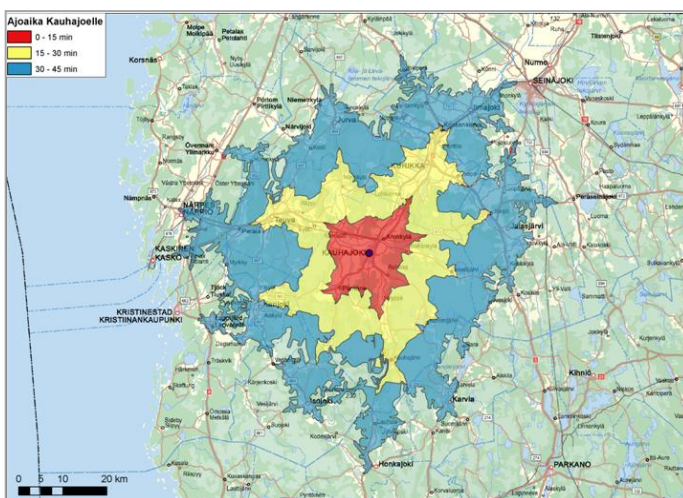
1.4. Alue- ja yhdyskuntarakenne

Kauhajoki on Suupohjan seutukunnan julkisten ja kaupallisten palvelujen, elinkeinoelämän ja asumisen keskus. Kauhajoki sijaitsee maantieteellisesti seutukunnan keskellä, kahden kantatien varrella. Liikenteelliset yhteydet maakuntakeskukseen Seinäjoelle (57 km), Vaasaan (97 km) sekä satamaan Kaskisiin (60 km) ovat kantateitä (kt 67) pitkin hyvät. Myös seutu- ja kantatieyhteydet itään Jalasjärvelle (38 km), etelään Tampereen (170 km) ja Porin (125 km) suuntaan (kt44) sekä rannikolle Kristiinankaupunkiin (50 km) ovat vilkkaassa käytössä. Kauhajoen halki kulkee myös Suupohjan radan rautatielinja, jolla on jonkun verran tavaraliikennettä.

Kauhajoki sijoittuu maakunnallisessa yhdyskuntarakenteessa merkittävän Kauhajoki-Kauhava - kehityskäytävän eteläkärkeen. Tämä "banaaniakseli" muodostaa Etelä-Pohjanmaan infrastruktuurin, teollisuuden ja väestön sijoittumisen selkärangan.

Viereinen kartta havainnollistaa maakunnallista rakennetta ja sen Kauhajoen Kauhavalta ja Alahärmään ulottuvaa kehityskäytävää. Lähde: Hynynen, Ylä-Anttila, Heikkilä: Etelä-Pohjanmaan rakennemalli 2010.

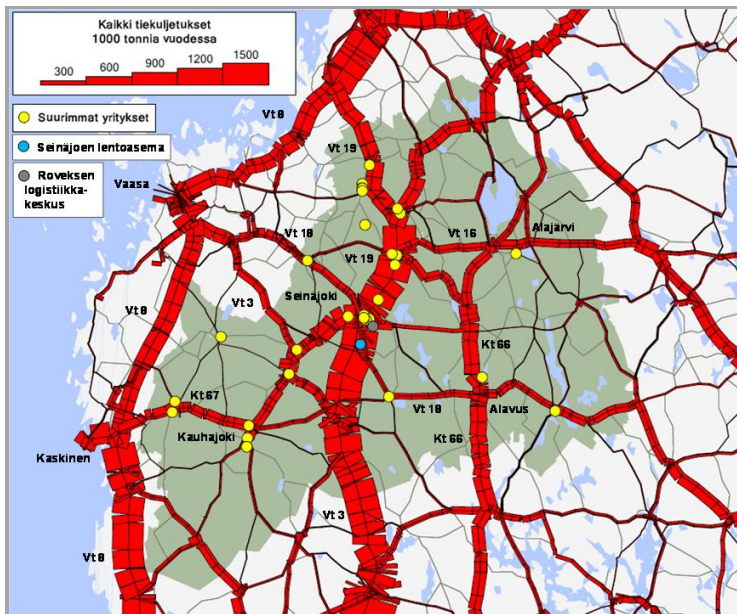

Kauhajoki on Kyrönjoen yläjuoksulla, Kyrönjoen neljän latvahaa- ran yhtymisalueella. Kauhajoki kuuluu Suupohjan talousalueeseen Etelä-Pohjanmaalla. 45 minuutin säteellä kuntakeskuksesta asuu lähes 60 000 asukasta ja sijaitsee noin 20 000 työpaikkaa.

Saavutettavuus tieverkkoa pitkin Kauhajoen keskustasta. Kartta havainnollistaa alueet, joilta ajomatka kestää Kauhajoelle enintään 15 (punainen), 30 (keltainen) ja 45 minuuttia (sininen). Lähde: Ramboll 2014.

Viereisessä taulukossa on esitetty väestö ja työpaikat, jotka sijoittuvat em. vyöhykkeille. 45 minuutin säteellä Kauhajoesta asuu lähes 60 000 asukasta ja on 20 000 työpaikkaa. Lähde: Ramboll 2014.

	Väestö	Kumulatiivinen väestö
0-15 min	12 344	12 344
15-30 min	16 758	29 102
30-45 min	30 147	59 249
	Työpaikat	Kumulatiiviset työpaikat
0-15 min	5 040	5 040
15-30 min	5 838	10 878
30-45 min	9 786	20 664

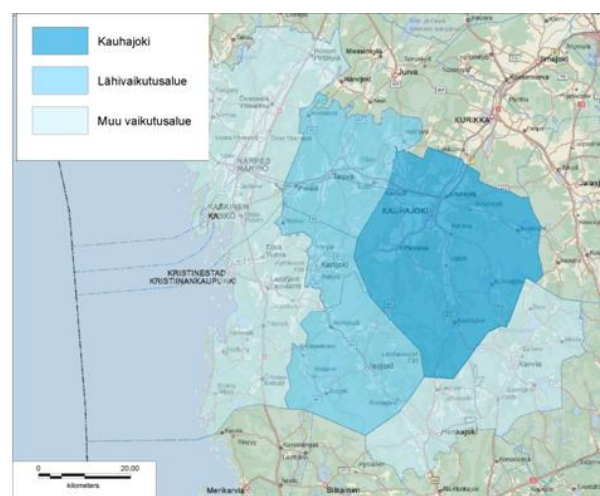
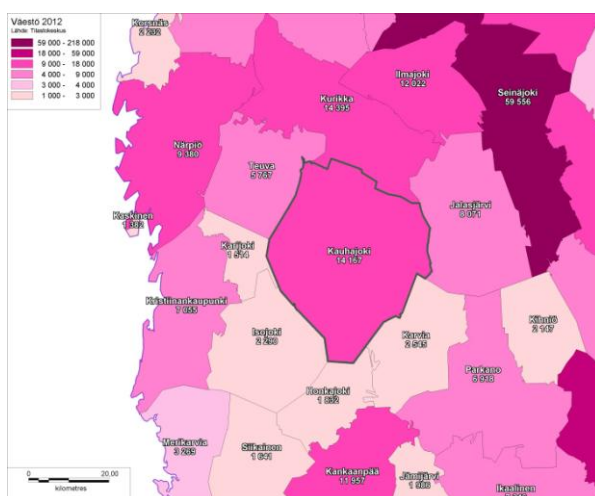

Teemakartta Etelä-Pohjanmaan kaikista tiekuljetuksista. Viereinen kartta havainnollistaa Kauhajoen asemaa Etelä-Pohjanmaan tiekuljetusten verkoissa. Kantatie 67 Kaskisista Kauhajoen kautta Seinäjoelle on merkittävä tavaraliikenteen väylä. (Lähde: Tilastokeskus, Tieliikenteen tavarankuljetustilasto, vuosina 2007 - 2009 kuljetettujen tonni keskiarvo)

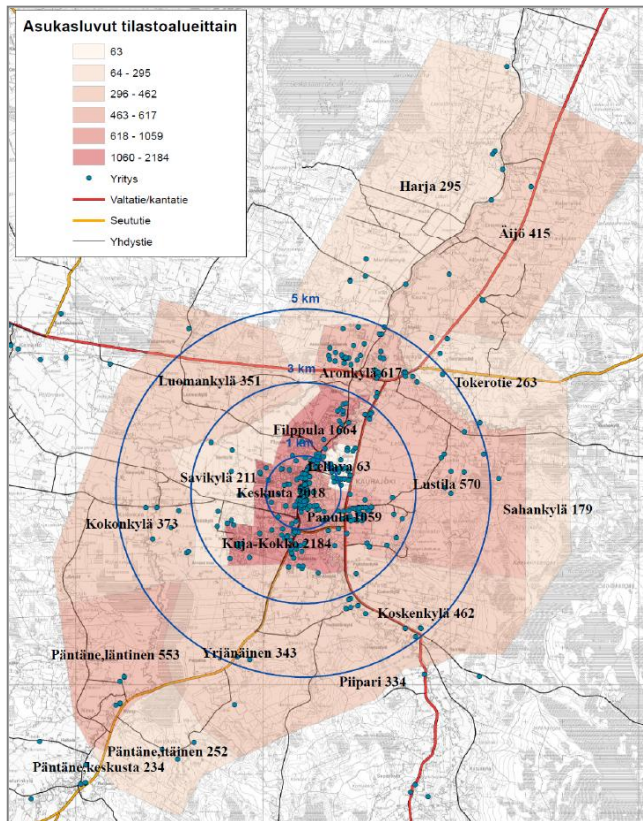

Kauhajoki on Suupohjan alueen keskus myös kaupallisesti. Viereinen kartta havainnollistaa kaupunkien vaikutusalueet pienimmän ajoajan mukaan (Lähde: Ramboll 2014).

Alla: Vasemmalla Kauhajoen väestö suhteessa lähikuntien väestömääriin. Oikean puoleinen kartta osoittaa paikallismarkkina-alueen TNS Gallupin vaikutusalueetutkimuksen mukaan. Kauhajoen kaupalliseen vaikutusalueeseen kuuluvat kaikki kaupungin länsipuolelle sijoittuvat kunnat rannikolle saakka sekä Karvia ja Honkajoki.

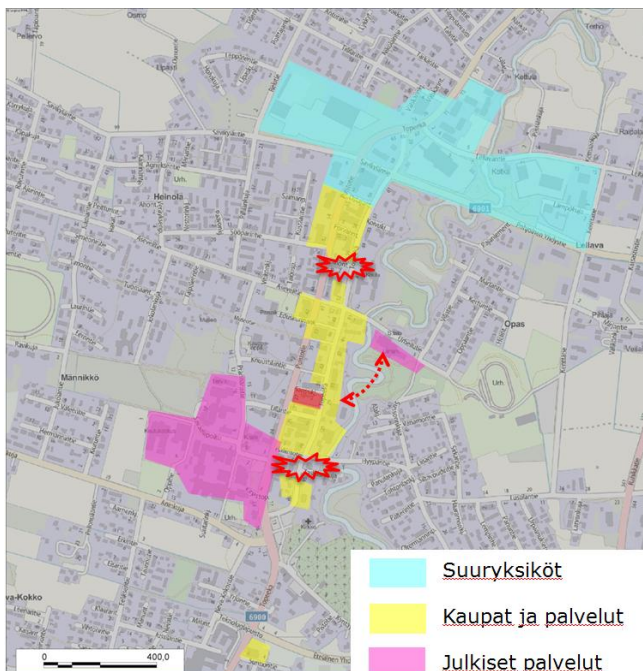

(ks. kartta yllä). Suunnittelualueelle sijoittuu joitakin kylämäisiä maaseutu-asutuksen tiivistymiä kuten Koskenkylä, Lustila, Äijönkylä ja Harjankylä. Ikkeläjoen varteen sijoittuu jonkun verran loma-asutusta.

Keskustatoiminnot ja palvelut

tuslaitos. Oppilaitoksia sijaitsee lisäksi ydinkeskustan tuntumassa (maatalousoppilaitos) sekä Turjassa (evankelinen oppilaitos). Evankelis-luterilaisen seurakunnan kirkko ja hautausmaa sijaitsevat maamerkinä ydinkeskustan eteläreunalla. Toinen hautausmaa sijaitsee etelämpänä taajaman ulkopuolella Vuorenmaassa.

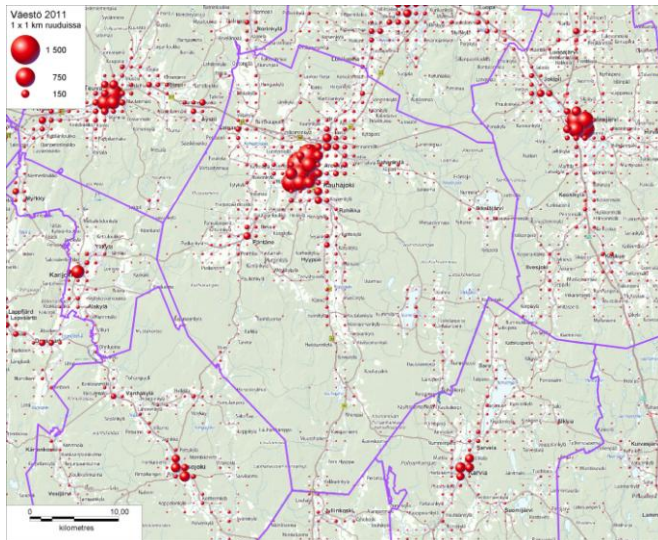
Kaupunkirakenne taajamassa on rakentunut jokea myötäillen pohjois-eteläsuuntaisesti pitkänomaiseksi. Selkärankana on keskustan halki kulkeva pääliikenneväylä Pääntieen suunnasta Aronkylään (Pääntie-Puistotie-Topeeke). Ydinkeskustan kohdalla pääväyliä on rinnakkain kaksi, Puistotie ja Topeeke. Ydinkeskusta muodostaa toiminnoiltaan monipuolisimman osan (julkiset ja kaupalliset palvelut, työpaikat, asuminen, rakennetut puistot, virkistysalueet). Sitä ympäröivät pientaloalueet. Teollisuusalueet sijoittuvat taajaman itä- ja pohjoispuolelle (Aro, Lellava, Panula). Taajaman rakennuskanta on pääasiassa 1-2 -kerroksista, 3-4 -kerroksisia rakennuksia on vain muutamia.

Taajama-aluetta ympäröivät laajat tasaiset viljelyalueet, joita rajaa verrattain loivapiirteiset, metsäiset seälänteet. Taajaman läheistä haja-asutusta on eniten vanhan yleiskaavan alueella Pääntieentien varrella Yrjänäisen suunnalla sekä Lustilassa

Keskustatoiminnot (julkiset ja kaupalliset palvelut, toimistotilat) sijaitsevat pääosin ydinkeskustassa. Päivittäistavarakauppa ja joitakin muita palveluja on lisäksi Aronkylässä. Myös ravintola- ja majoituspalvelut keskittyvät ydinkeskustaan ja Aronkylään. Alakouluja on keskustan lisäksi Pukkilassa ja Aronkylässä. Suurimmat päiväkotiyksiköt sijaitsevat Äijälässä ydinkeskustan eteläreunalla sekä Aronkylässä.

Pääosa julkisista palveluista sijaitsee tiiviinä kampuksena ydinkeskustassa, mm. kaupungintalo ja -kirjasto, koulukeskus ala- ja yläkouluineen, terveyskeskus ja muut terveyspalvelut (LLKY), vanhusten palvelutalo, ammattioppilaitoksia, kansalaisopiston, musiikkiopiston (Panula-opisto) ja kuvataidekoulun tilat, nuorisotalo, vapaa-aikakeskus Virkku sekä pelastuslaitos.

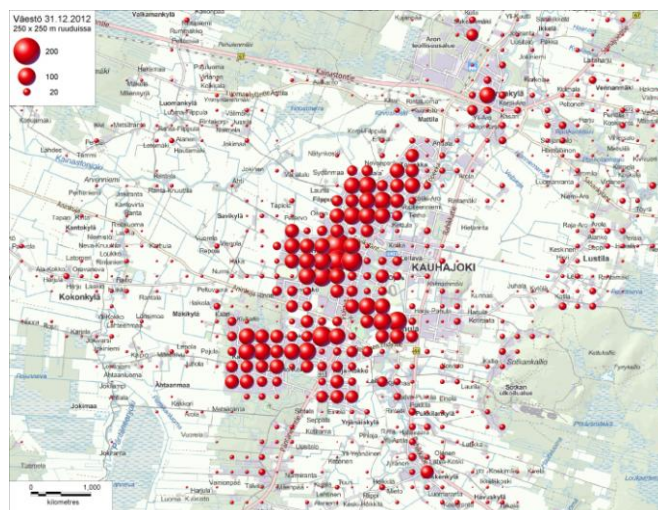

Palveluiden keskusta on kaksinapainen: ydinkeskustan pohjoisosassa sijaitsevat suuret kaupungit ja eteläpäässä julkiset palvelut. Erikoiskaupan ja palvelujen vyöhyke yhdistää näitä (ks. kartta edellisellä sivulla).

Asuminen

Suunnittelualueelle sijoittuu suurin osa Kauhajoen asuinalueteiivistymistä. Viereinen kartta havainnollistaa asutuksen sijoittumisen Kauhajoella ja sen lähialueilla. N. puolet Kauhajoen väestöstä asuu asemakaava-alueella.

Taajaman lievealueella asutusta on eniten idässä Lustilassa sekä etelässä Koskenkylän ja Heikkilän suunnalla. Kaava-alueen ulkopuolelle jäävät viereisessä kartassa näkyvät kyläkeskittymät Kainasto ja Pöntäne sekä pienemmät reuna-alueiden kylät kuten Nummijärvi, Kauhajärvi, Hyypä, Sahankylä ja Ikkäläjärvi.

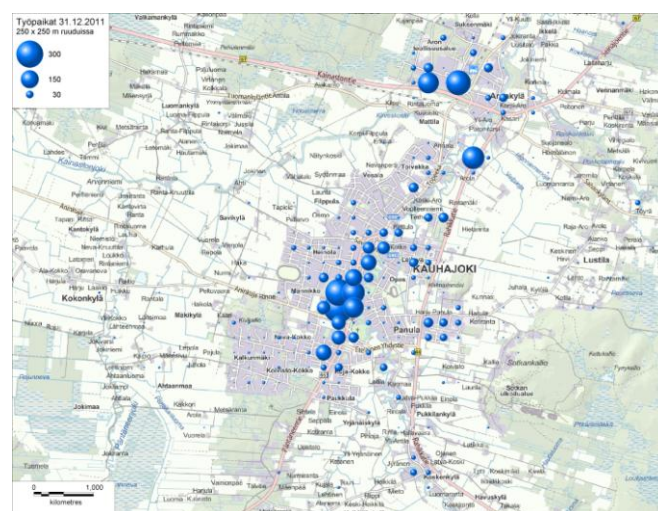
Taajamassa asutus sijoittuu verrattain tasaisesti n. 4,5km pitkän asemakaava-alueen asuinalueille. Huomattava "aukko" asutuksessa on ns. Neva-Kokon alueella Aninkujan varrella, keskeisten palveluiden äärellä.

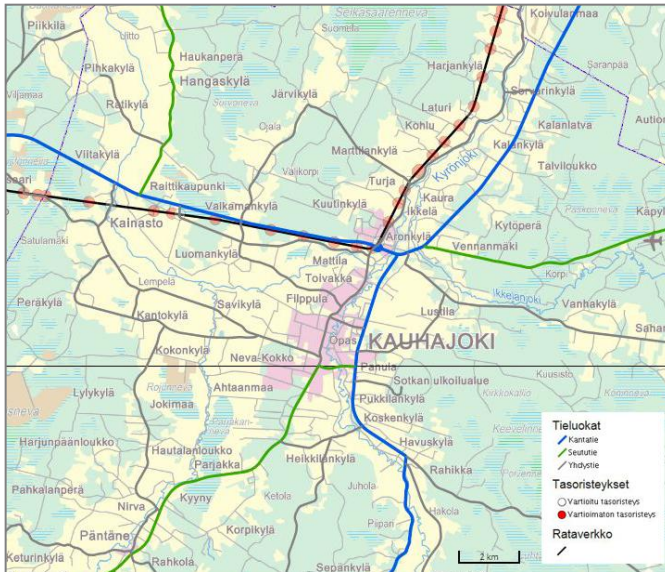
Työpaikka-alueet

Ydinkeskustassa sijaitseva hallintokampus sekä kaupallinen keskus ovat merkittävä työpaikkakeskittymä (ks. vier. kartta). Muita merkittäviä työpaikka-alueita ovat Panula, Lellavan ja Aronkylän teollisuusalueet keskustan itä- ja pohjoispuolella sekä Atrian nautateurastamo Rahikkatien varrella. Myös Koskenkylään sijoittuu pienempi työpaikkakeskittymä.

Erityisalueet ja energiahuolto

Aronkylässä on jätevesipuhdistamo, jätteitä vastaanottava hyötykäyttöasema ja lämpövoimala. Kaukolämpöä tuotetaan lämpövoimalaitoksessa keskustassa Lellavan alueella.

Liikenne

Yhdyskuntarakenteen liikenteellisen rungon muodostavat kantatiet 67 ja 44, seututie 663 (Päntäneentie), keskustasta lähtevät yhdystiet (Aninkuja, Talvitie, Eteläinen ja Pohjoinen yhdystie), keskustan pääkadut Puistotie ja Toopeka sekä pää- ja kokoojajatuverkosto. Linja-autoasema sijaitsee ydinkeskustassa. Vanha rautatieasema Aronkylässä on yksityisessä omistuksessa ja palvelee asuntona. Rautatien varrella ei ole nykyisin lastausaluetta.

*Päätieverkko suunnittelualueella. Ajo-
radan leveys kaikilla kanta-, seutu- ja
yhdysteillä 5-10m.*

Virkistys

Liikuntamahdollisuudet ovat Kauhajoella hyvät. Niitä tarjoavat keskustassa mm. Vapaa-aikakeskus Virkku (uimahalli, keilahalli, painisalit, kuntosali, frisbeegolf) sekä sen läheisyyteen sijoittuva keskusurheilukenttä halleineen (pesäpallo, yleisurheilu, jalkapallo, tennishalli, koirien agility-rata, rantalentopallo). Urheilukenttiä sijoittuu lisäksi Kalkunmäkeen sekä ammattioppilaitoksen, keskustan, Aron, Pukkilan ja Filppulan koulujen yhteyteen. Alakouluilla on myös leikki-alueet. Koulukeskuksen yhteydessä on monipuolinen lähiliikunta- ja parkour-rata, ja nuorisotalon yhteydessä tenniskenttiä ja skeittipaikka. Kokon, Lustilan ja Yrjänäisen lakkautettujen koulujen kentät ovat yksityisessä omistuksessa.

Keskustaajaman itäpuolelle noin kahden kilometrin päähän taajamasta sijoittuu Sotkan ulkoilu- ja urheilukeskus (laskettelu, hiihto, lenkkeily, moottoriurheilu, ammunta). Suunnittelualueen eteläkärjessä, taajamasta n. viiden kilometrin päässä Korpikylässä on golfkenttä. Julkisia uimarantoja ei sijaitse suunnittelualueella.

Maakuntakaavaan on merkitty ohjeellinen ulkoilureitti sekä ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitti.

Tekninen huolto ja erityistoiminnot

Asemakaava-alueella on kattava kaukolämpö-, sähkö-, jätevesi- ja vesijohtoverkosto. Kaukolämpöä tuottavat lämpövoimalaitokset sijaitsevat Lellavan teollisuusalueella ja Aronkylässä. Hulevesiverkostoa laajennetaan vähitellen. Asemakaava-alueen ulkopuolella jätevedet käsitellään pääasiassa tontikohtaisilla pienpuhdistamoilla tai varastoidaan poiskuljetusta varten umpisäiliöihin. Haja-asutusalueella on useita vesiosuuskuntia, joilla on usean talouden yhteinen vedenotto. Lisäksi lukuiset taloudet ottavat vetensä omasta kaivosta.

Haja-asutusalueen elinkeinot

Kaava-alueella harjoitetaan merkittävässä määrin maataloutta. Suunnittelualueelle sijoittuu lukuisia toimivia lypsy- ja lihanautakarjatiltoja, sika- ja siipikarjatiltoja, hevostaloutta ja kasvintuotantoa. Maataloustuottajille suunnatun kyselyn perusteella suurin osa tiloista suunnittelee jatkavansa tuotantoa ja merkittävä määrä tiloja suunnitteli laajentavansa tuotantoa seuraavien vuosien aikana.

1.4 Toimintaympäristö

Väestön rakenne ja kehitys

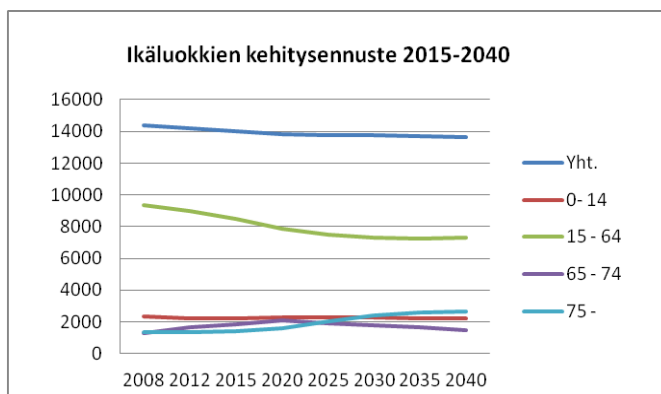
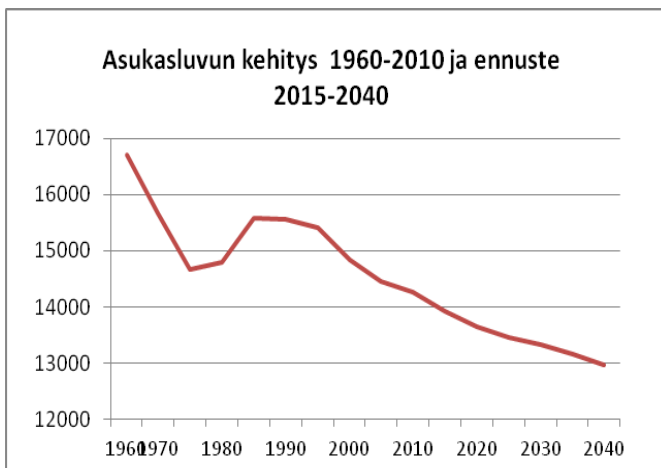
	2012	2020	2030
Isojoki	2 290	2 066	1 912
Karjajoki	1 514	1 407	1 371
Kauhajoki	14 167	13 830	13 773
Teuva	5 767	5 361	5 054
Kristiinankaupunki	7 055	6 472	6 160
Närpiö	9 380	9 425	9 618
Yhteensä	40 171	38561	37 888

Koko vaikutusalueella (Suupohja + lähimmät kunnat) asuu nyt noin 40 000 asukasta.

Asukasluku vähenee hitaasti – ennusteen mukaan vuoteen 2035 mennessä koko alueella n. 6 % ja Kauhajoella 4 % eli n. 600:lla.

Kauhajoki on Suupohjan seutukunnan keskus ja suurin asutuskeskittymä. Kauhajoella asui vuonna 2016 13 772 asukasta, joista suurin osa (n. 11 000) suunnittelualueella ja niistä n. 7 000 Filppulan, Panulan ja Kuja-Kokon kaupunginosien rajamalla keskusta-alueella.

Seutukunnan asukasluku vähenee hitaasti – ennusteen mukaan vuoteen 2035 mennessä koko alueella n. 6 %. Kauhajoen väestö on pienentynyt viimeisen 20 vuoden aikana noin 1600 hengellä eli 10%. Kauhajoen asukasluvun odotetaan vähenevän ennusteen mukaan vuoteen 2035 mennessä vuoden 2016 tasosta 4,4 % eli 612:lla. Toteutuma 2012-2016 oli 100 / vuosi. Ennustettu väkiluku vuonna 2035 on 13 160.

Ikärakenne Kauhajoella vuoden 2016 lopussa oli seuraava (suluissa koko maan keskiarvo): 0-9 -vuotiaat 10 % (11%), 10-19-vuotiaat 11 % (11 %), 20-29-vuotiaat 10 % (12 %), 30-44-vuotiaat 16 % (18 %), 45-64-vuotiaat 28 % (27 %) ja yli 65-vuotiaat 24 % (21%).

Väestön ikärakenteen ennustetaan muuttuvan radikaalisti seuraavina vuosikymmeninä. Tilastokeskuksen ikäluokkien kehityksen ennusteen mukaan 15-64 -vuotiaiden ikäluokka tulee pienenevän n. 1400 hengellä ja vastaavasti yli 75 -vuotiaiden ikäluokka kasvamaan n. 1100 hengellä seuraavan 25 vuoden aikana (2016-2040). Syntyvyyden kuitenkin ennustetaan laskevan vain hieman, jolloin 0-14-vuotiaiden ikäluokan koko pienenee n. 300 hengellä.

Tilastokeskus, 2016.

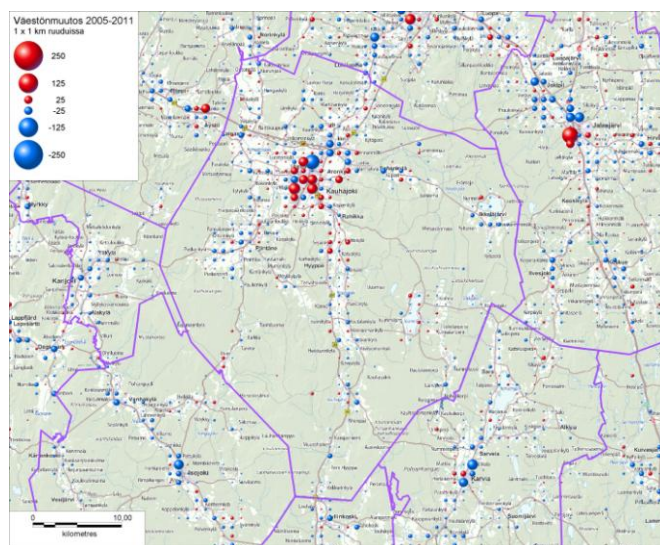
Ikärakenne	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0-14 v.	2 533	2 461	2 408	2 355	2 333	2 326	2 300	2 274
15-64 v.	9 418	9 401	9 425	9 376	9 366	9 176	9 015	8 927
Yli 64 v.	2 514	2 595	2 595	2 648	2 685	2 767	2 876	2 966
Yhteensä	14 465	14 457	14 428	14 379	14 384	14 269	14 191	14 167

Väestö

1960	16 711		2000	14 834	- 194
1970	15 673	- 1 038	2001	14 716	- 118
1975	14 663	- 1 010	2002	14 682	- 34
1980	14 791	+ 126	2003	14 600	- 82
1985	15 578	+ 787	2004	14 544	- 56
1990	15 569	+ 13	2005	14 465	- 79
1991	15 650	+ 81	2006	14 457	- 8
1992	15 704	+ 54	2007	14 428	- 29
1993	15 663	- 41	2008	14 379	- 49
1994	15 602	- 61	2009	14 384	+ 5
1995	15 420	- 182	2010	14 269	- 115
1996	15 303	- 117	2011	14 191	-78
1997	15 251	- 52	2012	14 167	- 24
1998	15 095	- 156	2013	14 081	- 86
1999	15 028	- 67	2014	14 007	-74
			2015	13875	-132

Väestö	
Väkiluku 31.12.2013	14 081
Väkiluvun muutos, % 2012 - 2013	-0,6
0-14 -vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2013	15,8
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2013	62,4
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä, % 31.12.2013	21,8
Ruotsinkielisten osuus väestöstä, % 31.12.2013	0,2
Ulkomaisten kansalaisten osuus väestöstä, % 31.12.2013	1,6
Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio, henkilöä 2012	-35
Syntyneiden enemmitys, henkilöä 2012	-23
Perheiden lukumäärä 31.12.2012	3 917
Valtionveronalaiset tulot, euroa/tulonsaaja 2011	22 442
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, % 31.12.2012	18,9

Asuminen	
Asutuskuntien lukumäärä 31.12.2012	6 520
Vuokra-asunnossa asuvien asutuskuntien osuus, % 31.12.2012	19,9
Rivi- ja pientaloissa asuvien asutuskuntien osuus asutuskunnista, % 31.12.2012	92,1
Kesämökkien lukumäärä 31.12.2012	569

Asumisväljyys

Asumisväljyys on kasvanut Kauhajoella varsin tasaisesti n. 0,5m²/henkilö/vuosi vuodesta 1989 (31,4 m²/henkilö) ollen 43,9 m²/henkilö vuoden 2012 lopussa.⁷ Yhteensä asumisväljyys on kasvanut 23 vuodessa 40%. Vuoden 2012 lopussa asumisväljyys oli Etelä-Pohjanmaalla 42,3 m²/hlö (Lähde: tilastokeskus).⁸ Asumisväljyyden odotetaan edelleen kasvavan koko Suomessa, jossa asumisväljyys oli vuoden 2012 lopussa 39,6 m²/henkilö.

Asutuskuntien keskimääräinen koko on laskenut 1960-luvulta lähtien tasaisesti, 2000-luvulla tyypillisesti 0,01:llä. Vuonna 1960 asutuskunnissa oli keskimäärin 3,34 henkilöä ja vuonna 2012 2,06 henkilöä. Yhden hengen talouksien lukumäärä on kasvanut viime vuosina koko maassa vajaan prosentin vuosivauhdilla ja kahden hengen talouksien lukumäärä reilun prosentin vuosivauhdilla. Kauhajoella yhden ja kahden hengen taloudet ovat lisääntyneet yhteensä 72%:lla vuosina 1985-2012, viime vuosina noin prosentin vuosivauhdilla (50-70 kpl/vuosi). Yli kahden hengen talouksien määrä Kauhajoella on pienentynyt 36%:lla vuosien 1985-2012 aikana, viime vuosina 0,7-2,6% vuosivauhtia (10-50 taloutta vuodessa).

Viereinen väestömuutosta kuvaava kartta osoittaa, että keskustan alueella väestömäärä kasvaa. Väestö on lisääntynyt tuona aikana myös mm. Koskenkylässä, Lustilassa ja Hyypän pohjoisosissa. Filppulan 1970-luvulla rakentuneilla alueilla asukasmäärät ovat kuitenkin pienentyneet vuosina 2005-2011. Reuna-alueilla väestö on enimmäkseen vähentynyt. Muuttoliike kohdistuu pääasiassa keskuksiin.

Työpaikat ja elinkeinorakenne

Kauhajoen työpaikkaomavaraisuus vuonna 2015 oli 101,3, toisin sanoen Kauhajoella on hieman enemmän työpaikkoja kuin alueella asuu työllistä työvoimaa.

⁷ <http://pxweb2.stat.fi/Dialog/Saveshow.asp>

⁸ http://www.tilastokeskus.fi/til/asas/2012/asas_2012_2013-05-22_tau_002_fi.html;

Suunnittelualueelle sijoittuu lähes 5000 työpaikkaa (koko kunta 5371 vuonna 2015) ja suurin osa Kauhajoen teollisista työpaikoista. Teollisuus on mittakaavaltaan pääasiassa pientä tai keskisuurta; suuria teollisuuslaitoksia ei sijoitu kaupungin alueelle. Tärkeimmät työpaikkakeskittymät ovat keskustan hallintokampus ja liikekeskittymä sekä Lellavan, Panulan ja Aronkylän teollisuusalueet.

Alueella työssäkäyvät	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Maa-, metsä- ja kalatalous	709	713	654	656	648	631	620	623
Kaivostoiminta ja louhinta	35	37	41	52	45	40	47	48
Teollisuus	1 327	1 350		1 397	1 540	1 486	1 286	1267
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, Vesi-, viemäri-, jätevesi- ja jätehuolto	19	22	21	26	26	40	26	27
Rakentaminen	280	329	405	376	369	318	287	306
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus	939	883	911	952	805	873	860	856
Kuljetus ja varastointi	232	220	223	256	202	191	202	199
Majoitus- ja ravitsemistoiminta					107	104	129	127
Informaatio ja viestintä					46	48	45	63
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	385	396	478	507	98	101	98	102
Kiinteistöalan toiminta					26	37	36	23
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta ja hallinto- ja tukipalvelutoiminta					376	345	354	345
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus					178	187	162	162
Koulutus					502	512	492	492
Terveys- ja sosiaalipalvelut					756	802	816	860
Taiteet, viihde ja virkistys, Muu palvelutoiminta					158	210	193	198
Yht.kunnalliset ja henk.koht.palvelut	1 541	1 521	1 553	1 590				
Toimiala tuntematon	180	205	106	106	79	57	83	100
Yhteensä	5 647	5 676	5 707	5 918	6 001	5 982	5 736	5 808

Työmarkkinat		
Kunnassa olevien työpaikkojen lukumäärä 31.12.2011	5 920	2 354 422
Työllisten osuus 18-74-vuotiaista, % 31.12.2012	56,7	60,1
Työttömyysaste, % 31.12.2012	11,6	10,7
Kunnassa asuvan työllisen työvoiman määrä 31.12.2012	5 661	2 339 904
Asuinkunnassaan työssäkäyvien osuus työllisestä työvoimasta, % 31.12. 2011	80,2	67,0
Alkutuotannon työpaikkojen osuus, % 31.12.2011	10,1	3,5
Jalostuksen työpaikkojen osuus, % 31.12.2011	28,7	22,1
Palvelujen työpaikkojen osuus, % 31.12.2011	59,5	73,1
Toimialaltaan tuntemattomien työpaikkojen osuus, % 31.12.2011	1,8	1,3
Taloudellinen huoltosuhde, työvoiman ulkopuolella tai työttömänä olevat yhtä työllistä kohti 31.12.2012	1,5	1,32
Eläkkeellä olevien osuus väestöstä, % 31.12.2012	28,1	24,2
Yritykset		
Yritystoimipaikkojen lukumäärä 2012	1 373	352 299

Taulukossa on esitetty Kauhajoen työmarkkinalukuja (v. 2011 ja 2012) suhteessa koko Suomen lukuihin.

Kauhajoella oli vuoden 2015 lopussa koko kunnassa 5371 työpaikkaa, 437 työpaikkaa vähemmän kuin vuonna 2010. Merkittävin työllistäjä vuonna 2015 oli Kauhajoella julkiset palvelut (1522 työpaikkaa). Teollisuudessa työpaikkoja oli 1031, kauppa- majoitus ja ravintolatoiminnassa 936, maa- ja metsätaloudessa 499, rakentamisessa 253, ammatillisessa ja tieteellisessä toiminnassa 215, sekä rahoitus- ja kiinteistöalalla 121. Alkutuotannon osuus elinkeinorakenteesta oli v. 2015 lopussa oli 9,3%, jalostuksen 25,3%, palvelujen 64,4% ja muiden 1%. Suuria työnantajia ovat mm. Kauhajoen kaupunki, LLKY, Isojoen Konehalli ja Atria Oyj. Kauhajoen työttömyysaste oli vuoden 2015 lopussa 14,1 % (lähde: Tilastokeskus 2017).

Tulooveroprosentti on v. 2015 Kauhajoella 22. Vuonna 2000 tulooveroprosentti oli 18, v. 1990 17 ja v. 1980 17. Kaupungin talousarviolainat olivat vuonna 2016 n. 4 670 €/asukas, v. 2000 217€/asukas, v. 1990 0,7 €/as. ja v. 1980 22 €/asukas.

Työlliset toimialan mukaan %

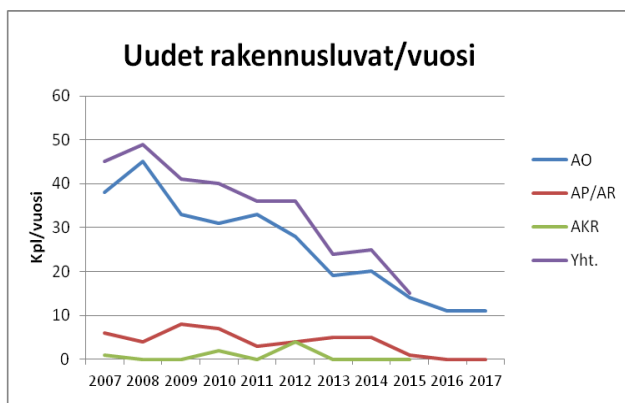
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Alkutuotanto (I)	14,4	14,1	13,2	12,6	12,6	11,7	11,1	10,8	10,9	11
Jalostus (J)	23,9	24,7	24,8	24,5	24,8	24,4	24,9	33,5	24,8	23
Palvelut-- (P)	58,7	58,1	58,2	59,8	59,0	62,1	62,2	54,3	63,3	64,6
Tuntematon	3,0	3,1	3,8	3,1	3,6	1,8	1,8	1,4	1	1,4
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Maa- ja metsätalous sekä maa-ainesten otto

Suuri osa suunnittelualueesta on viljelykäytössä olevaa maatalousaluetta. Alueella harjoitetaan maanviljelystä noin 9 000 hehtaarilla. Alueelle sijoittuu n. 210 maatilaa, joille toteutettiin kaavan valmistelun aikana kysely maankäytön tarpeista ja tulevaisuuden suunnitelmista. Suurin osa karjatilallisista suunnitteli laajentavansa tuotantoaan seuraavan vuosikymmenen aikana. Vain kaksi suunnitteli lopettavansa karjanpidon seuraavan kymmenen vuoden kuluessa.

Suunnittelualueen reunoille sijoittuu rakentamatonta mäntyvaltaista talousmetsää. Parjannevalla ja Rojunnevilla on turvetuotantoalueita, joilla arvioitu tuotantoaika on n. 30 vuotta.

Rakentaminen

Suunnittelualueella on rakennuskantaa 1700-luvun lopulta nykypäivään. Arvo- kas rakennuskanta on inventoitu kaavatyön yhteydessä (ks. kohta Rakennetun ympäristön arvokohteet).

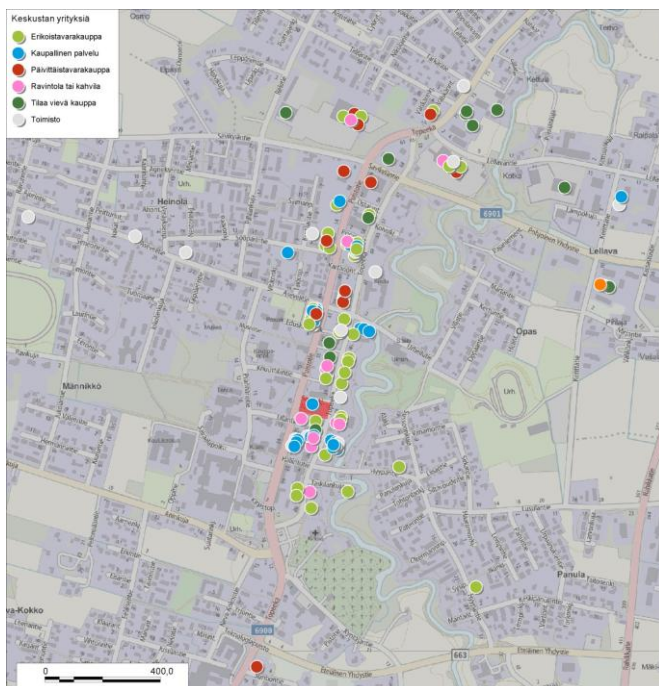
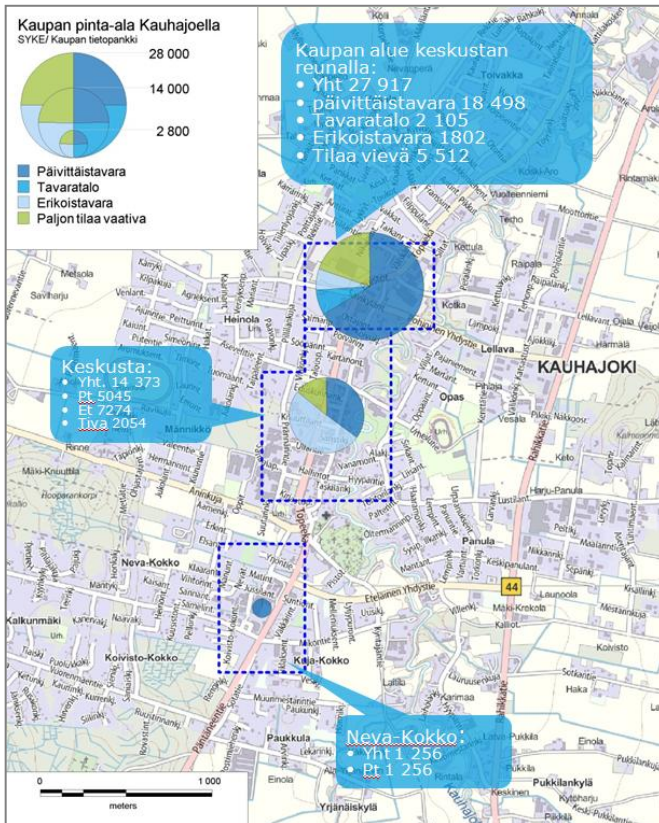
Vuosittain rakennettavien uusien rakennusten määrä on vaihdellut viimeisen kymmenen vuoden aikana 11-49 kpl /vuosi välillä, viime vuodet suunta on ollut laskeva. Vajaa puolet on vaatinut suunnittelutarveratkaisun. Omakotirakentamisesta on sijoittunut asema-kaava-alueelle alle puolet.

Asunnot	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Asuntokanta							
Asuinhuoneistoja	7 391	7 424	7 496	7 513	7 541	7 588	7 654
Valmistuneita asuinhuoneistoja	158	68	92	52	63	77	88
Valmistuneita asuinrakennuksia	110	57	56	50	34	52	52
Niistä: - pientaloja	101	55	50	49	25	46	43
- Rivitaloja	7	2	5	1	9	6	8
- Kerrostaloja	3	-	1	-	-	-	1

Palvelut

Suunnittelualueella sijaitsee kaupungin keskeisimmät kunnalliset ja kaupalliset palvelut liike-keskustoihin ja hallintokampuksiin. Kaupallisten palveluiden vaikutusalue on laaja (ks. kartat s. 15). TNS Gallupin vaikutusalue tutkimuksen mukaan Kauhajoen paikallismarkkina-alue on Suupohjan seutu, johon kuuluvat Kauhajoki, Karijoki, Isojoki ja Teuva – yhteensä n. 24 000 asukasta. Kauhajoki on lähin ostopaikka monissa tavararyhmissä myös laajemmalla alueella, johon kuuluvat Närpiö, Kristiinankaupunki ja Kaskinen sekä Honkajoki ja Karvia (yhteensä 22 200 asukasta). Kauhajoki on luonteva asiointipaikka ainakin joskus noin 46 000 ihmiselle.

Myös terveys- ja hallinnollisia palveluita käytetään koko seutukunnan alueelta. Vaikutusaluetta rajaavat isommat keskukset: Seinäjoki ja Vaasa pohjoisessa ja idässä, Pori ja Tampere etelän suunnassa. Näihin suuntautuu asiointeja myös Kauhajoelta.

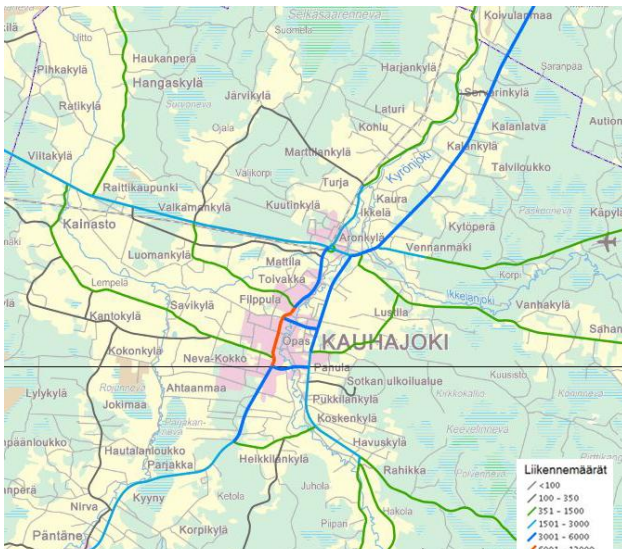
Kauhajoella on suhteessa väestöön paljon liiketilaa. Kaupallinen pinta-ala muodostuu päivittäistavarakaupasta. Sitä on paljon suhteessa väestöön, lähes kaksinkertaisesti muuhun Suomeen verrattuna. Kauhajoella kaupan liikevaihto on vaikutusalueen kunnista selvästi suurin ja on kasvanut kuudessa vuodessa (2006-2012) huomattavasti enemmän kuin Suupohjan muissa kunnissa eli noin 35 miljoonaa euroa. Väkilukuun suhteutettuna kaupan liikevaihto on kasvanut hyvin, ja liikevaihto €/asukas ohitti valtakunnallisen keskiarvon vuonna 2010. Ostovoiman siirtymä on suurinta erikoistavaran kaupassa, jossa siirtymä on Kauhajoella +40%. Päivittäistavarakaupan siirtymä on +4%. Nämä luvut kertovat, että Kauhajoki on kuntarajojaan laajemman alueen palvelukeskittymä.

Suomen ympäristökeskuksen kaupan tietopankki tunnistaa Kauhajoelta kolme kaupan aluetta, joissa on yhteensä n. 43 500 kerrosneliömetriä liiketiloja. Keskusten ulkopuolella on lisäksi noin 13 600 m² liiketilaa. Yhteensä koko kunnassa on n. 57 100 m² vähittäiskaupan kerrosalaa (arvio, rakennuksen pääkäyttötarkoituksen ja yritysrekisterin tietojen pohjalta, sisältää myös tyhjätilat).

Keskustassa pohjoisosassa on selvästi volyymiltään suurin, ja siellä on myös kaikki paljon tilaa vaativa kauppa (maatalous, rauta, kodinkone ja huonekalu). Toopekan varressa keskustassa painotus erikoistavarakaupassa.

Liikenne

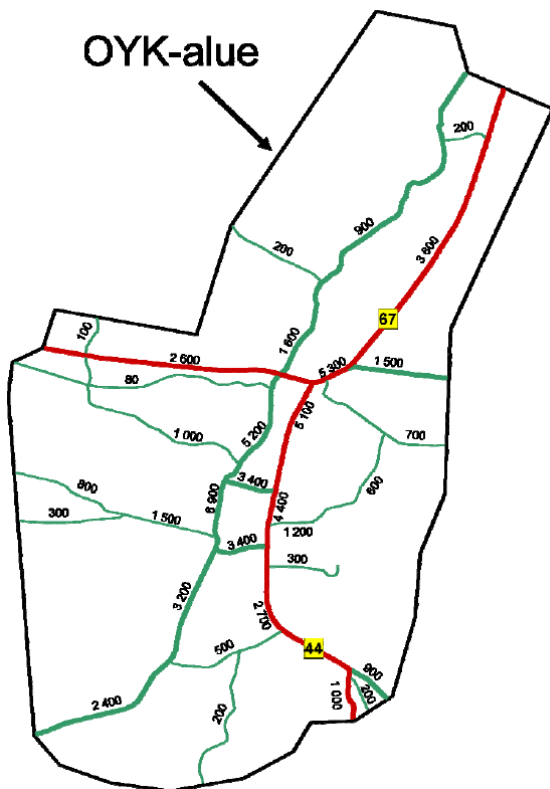
Kauhajoen kaupungin lävitse kulkee kaksi seudullista päätieta. Kantatie 67 kulkee Kaskisista Teuvan kautta Kauhajoelle, josta väylän liikenne kasvaa ja jatkaa Kurikan kautta maakunnan keskukseen Seinäjoelle. Tämä Etelä-Pohjanmaalle tärkeä yhteys on yhdessä valtatie 19 kanssa osa kehittyvää Kauhava–Seinäjoki–Kauhajoki-akselia, johon maakunnan maankäytön kasvu painottuu. Toinen hieman vähäliikenteisempi päätieyhteys on kantatie 44, joka alkaa kantatieltä 67 Aronkylästä ja kulkee Kauhajoen taajaman itäpuolelta etelään kohti Satakuntaa.

Liikennemäärät kanta-, seutu- ja yhdysteillä. Lähde Paikkatie-toikkuna <http://www.paikkatiетоikkuna.fi/web/fi>

Päätieverkkoa tukevat Suupohjan seutukunnan taajamista ja kuntakeskuksista yhteydet keskuskuntaan Kauhajoelle. Näitä ovat maantie 661 Isojoelle, mt 663 Karijoelle, mt 672 Jalasjärvelle ja mt 685 Jurvaan.

Liikennemäärät ovat Kauhajoen kaupungin alueella pääsääntöisesti alle 5000 ajon./vrk, lukuun ottamatta ydinkeskustaa sekä kantateitä 44 ja 67 Aronkylän kohdalla. Muita kohtalaisen vilkkaasti liikennöityjä, keskimääräisen vuorokausiliikenteen (KVL) mukaan yli 3000 auton osuuksia on molemmilla Yhdysteillä sekä Päntäneentiellä (mt 663). Kauhajoen taajamakeskustan osalta suurimmat liikennemäärät ovat Topeakalla ja Puistotiellä, joissa molemmissa liikenteen määrä ylittää paikoin 7000 ajon./vrk.

Osayleiskaava-alueen tärkeimpien väylien liikennemäärät vuonna 2010 (ajoneuvoa /vrk. SITO).

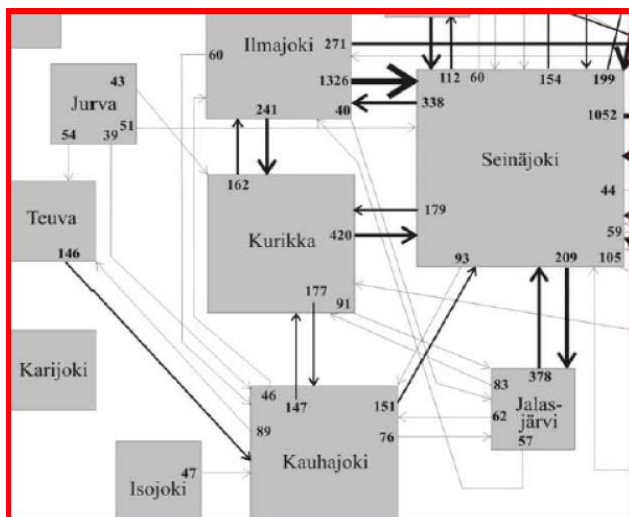
Liikenneviraston tieliikenteen kuntaen-
nusteen mukaan Kauhajoen katuverkon
ja muun alemman tieverkon liikenteen
kasvu on maltillista vuoteen 2035. Li-
ikenteen kasvu painottuu päätieverkolle,
jolla Liikenneviraston liikenne-
ennusteen mukaan liikenne kasvaa
kantateillä 33% ja seututeillä noin 25 %.

Kauhajoen liikenneverkko

Kauhajoen keskustaajaman alueen pääväylistä suurin osa on yleisiä teitä. Vilkkaimpia näistä ovat pohjois-eteläsuunnassa kulkevat kantatie 44 (Rahikkatie) ja Topeeka–Puistotie–Päntäneentie (mt 6900), nämä toisiinsa yhdistävät Eteläinen Yhdystie (mt 663) ja Pohjoinen Yhdystie (mt 6901) sekä keskustan pohjoispuolelta ohittavat kantatie 67 (Kainastontie–Seinäjoentie) ja maantie 672 (Tokerotie). Kaduista vilkkaimmat ovat keskustan liikekatuna toimiva Topeeka sekä Pohjoisen Yhdystien läntinen jatke Savikyläntie.

Kauhajoen liikennehierarkia on selkeä. Siinä erottuvat seudulliset ja alueelliset pääväylät hyvin toisistaan. Pääkatuja ja seudullisia pääväyliä yhdistävät merkittävät kokoojakadut. Kauhajoen tärkeimpiä kokoojakatuja ovat Pohjoinen

Pendelöinti Kauhajoelle ja Kauhajoelta (SITO, liikenneselvitys / Asuminen Etelä-Pohjanmaalla, E-P:n liitto 2008).

Yhdystie / Savikyläntie, Eteläinen yhdystie ja Aninkuja, jotka sijoitettiin pääkokoajakaduiksi. Lähitulevaisuudessa Puistotie ja Pohjoinen yhdystie tulee muuttumaan hallinnollisesti kaduiksi.

Kauhajoelle kohdistuu työpaikkaliikennettä enemmän kuin Kauhajoelta pois päin. Pendelöintiä on eniten Kurikan, Teuvan ja Seinäjoen suuntaan.

Liikenneturvallisuus

Kauhajoien tapahtuu suhteessa muuhun maakuntaan enemmän henkilöva-
hinko-onnettomuuksia. Yksittäisiä vaa-
ralliseksi koettuja tai onnettomuuskes-
kittymiä ovat kantatien 44 taajama-
osuuden liittymät, kuten Lellavantien ja
Lustilantien liittymät sekä kantatien 67
Aronkylän taajamajakso. Tästä kertoo
kantateiden tiejaksojen korkea onnet-

tomuusriski, joka on 2,6-kertainen kantatiellä 44 ja 3,0- kertainen kantatiellä 67 valtakunnalliseen keskiarvoon. Kantateiden onnettomuusriski (1,5–1,7-kertainen) on kokonaisuudessaan-kin selkeästi valtakunnallista keskiarvoa korkeampi. Katuverkolla onnettomuudet ovat suhteel-lisen hajallaan. Vilkkaimmilla kaduilla, kuten maantiellä 6900 (Puistotie/Toopeka) tapahtui vuonna 2009 kahdeksan onnettomuutta, joista kaksi johti henkilövahinkoihin, Toopekan kes-kuskatuosuudella onnettomuuksia oli kuusi, joista puolet johti henkilövahinkoihin.

1.5 Imago ja identiteetti

Fyysisen ympäristön tunnistettavimmat elementit luovat kaupungin imagoa ja paikallista identiteettiä. Kauhajoen identiteetin perustana on pohjalaisuus ja pohjalaisen maiseman peruselementit eli tasaiset, avarat jokilaaksot, jokivartta myötäilevä asutus sekä talonpoikaisrakentamisen suuri mittakaava, kookkaat pohjalaistalot. Pohjalaisuuden paikallista sävyä antaa kuitenkin latvavesien mittakaavaa, joka on alajuoksun alueita hieman pienempi.

Kauhajoella identiteetin kannalta tärkeitä kohteita ovat Kyrönjokea myötäilevän Kurikan vanhan maantien varren viljelymaisema Harjankylästä Aronkylään ja aina Havuskylään saakka. Tuo vanha maantie on historiallinen asutuksen ja kulkemisen selkäranka, joka toimii identiteetin tukipilarina vieläkin. Peltoaukeista identiteetin kannalta tärkeitä ovat lisäksi Lellavan sekä Kokonkylän-Kainaston peltolakeudet. Muita identiteetin kannalta merkittäviä aluekokonaisuuksia ovat hallintokampus näkyvimpien rakennuksineen, kotitalousoppilaitoksen kampus rakennuksineen, vihreä jokivarsi sekä nauhamaisen keskustan tärkein kauppakatu, Topeeka.

Talopoikaisrakentamisen merkkirakennuksia ovat kaksipihainen, valtakunnallisesti arvokas rakennuskokonaisuus Hämes-Havusen talopoikaistalo sekä Korpi-Aron empire-vaikutteinen talopoikaisrakennuskokonaisuus Aronkylässä. Pohjalaista rakennusperinnettä edustavia, identiteettiä rakentavia rakennuksia on lisäksi harvakseltaan muuallakin suunnittelualueella. Herraskaista rakentamista edustaa Sanssin kartano piha-alueineen keskustan ytimessä.

Muita Kauhajoen identiteettiä muodostavia rakennuksia ovat evankelis-luterilainen kirkko, puurakenteiset Aninkoulu ja ns. kotiseututalo eli Ollonqvistin kauppakartano piharakennuksineen, entinen kunnantalo Rientola (nykyisin nuorisotalo Räimiskä), Kauhajoen kotitalousoppilaitoksen vanha klassistinen päärakennus sekä Evankelisen opiston klassistinen päärakennus Turjankylässä.

Teollisista rakennuksista tunnistettavimpia ovat Atrian nautateurastamo Rahikkatien varressa sekä Isojoen konehallin tuotantorakennukset Aronkylän teollisuusalueella.

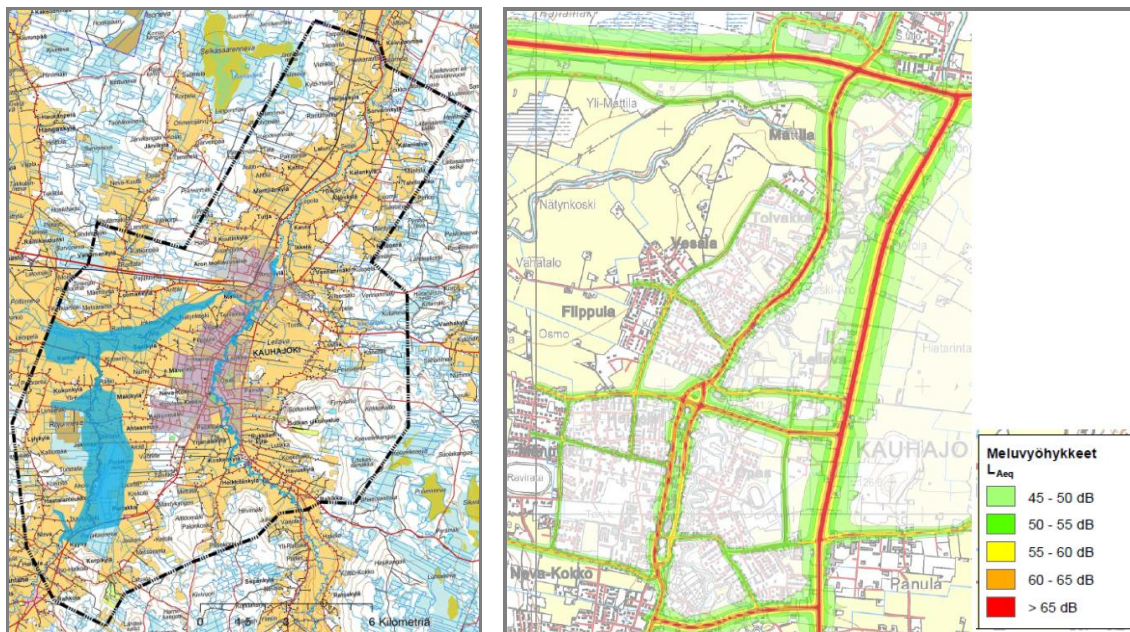
Muita nähtävyyksiä ja laajemmin tunnistettuja kohteita ovat tanssilava Kauhajoen Kasino, Sotkan vapaa-aika- ja urheilukeskus ja kesäteatteri, eduskuntasalimuseo sekä kotiseutumuseo.

1.6 Ympäristön häiriötekijät

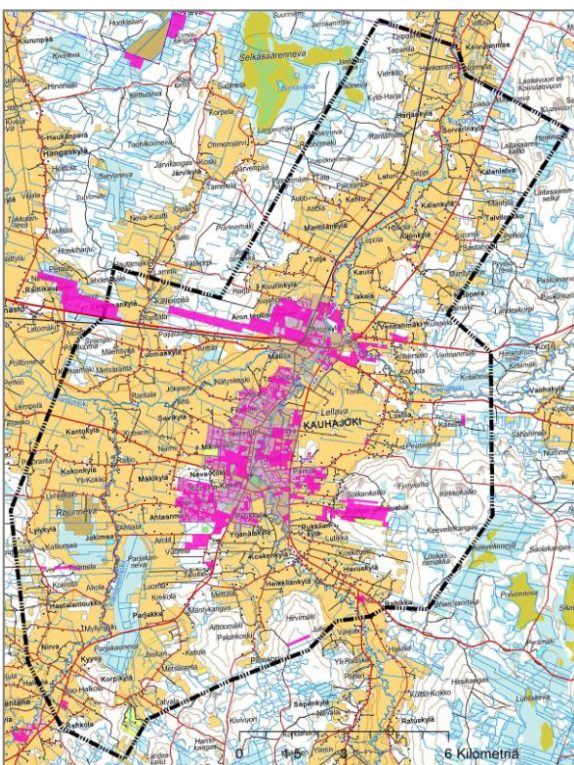
Merkittävin, joskin satunnainen häiriötekijä alueella on tulvariski poikkeuksellisissa olosuhteissa, kuten pitkään jatkuneiden voimakkaiden sateiden aikana. Oheisessa kartassa on esitetty tulvariskialueet ELY-keskuksen laatimien tulvariskiarvioiden sekä lokakuun 2012 tulvien laajuuden perusteella (ks. kartta alla). Muita ympäristön häiriötekijöitä suunnittelualueella ovat liikenne- ja teollisuusmelu (ks. kartta alla). Lisäksi jätevesien puhdistamosta saattaa aiheutua hajupäästöjä. Maatalousalueilla on kausiluonteisesti pöly- ja hajuhaittoja.

Meluhaitoista on laadittu erillinen selvitys (SITO 2010). Päivämelutason 55 dBA ylittävät alueet on osoitettu seuraavalla kartalla.

Kartat: vasemmalla tulvavaara-alueet (siniset alueet, asemakaava-alue harmaalla). Oikealla melu-
vyöhykkeet keskusta-alueella (2010).

1.7 Maanomistus

Alue on pääasiassa yksityisten maanomistajien omistuksessa. Maanomistajia on noin 1900. Myös Kauhajoen kaupunki omistaa alueella maata (ks. viereinen kartta). Maanomistusta on alueella myös yhteisöillä kuten uskonnollisilla yhteisöillä, Suomen valtiolla, kuntayhtymillä (mm. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ja Seinäjoen koulutuskuntayhtymä) sekä rekisteröidyillä yhdistyksillä (mm. moottoriurheilu).

Viereisessä kartassa aniliinin punaisella on osoitettu Kauhajoen kaupungin maanomistus. Se keskittyy asemakaava-alueelle sekä Sotkan urheilu- ja virkistysalueelle.

1.8 Suunnittelualuetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet

Alueiden käytön suunnittelussa, kuten kuntien yleiskaavasunnittelussa, on otettava huomioon valtioneuvoston asettamat alueidenkäyttötavoitteet (VAT) siten, että niiden toteuttamista edistetään. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä niiden soveltamisala on tarkemmin selostettu julkaisuissa, jotka löytyvät ympäristöministeriön kotisivuilta <http://www.ymparisto.fi>.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on ryhmitelty asiasisällön perusteella seuraaviin kokonaisuuksiin: toimiva aluerakenne; eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu; kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat; toimivat yhteysverkot ja energiahuolto; Helsingin seudun erityiskysymykset sekä luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet.

Tässä yleiskaavatyössä keskeisiä suunnittelun lähtökohtia ovat erityisesti eheytyvään yhdyskuntarakenteeseen ja elinympäristön laatuun, kulttuuri- ja luonnonperintöön sekä luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityisiin aluekokonaisuuksiin liittyvät tavoitteet.

Toimivan aluerakenteen osalta alueidenkäytöllä tulee tukea aluerakenteen tasapainoista kehittämistä sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyä ja kansainvälisen aseman vahvistamista hyödyntämällä mahdollisimman hyvin olemassa olevia rakenteita sekä edistämällä elinympäristön laadullista parantamista ja luonnon voimavarojen kestävä hyödyntämistä. Aluerakenteen ja alueidenkäytön kehittämisen tulee perustua ensisijaisesti alueiden omiin vahvuuksiin ja sijaintitehtäviin. Alueidenkäytöllä edistetään kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutusta sekä kyläverkoston kehittämistä.

Tässä yleiskaavatyössä edellä mainitut tavoitteet näkyvät erityisesti Kauhajoen kaupungin keskustan kehittämisessä seutukeskuksena siten, että ydinkeskustaa kehitetään kaupallisena, hallinnollisena ja asumisen keskuksena. Esimerkiksi päivittäistavarakaupan keskittymistä ei sijoiteta ohiajoteiden varteen, vaan pyritään voimistamaan ydinkeskustan asemaa monipuolisia palveluja tarjoavana seutukeskuksena. Taajaman läheisyyteen ja perinteiseen jokivarsiasutukseen liittyvien kyläkeskusten kehittämistä tuetaan mahdollistamalla niissä lisärakentaminen, kuitenkin niin että alueelle muuttavat asukkaat vastaavat kunnallistekniikan kustannuksista yksityisteiden ja vesihuollon osalta.

Alueidenkäytössä kiinnitetään huomiota jo olemassa olevien rakenteiden hyödyntämiseen sekä elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistamiseen. Olemassa olevien rakenteiden mahdollisimman tehokas hyödyntäminen vaikuttaa keskeisesti aluerakenteen taloudellisuuteen. Alueidenkäytössä otetaan huomioon haja-asutukseen ja yksittäistoimintoihin perustuvat elinkeinot sekä maaseudun tarve saada uusia pysyviä asukkaita.

Eheytyvän yhdyskuntarakenteen ja elinympäristön laadun osalta suunnittelun pohjana tulee olla perusteltu väestökehitysarvio. Yleiskaavoituksessa on tarkasteltava pitkällä aikavälillä sekä taajama- että maaseutualueiden väestömäärän kehityksen erilaisia vaihtoehtoja. Yleiskaavoituksessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja esittää eheyttämiseen tarvittavat toimenpiteet.

Kaupunkiseuduilla on varmistettava henkilöautoliikenteen tarvetta vähentävä sekä joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä edistävä liikennejärjestelmä. Kaupunkiseuduilla on myös varmistettava palvelujen saatavuutta edistävä palveluverkko sekä selvittävä vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittuminen. Lisäksi on asetettu seuraavia tavoitteita:

- Huolehdittava, että asunto- ja työpaikkarakentamiseen on tarjolla riittävästi tonttimaata.
- Uusia huomattavia asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei tule sijoittaa irrallseen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta. Vähittäiskaupan suuryksiköt sijoitetaan tukemaan yhdyskuntarakennetta.
- Maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja on suunnattava tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuuria.

- On edistettävä olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä sekä luotava edellytykset hyvälle taajamakuvalle. Taajamia kehitettäessä on huolehdittava siitä, että viheralueista muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia.
- On varattava riittävät alueet jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten sekä edistettävä verkostojen jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.
- On otettava huomioon viranomaisten selvitysten mukaiset tulvavaara-alueet ja pyrittävä ehkäisemään tulviin liittyvät riskit. Alueidenkäytön suunnittelussa uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille.
- On tarvittaessa osoitettava korvaavat alueidenkäyttöratkaisut yhdyskuntien toimivuuden kannalta erityisen tärkeille toiminnoille, joihin liittyy huomattavia ympäristö- tai henkilövahinkoriskejä.
- On varauduttava lisääntyviin myrskyihin, rankkasateisiin ja taajamatulviin.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille on jätettävä riittävän suuri etäisyys.
- On otettava huomioon alueen maa- ja kallioperän soveltuvuus suunniteltuun käyttöön.
- On ehkäistävä melusta, värinästä ja ilman epäpuhtauksista aiheutuvaa haittaa ja pyrittävä vähentämään jo olemassa olevia haittoja. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.
- Tulee edistää energian säästämistä sekä uusiutuvien energialähteiden ja kaukolämmön käyttöedellytyksiä.
- On turvattava terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saanti ja se, että taajamien alueelliset vesihuoltoratkaisut voidaan toteuttaa. Lisäksi alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon jätevesihaittojen ehkäisy.

Tässä yleiskaavatyössä on käytetty alueiden käytön suunnittelun mitoitusperusteena mallillista keskustan kasvuennustetta. Koko kunnan väestön odotetaan pienenevän hieman (n. 3% eli n. 400 asukasta), mutta väki vähenee enemmän reuna-alueilla, ja keskustaan odotetaan tapahtuvan sisäistä muuttoa.

Uusia asuinalueita tarvitaan asumisväljyyden kasvun ja keskustaan muuton vuoksi. Yhdyskuntarakenteen eheytymisestä on pidetty huolta valitsemalla yleiskaavan pohjaksi rakennemalleista "Eheytyvä kaupunki", joka tähtää maankäytön tehostamiseen ja olemassa olevan infrastruktuurin tehokkaaseen hyödyntämiseen.

Uudet asuin- ja työpaikka-alueet osoitetaan olemassa olevan kunnallistekniikkaan liittyvinä. Uudet asuinalueet tukeutuvat olemassa olevan joukkoliikenteen palveluihin ja kouluverkkoon. Keskustaseudun yleiskaavassa on myös kiinnitetty erityistä huomiota kevyen liikenteen verkkoon ja viheryhteyksiin keskustaseudun alueella. Kaavoituksen valmistelussa on analysoitu taajama-alueen viheralueverkostoa.

Kulttuuri- ja luonnonperinnön, virkistyskäytön ja luonnonvarojen osalta alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä, ja edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä. Alueidenkäytössä on mm. varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuri- ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Näillä alueilla alueidenkäytön on sovellettava niiden historialliseen kehitykseen.

Lisäksi:

- on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet.
- rantaan tukeutuva loma-asutus on mitoitettava siten, että turvataan luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen sekä loma-asumisen viihtyisyys.
- on otettava huomioon pinta- ja pohjavesien suojelutarve ja käyttötarpeet.
- Ilman erityisiä perusteita ei hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita tule ottaa taajamatointojen käyttöön eikä hyviä ja laajoja metsätalousalueita pirstoa muulla maankäytöllä.

Valtakunnallisesti arvokkaita kohteita suunnittelualueella ovat Hämes-Havusen talonpoikaisrakennus sekä osa Hyypänjokilaakson maisema-alueesta ja Kyrönkankaan kesäties-tä. Nämä, samoin kuin pohjavesialueet, on huomioitu säilyttämismerkinnöillä yleiskaavassa. Natura 2000 –alueita ei sijaitse suunnittelualueella.

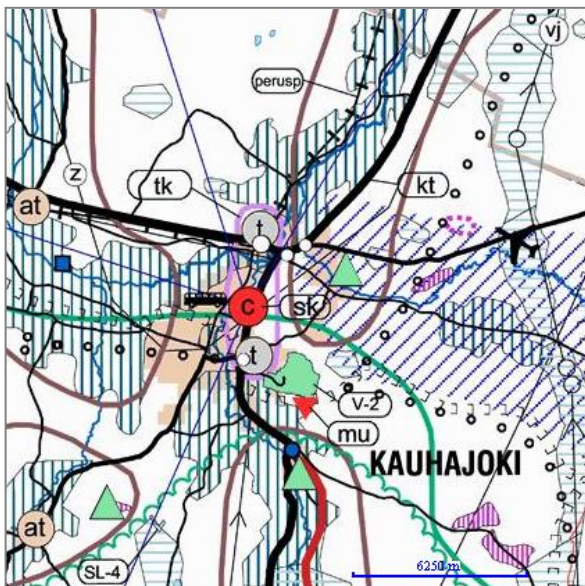
Yhtenäisille peltoalueille laajojen uusien asuinalueiden osoittamista on kaavassa vältetty.

Yhteysverkostojen ja energiahuollon osalta on tarkasteltu erityisesti valtakunnallisesti merkittävien liikenneväylien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet.

Lisäksi valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa edellytetään, että:

- Liikennejärjestelmiä suunnitellaan ja kehitetään kokonaisuuksina, jotka käsittävät eri liikennemuodot ja palvelevat sekä asutusta että elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Liikennejärjestelmä ja alueidenkäyttö sovitetaan yhteen siten, että vähennetään henkilöautoliikenteen tarvetta ja parannetaan ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytyksiä. Erityistä huomiota kiinnitetään liikenneturvallisuuden parantamiseen.
- Tarvittaviin liikenneyhteyksiin varaudutaan kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja -verkostoja.
- Alueidenkäytössä turvataan energiahuollon valtakunnalliset tarpeet ja edistetään uusiutuvien energialähteiden hyödyntämismahdollisuuksia. Voimalinjoiden suunnittelussa on huomioitava tarpeelliset uudet linjaukset ja vanhojen verkostojen parantamisen ja laajentamisen tarpeet. On ensisijaisesti hyödynnettävä olemassa olevia johtokäytäviä.
- Alueidenkäytössä on edistettävä matka- ja kuljetusketjujen toimivuutta ja turvattava edellytykset julkiselle liikenteelle sekä eri liikennemuotojen yhteistyön kehittämiselle.
- Alueidenkäytössä on turvattava valtakunnallisesti merkittävien viestintäjärjestelmien tarpeet hyödyntämällä rakennelmien yhteiskäyttöä ja edistämällä maankäytön tehokkuutta.
- Alueidenkäytössä tulee varautua uusiutuvia ja jäteperäisiä polttoaineita käyttävien energialaitosten ja niiden logististen ratkaisujen aluetarpeisiin.
- Edellä mainittuja yhteys- ja energiaverkostoja koskevassa alueidenkäytössä ja alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon sään ääri-ilmiöiden ja tulvien riskit, ympäröivä maankäyttö ja sen kehittämistarpeet sekä lähiympäristö, erityisesti asutus, arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet ja -alueet sekä maiseman erityispiirteet.

Edellä mainitut tavoitteet on huomioitu tässä yleiskaavatyössä mm. siten, että on huomioitu mahdollisuudet kehittää kantatie- ja rautatieyhteyksiä. Olemassa olevaa liikenneverkostoa pyritään hyödyntämään tehokkaasti tehostamalla maankäyttöä asemakaava-alueella.

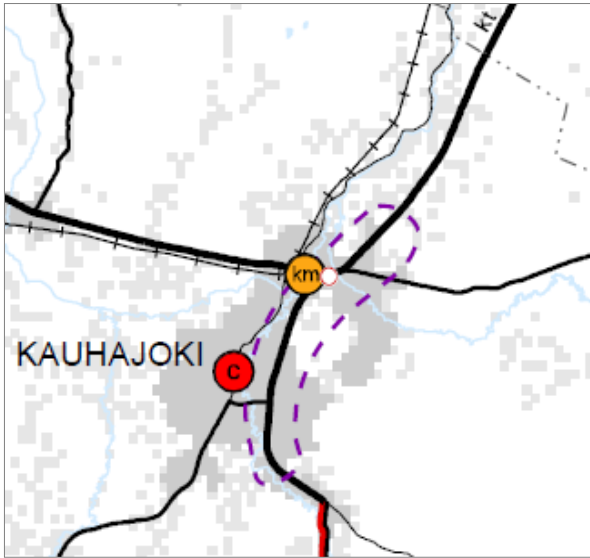

Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa ympäristöministeriön 23.5.2005 vahvistama Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava. Suunnittelualueelle on tuossa kaavassa osoitettu kaksi ohjeellista ulkoilureittiä (ympyräviiva) sekä ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitti (hakasviiva). Alueen eteläkärkeen sijoittuu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta, jolle kaava ei kuitenkaan kohdista tarkempia määräyksiä. Kaava-alueen avoimet peltoalueet ovat maakuntakaavassa kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta (pystyviivitus), ja suureksi osaksi myös maaseudun kehittämisen kohdealuetta (mk)-2. Mm. kuntakeskuksen keskustaajamatoimintojen alueen merkintä (punainen ympyrä ja C) on kumoutunut vaihekaava II:n voimaantulon yhteydessä. Vaihekaava II sisältää uuden keskustamerkin.

Ote E-P:n maakuntakaavasta. <http://www.eplitto.fi>

Etelä-Pohjanmaan maakuntahallitus päätti 18.4.2011 asettaa vireille maakuntakaavan uudistamisen. Uuden kolmen vaihemaakuntakaavan teemoina ovat tuulivoima, kaupan verkko, liikenne, soiden käyttö, yhdyskuntarakenne sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöt, virkistys ja

maaperä. Ympäristöministeriö vahvisti tuulivoimaa käsittelevän Vaihekaava I:n 31.10.2016. Osayleiskaava 2035:n alueella ei ole vaihekaava I:ssä osoitettuja tuulivoiman tuotannon aluevarauksia. Vaihekaava III:n (Turvetuotanto, suoluonnon suojelu, bioenergialaitokset, energiapuun terminaalit ja kulttuurimaisemat) osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin julkisesti nähtäville helmikuussa 2013. Luonnos oli nähtävillä 11.1.-10.3.2017.

Vaihekaava II (Kauppa, liikenne ja keskustatoiminnot) tuli voimaan 11.8.2016. Kaavassa on seuraavia Kauhajokea koskevia määräyksiä:

- Vähittäiskaupan suuryksiköt on sijoitettava tukemaan yhdyskuntarakennetta.
- Suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon tasapainoisen palveluverkon kehittäminen, olemassa olevien keskustatoimintojen alueiden palvelut ja niiden toiminta- ja kehitysedellytykset, yhdyskuntarakenteen muu kehitys sekä palveluiden hyvä saavutettavuus.
- Alueiden yleis- ja asemakaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota asuin- ja työpaikka-alueiden jalankulku- ja pyöräily- sekä joukkoliikenteen mahdollisimman suoriin ja hyviin yhteyksiin kaupan ja muiden palvelujen kesken.
- Alueiden käytössä on varmistettava, että pohjavesien laatu ei huononnu tai antoisuus pienene, ja että kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät.
- Päivittäistavarakaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön alaraja on Kauhajoella 3000 k-m². Erikoistavarakaupan seudullisesti merkittävän suuryksikön alaraja on Kauhajoella 5000 k-m².
- Edellä mainitut rajat ylittävät kaupan suuryksiköt osoitetaan maakuntakaavassa erikseen kerrosalamitoituksineen. Edellä mainittuja pienempiä, paikallisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä on mahdollista toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen.
- Keskustatoimintojen alueen (Kauhajoen keskustaajama, punainen C-kohdemarkintä) suunnittelumääräyksenä on, että keskustojen kehittämisessä tulee kiinnittää huomiota ydinkeskustan ja muun taajaman selkeään rajaukseen, keskustaluonnon viihtyisyyteen ja esteettömyyteen. Joukkoliikenteen toimintaedellytyksistä ja turvallisista kevyenliikenteen yhteyksistä on huolehdittava sekä turvattu maa-kunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt. Kehittämisessä on kiinnitettävä huomiota alueen kaupallisen palvelutarjonnan vahvistamiseen, palveluiden saavutettavuuteen ja keskustatoimintojen alueen täydentämiseen. Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Suuryksiköiden yhteenlaskettu enimmäiskerrosala Kauhajoella on 35 000 k-m².
- Kaavassa on osoitettu merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö kohdemarkinnalla km Aronkylään kantateiden 67 ja 44 risteyksen tuntumaan. Vähittäiskaupan suuryksiköiden tarkempi sijoittuminen sekä mitoitus on suunniteltava siten, ettei niillä ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittymiseen. Suunnittelussa on turvattu maa-kunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt. Alueelle voidaan osoittaa yksi tai useampi merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö tai myymäläkes-

kittymä. Alueen saavutettavuuteen joukko- ja kevyellä liikenteellä on kiinnitettävä erityistä huomiota. Kaavassa on osoitettu suuryksiköiden yhteenlasketuksi enimmäiskerrosalaksi Aronkylässä 10 000 k-m². Seudullisesti merkittävän päivittäistavarakaupan sijoittaminen kohteeseen kielletään.

- Kantatie 44:n ja 67:n varrelle on kaavassa osoitettu lisäksi Kauhajoki-Seinäjoki-Kauhava-käytävän kehittämisalue –merkintä, jolle suuri osa asemakaavan muutosalueesta sijoittuu. Maankäyttö- ja liikennetarkistuksiin on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta varmistetaan lähi- ja kaukoliikenteen sekä maankäytön toimiva ja turvallinen yhteensovittaminen siten, että alueiden läpi kulkevan päätieverkon liikennöitävyys säilyy korkeatasoisena.

Aronkylään on kaavassa osoitettu eritasoliittymä. Muut kokonaismaakuntakaavassa osoitetut eritasoliittymän merkinnät Kauhajoella on kumottu.

Maakuntastrategia

Etelä-Pohjanmaan maakuntasuunnitelmaa hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 17.3.2014. Etelä-Pohjanmaan liitto laati maakuntasuunnitelman yhteisessä prosessissa maakuntaohjelman kanssa, ja asiakirjasta käytetään nimitystä maakuntastrategia. Maakuntastrategian nimi on ”Etelä-Pohjanmaan tulevaisuuden eväät, Maakuntasuunnitelma 2040 & maakuntaohjelma 2014-2017”.

Maakuntastrategian painopisteeksi vahvistuivat:

- Uudistumiskykyinen elinkeinoelämä

Maakunnassa tavoitellaan kasvuyrittäjyyttä sekä ylipäänsä monipuolista ja tiheää yritystoimintaa. Eriksen tuodaan esille biotalouspotentiaalia omaava ruoan tuotanto, elinvoimainen alkutuotanto, ruokajärjestelmiin liittyvä osaaminen, monipuoliset investoinnit, kehitysalustat ja käyttäjäverkostot sekä kansallinen ja kansainvälinen verkottuminen. Muita maakunnan vahvuusaloja ovat teknologiateollisuus ja rakentaminen, nousevia aloja energia- ja ympäristöala, biotalous, hyvinvointi- ja palveluala sekä luovat alat. Yritystoiminnan kehityksen ja jatkuvuuden tueksi tulee rakentaa hyvä toimintaympäristö mukaan lukien palvelut ja infrastruktuuri.

- Tulevaisuuden osaamistarpeet

Tavoitetilassa 2040 nähdään Etelä-Pohjanmaalla vetovoimainen, tarvelähtöinen, uutta luova ja kansainvälisesti kiinnostava osaamis- ja innovaatiojärjestelmä. Etelä-Pohjanmaalle on luotu verkostomainen korkeakoulumalli, johon kuuluvat Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja yliopistokeskuksen lisäksi yhteistyökumppaneina maakunnan kunnat, julkiset rahoittajat ja muut korkeakoulutusta edustavat organisaatiot, yritykset ja elinkeinoelämä sekä yliopistokeskuksessa mukana olevat yliopistot. Toimintaa kehitetään yhteisen strategian pohjalta. Koulutusta ja tutkimusta profiloitetaan entistä selvemmin valituille painopistealueille, joita ovat kestävä ruokaratkaisut, älykkäät ja energiatehokkaat järjestelmät sekä hyvinvoivat ja luovat yksilöt ja yhteisöt. Yhteisinä opetus-, tutkimus- ja kehittämisalueina ovat yrittäjyys, liiketoimintaosaaminen ja palveluinnovaatiot.

- Hyvinvoivat ihmiset ja yhteisöt

Tavoitteena on hyvinvointia edistävän palvelutuotannon kehittäminen, ihmisen osallisuuden ja toimintakyvyn lisääminen sekä alueen vetovoiman ja viihtyisyyden parantaminen. Jälkimmäistä tavoitetta koskee toimenpidekokonaisuus, jossa painotetaan mm. lähiharrastusmahdollisuuksia, luonnon virkistyskäyttöä, kylä-, kunta- ja kaupunkikeskusten kehittämistä virikkeiseksi ympäristöksi.

- Eheä aluerakenne ja ympäristö

Kuntien maankäytönsuunnittelun kannalta tärkein strategian painopiste on eheä aluerakenne ja ympäristö. Painopisteen mukainen tavoitetila 2040 on alueiden erityispiirteitä vahvistava, monipuolisia mahdollisuuksia kestävästi hyödyntävä aluerakenne.

Etelä-Pohjanmaan yhdyskuntarakenteen rungon muodostavat keskeisiä jokilaaksoja noudattavat nauhamaiset taajamaketjut ja niiden väliin jäävä kyläasutus. Väestön ikääntyminen ja työpaikkojen kasvun keskittyminen tulevat tiivistämään Etelä-Pohjanmaan

asutusrakennetta suurimpiin keskustaajamiin. Yhdyskuntasuunnittelua ohjaavat entistä painokkaammin ekologisuuden, eheyden ja liikkumistarpeen vähentämisen tavoitteet. Samalla kehittyvä teknologia ja ostovoiman kasvu mahdollistavat asumisen ja elämisen monipaikkaisesti siten, että yksilö voi yhdistää elämässään maaseutu- ja kaupunkiasumisen parhaat puolet työ- ja vapaa-ajan välisen eron kaventuessa. Biotalouskasvun merkitys, paikkariippuvuuden väheneminen sekä ympäristötietoisuuden kasvu muodostavat keskittymiskehitykselle vastavirran, joka ylläpitää maaseudun elinvoimaa. Koko maakunnan säilyminen aktiivisena ja elinvoimaisena on suuri haaste. Uusien kasvualojen tarpeet, monikulttuurisuuden lisääntyminen ja kehityksen nopeat vaihtelut asettavat laadukkaalle kaupunkisuunnittelulle uusia haasteita.

Strategiassa ennustetaan, että vuonna 2040 ihmiset hyödyntävät kehittyneitä tietoliikenneyhteyksiä ja sähköisiä palveluja merkittävästi monipuolisemmin kuin nykyään. Uudet liikkumisen innovaatiot ja älykkäät palvelut tarjoavat kilpailukykyisen vaihtoehdon henkilöauton käytölle. Väestö on kuitenkin keskittynyt nykyistä tiiviimmin palvelu-, opiskelu- ja työpaikkakeskusten läheisyyteen. Väestöstä 90 prosenttia asuu enintään 30 minuutin aikaetäisyydellä tärkeimmistä lähipalveluista, joiden tarjonnasta vastaa pääosin kehittyvien pikkukaupunkien verkosto yhdessä maakuntakeskuksen kanssa. Maaseutu rakentuu olemassa olevaan kyläverkostoon tukeutuen. Kylät uudistuvat biotalouden innovaatioiden, monimuotoisuuden pienyrittäjyyden, monipaikkaisten ja monikulttuuristen asukkaiden turvin.

Liikennejärjestelmä tukee maakunnan vahvuuksia. Yhtäältä ylläpidetään laadukasta biotalouden logistiikan ja hajakeskittyneen asutusrakenteen vaatimaa sisäistä liikenneverkkoa. Toisaalta vahvistetaan elinkeinoelämän tarvitsemia logistisia palveluja ja pääväyliä.

Maakunnan vyöhykkeisessä aluerakenteessa on eri tasoja:

1. kasvun ja intensiivisen rakentamisen kehityskäytävät (maakunnan sisäiset kehityskäytävät, esimerkiksi Kauhajoki–Seinäjoki–Kauhava ja maakuntarajat ylittävät logistiset kehityskäytävät)
2. biotalouden tuotantoympäristöt ja niitä tukevat rakenteet, kylät ja keskukset
3. ekologiset vyöhykkeet ja käytävät ja niitä hyödyntävät elinkeinot

Maakunnan kehityskäytävissä, biotalouden ydinalueilla ja ekologisilla vyöhykkeillä maankäyttömuodot ja niiden yhteensovittamisen tarve ovat erilaiset. Kehityskäytävissä asumisen, liikenteen, palvelujen ja työpaikkarakentamisen yhteensovittamisen tarpeet ovat suurimmat. Biotalous tuotantoympäristöissä etusijalla on sekä pelloilla että metsissä tuotettavien materiaalien tuotantoedellytysten kehittyminen. Muu rakentaminen, kuten maatalouden suuryksiköt, palvelee tätä tavoitetta. Ekologisilla vyöhykkeillä luonnonvarojen hyödyntämisessä ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota luonnon monimuotoisuuden ja luonnontilaisten alueiden ekologisen kytkeytyneisyyden säilyttämiseen. Ekologisia arvoja vaalitaan suojelualueverkostoa kehittämällä sekä vapaaehtoista monimuotoisuuden turvaamista lisäämällä.

Tavoite 8 Liikenneyhteyksien ja kehityskäytävien vahvistaminen

TOIMENPIDEKOKONAISUUS 4.8.1: Maakunnan yhdyskuntarakenteen kehittäminen

- Perustetaan maakunnallinen liikennejärjestelmätyöryhmä, jonka tehtävänä on kokonaisvaltaisesti tarkastella ja kehittää maakunnan liikennejärjestelmää ja siihen liittyvää maankäyttöä MALPE-logiikan mukaisesti (maankäyttö, asuminen, liikenne, palvelut ja elinkeinot).
- Yhdyskuntarakennetta kehitetään tasapuolisesti aluetyypeittäin (Seinäjoen ydinalue, kehityskäytävät, seutu- ja kuntakeskukset ja haja-asutusalueet).
- Kehitetään toimiva, hajakeskitetty rakennemalli, jolla turvataan palvelujen saatavuus maakunnan eri osissa.
- Uudistetaan maakuntakaavaa teemoittain sopivina kokonaisuuksina (vaihekaavat).
- Ohjataan kaupunkikeskustojen, taajamien ja haja-asutusrakenteen kehittämistä maakuntakaavoituksella ja yleiskaavoituksella.
- Varataan riittävät maatalousalueet maakunnalle tärkeän maatalouselinkeinon turvaamiseksi ja sovitetaan yhteen maatalousrakentamisen ja maaseutuasumisen tarpeet.

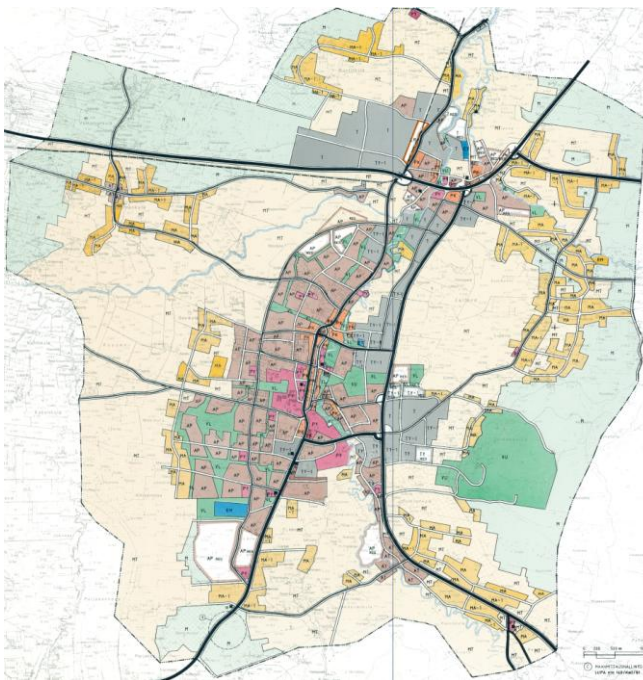
Vuonna 2040 Etelä-Pohjanmaalla maakunnan kehittämistä ja päätöksentekoa ohjaavat kestävä kehitys ja energiatehokkuus. Näiden lisäksi pyrkimys päästöttömään energiankulutukseen ja tuotantoon on läpileikkaavana teemana kaikessa toiminnassa ja vähähiilisen yhteiskunnan edistämässä. Yhdyskuntarakenteen suunnittelussa on huomioitu energiatehokkuus. Maakunnassa kehitetään bioenergian tuotannon logistiikkaa, laatua ja tehokkuutta muun muassa biotermiinalien avulla.

TOIMENPIDEKOKONAISUUS 4.10.3:
Ympäristön laadun parantaminen ja
luonnonvarojen kestävä käytön
edistäminen

- Luonnonvarojen hyödyntämisessä jalostukseen ja energiantuotantoon noudatetaan kestävä kehityksen periaatteita.
- Sovitetaan yhteen ympäristö- ja luonnonarvoja sekä taloutta aktiivisella yhteistyöllä.
  - Edistetään toimenpiteitä, joilla varmistetaan suo- ja metsäluonnon arvojen säilyminen ja lajiston monimuotoisuus.
  - Parannetaan vesistöjen tilaa ja edistetään niiden innovatiivista ja kestävää monikäyttöä.
  - Otetaan huomioon tulvariskin torjunta ja edistetään omaehtoista tulviin varautumista.
- Suojellaan maakunnalle merkittäviä pohjavesialueita muun muassa kaavoituksen keinoin.
- Hyödynnetään kestävästi paikallisia raaka-aineita kuten metsätuotteita ja lisätään puun jalostusastetta maakunnassa. Houkutellaan jalostustoimijoita investoimaan maakuntaan.
- Edistetään ja monipuolistetaan ympäristökasvatusta. Lisätään tietoisuutta kestävästä kehityksestä ja ympäristöystävällisestä kuluttajakäytännöistä.
- Edistetään luontomatkailua maakunnan suojelualuekeskittymissä.
- Edistetään eteläpohjalaisten mahdollisuuksia luonto- ja terveysliikuntaan kehittämällä luontoreitistöjä. Reitistöt palvelevat myös luontomatkailua.

Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma on maakuntasuunnitelmaa konkretisoiva ohjelma. Siinä esitetään maakuntaohjelman vuosien 2017-2018 toteuttamisen painotukset sekä niitä toteuttavat hanke- ja toimenpide-esitykset. Lisäksi asiakirjassa esitetään sellaisia Etelä-Pohjanmaan kannalta merkittäviä kehittämiskohteita ja -kokonaisuuksia, joihin toivotaan keskushallinnon panostuksia. Toimeenpano-suunnitelma laaditaan kahden vuoden välein yhteistyössä valtion viranomaisten, kuntien ja muiden maakunnan toimijoiden kanssa.

Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman visio vuodelle 2040 ”Etelä-Pohjanmaa on hyvinvoivien ihmisten ja menestyvien yritysten uudistuva ja yhteistyötä rakentava kulttuurimaakunta” on ohjannut vuosien 2017-2018 aluekehittämisen painopisteiden valintaa Etelä-Pohjanmaalla. Painopisteinä on 1) uudistuva elinkeinoelämä, 2) työelämälähtöinen koulutus ja tutkimus sekä 3) elinvoimaiset yhteisöt.

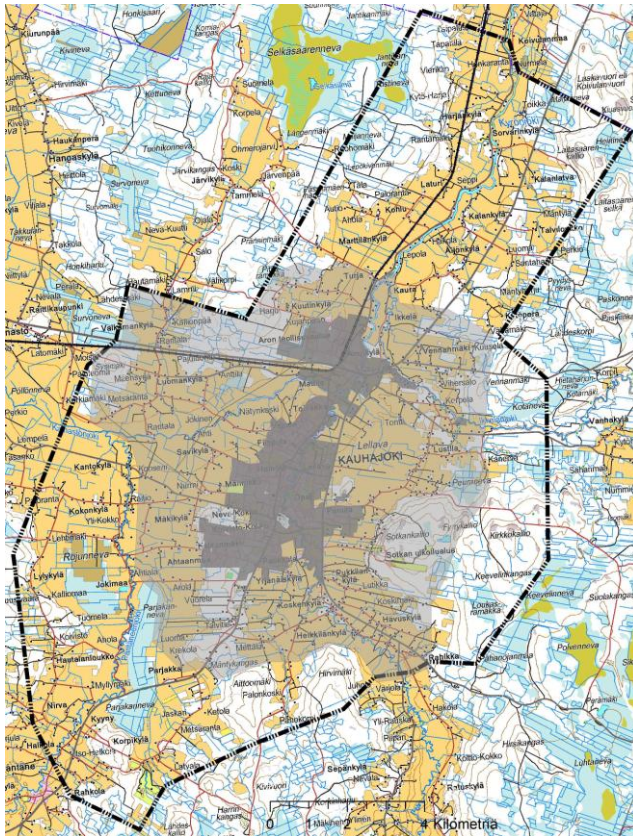
Yleiskaava

Suunnittelualueeseen sisältyy kokonaisuudessaan Kauhajoen kunnanvaltuuston 17.06.1991 hyväksymän keskustaajaman osayleiskaavan alueet. Yleiskaava on oikeusvaikutuksen.

Suunnittelualueeseen sisältyy myös osa 12.5.2014 hyväksytyn, 4.10.2016 voimaan tulleen oikeusvaikutteisen Riutankallion tuulivoimaosayleiskaavan alueista.

Nyt laadittava laaja-alainen strateginen yleiskaava määrittelee alueiden käytön kehittämisen suuntaviivat ja periaatteet koko alueelle. Yleiskaava ohjaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja voimassaolevien suunnitelmien muutoksia alueella.

Asemakaavat

Asemakaavoitetut alueet on esitetty oheisella kartalla. Suurimmalla osalla asemakaava-alueesta on voimassa valtuuston 20.6.2011 hyväksymä, 2.8.2011 voimaan tullut asemakaava ”Keskustaajaman asemakaavan siirto nuumeriseen muotoon”.

Kartassa tumman harmaa alue osoittaa asemakaava-alueen, vaalean harmaa alue vuonna 1991 hyväksytyn osayleiskaavan laajuuden ja musta pistekatkoiviiva osayleiskaava 2035 –alueen.

Rantakaava

Ikkeläjoen varressa on 11.11.1993 voimaan tullut loma-asuntorakentamista ohjaava rantakaava.

Rakennusjärjestys

Kauhajoen kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty valtuustossa 18.5.2015. Rakennusjärjestyksessä on mm. osoitettu keskeisten alueiden suunnittelutarvealue, joka vastaa tämän kaavahankkeen rakennemallissa osoitettua suunnittelutarvealuetta.

Kauhajoen kaupungin strategia

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 Kauhajoen kaupungin päivitetyn strategian 2025, jossa:

- Kaupungin perustehtävä on ”Vetovoimainen Kauhajoen kaupunki järjestää ja kehittää alueellaan peruspalveluita sekä luo edellytyksiä asua, tehdä työtä, yrittää ja harrastaa”.
- Visio 2025 on ”Turvallinen ja viihtyisä Kauhajoki on elinvoimainen Kauhajoen seudun hallinnollinen keskus sekä aktiivinen elinkeinoelämän ja sidosryhmien verkottaja, asiantunteva ja tehokas kumppani”.
- Vision täsmennys:
  - Kaupunki yhdessä sen kanssa toimivien kuntien kanssa muodostaa yrittäjätuettavan ja ihmisläheisen yhteisön, joka hyödyntää verkostoituneita ja kehittyviä tuotanto- ja palvelumuotoja.
  - Asiantuntijayhteisö muodostaa toimintaympäristön, jossa toiminnot järjestetään hyvinvointia edistävästi, kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti.
  - Kauhajoki tunnetaan laadukkaasta lasten kasvatuksesta ja opetuksesta myös toisella ja korkealla asteella sekä monipuolisista kulttuuri-, liikunta- ja muista vapaa-ajan palveluista.
  - Kauhajoki menestyy monipuolisen teollisen toiminnan, maaseutuelinkeinojen, uusiutuvien energia-alojen, elintarvike-, puu- ja palvelualojen osajana.

Muita aluetta koskevia suunnitelmia ja selvityksiä

Kaavahankkeen aikana vuosina 2012-2014 toteutui opiskelijatyönä Master Plan Kauhajoki –hankkeessa Kauhajoen keskustan kehittämissuunnitelma, jonka raportissa on kiteytetty aikaisempien keskustaa koskevien suunnitelmien sisällöt sekä nykyhetken analyysiä. Suunnitelmassa on myös tarkasteltu keskustan lisärakentamisen mahdollisuuksia. Samassa hankkees-

sa tarkasteltiin myös ns. matkahuollon korttelin lisärakentamisvolyymejä ja kehittämismahdollisuuksia (ks. liite).

Sotkan ulkoilu- ja virkistysalueelle on laadittu yleissuunnitelma vuonna 2008 (Parran ja Sotkan alueiden Master Plan 2020, maankäytön yleissuunnitelma / FCG 7.1.2008).

Vuonna 2017 valmistui Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Kauhajoen kaupungin teettämänä Kauhajoen tieverkkosuunnitelma, Kantateiden 44 ja 67 kehittäminen välillä Aronkylä - Panula (ELY-keskus, raportteja 52/2017). Suunnitelman laati Plaana Oy (Piippo, Raappana, Iso-la). Tieverkkosuunnitelmassa on esitetty tie- ja katuverkon kehittämistoimenpiteet, joilla saavutetaan kantateiden standardiin soveltuva palvelutaso ja jotka palvelevat Kauhajoen maankäytön ja palveluiden laajentumista. Erityisesti on kiinnitetty huomiota kantateitä risteävään liikenteeseen, liikenneturvallisuuteen ja vaiheittaisen toteuttamisen mahdollisuuksiin.

Osayleiskaavatyön aikana nousi keskusteluun entisen kunnallissairaalan, nykyisin hammashoitolana tunnetun rakennuksen suojelun tarve. Rakennusta ei ole käsitelty arvorakennuksena OYK:n teemaryhmän rakennetun ympäristön ja rakennusten arvottamista koskevassa raportissa. Rakennuksen arvoista ja asemakaavallisesta suojelutarpeesta teetettiin erillinen selvitys ulkopuolisella asiantuntijalla (FCG:n raportti 8.12.2016). Asiantuntijoina toimivat FCG:llä Arkkitehti SAFA, LuK Kai Tolonen (projektipäällikkö), arkkitehti SAFA, TkL Risto Suikkari ja arkkitehti yo Jaana Tahkokorpi. Selvityksessä tarkasteltiin rakennuksen kaavoitus- ja suojelutilannetta, käytön vaiheita, säilyneisyyttä ja arvottamista sekä kaupunkikuvallista merkitystä. Selvitys sisälsi myös raportin rakennuksen inventoinnista (kuvaus, rakennushistoria, rakennus-, korjaus- ja muutosvaiheet, nykytila sekä lähiympäristö). Näiden pohjalta esitettiin johdopäätökset sekä käyttö- ja kehittämismahdollisuudet. Rakennuksen arvoista tarkasteltiin harvinaisuutta, tyypillisyyttä, edustavuutta, alkuperäisyyttä, historiallista todistusvoimaa ja historiallista kerroksisuutta. Jokainen em. arvojen osatekijä pisteytettiin erikseen asteikolla 0-2. Kokonaispistemäärän mukaan arvoluokkia oli tarjolla kolme: arkkitehtonisilta, historiallisilta ja ympäristöarvoiltaan 1) vaatimaton, 2) tavanomainen ja 3) tärkeä rakennus. Pisteytyksen tuloksena entinen kunnallissairaala sai seitsemän pistettä kahdestatoista, minkä mukaan rakennus on arkkitehtonisilta, historiallisilta ja ympäristöarvoiltaan tavanomainen rakennus.

Tonttijako ja –rekisteri

Suunnittelualue kuuluu valtion kiinteistörekisteriin.

Pohjakartta

Pohjakarttana koko aluetta koskevassa rakennemallissa käytetään maanmittauslaitoksen maastotietokantaa, joka tulostetaan mittakaavassa 1:25 000. Asemakaava-aluetta ja sen laajenemisalueita koskevassa tarkemmassa yleiskaavasuunnitelmassa käytetään 18.6.2003 hyväksyttyä pohjakarttaa.

Rakennuskiellot

Alueella ei ole voimassa rakennuskielloja.

Kaavan laatimista varten laaditut selvitykset

Tätä osayleiskaavahanketta varten on tehty seuraavat selvitykset:

- Arkeologinen inventointi (2010)
- Luontoarvojen perusselvitys (2008 ja 2010)
- Maisemaselvitys (2011)
- Liikenneselvitys (2011)
- Rakennetun ympäristön inventointi ja arvotus (2014)
- Maataloustuottajien tulevaisuuskuva –kysely (2014)
- Ikääntyvän väestön asumistoivekysely (2013)
- Kaupallinen selvitys (2014)
- Matkahuollon korttelin fyysisen rakenteen visio (2014)
- Lasten ja nuorten arkiliikunta, koulumatkat ja ympäristökokemukset (2014)

2. Osayleiskaavan suunnittelun vaiheet

2.1 Suunnittelun tarve, käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kaavallisen suunnittelun tarve johtuu tarpeesta varautua tulevaisuuden kehitystarpeisiin, sovitaa yhteen eri maankäyttömuotoja ja minimoida yhdyskuntakehityksen haitallisia vaikutuksia. Lisäksi voimassa oleva osayleiskaava on yli 20 vuotta vanha. Suunnittelun tavoitteena on laatia oikeusvaikutukseton strateginen osayleiskaava, joka ohjaa alueen yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt osayleiskaavatyön osallistumis- ja arviointisuunnitelman 2.11.2009. Työn käynnistämisestä on ilmoitettu Kauhajoen kaavoituskatsauksessa vuosille 2009-2013. Vuosien 2002 ja 2008 aikana on tehty selvityksiä ja valmistelevia toimenpiteitä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä ohjausryhmän ja asiantuntijatiimien asettamista koskevien päätösten tunnisteet:

Tekninen lautakunta 20.10.2009 / 117 §

Kaupunginhallitus 2.11.2009 / 363 §

Tekninen lautakunta 24.5.2010 / 71 §

Kaupunginhallitus 7.6.2010 / 145 §

Kaupunginhallitus 23.8.2010 / 192 §

Lopputuote oikeusvaikutteisesta oikeusvaikutuksettomaksi: Kaupunginhallitus 29.4.2013/180§

Kaavoitus toteutettiin kaupungin omana työnä. Kaavoittajana toimii kaupungin kaavoittaja, maisema-arkkitehti, Master of Urban Planning Marketta Nummijärvi.

2.2 Osallistuminen ja yhteistyö

2.2.1 Työvaiheet ja vuorovaikutusmenettelyt

Osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä, osallisista sekä kaavoituksen vaiheista on kerrottu laajemmin tarkistetussa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa, joka on selostuksen liitteenä.

Työtä on valmistellut ohjausryhmä, johon kuuluivat viranhaltijoina kaavoittaja Marketta Nummijärvi (Liisa Kasi), rakennustarkastaja Esa Alapiha (Keijo Mäenpää), tekninen johtaja Harri Virtanen, työpäällikkö Hannu Törrönen, kunnossapitopäällikkö Simo Yli-Halkola ja kaupunginjohdaja Keijo Kuja-Lipasti. Lisäksi ohjausryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet teknisen lautakunnan sekä kaupunginhallituksen edustajat.

Ohjausryhmän ohjauksessa kaavaa on ollut mukana valmistelemassa eri osa-alueilla asiantuntijoista ja luottamusmiehistä muodostetut tiimit. Tiimit ovat vastanneet osa-alueidensa selvitysten laadinnasta ja tavoitteiden asettamisesta. Kaupunginhallitus on nimennyt asiantuntijatiimien jäsenet, ja vetäjänä on toiminut ao. substanssin tunteva viranhaltija. Jäseniä kussakin tiimissä oli 5-8.

Suunnittelun eri vaiheista on tiedotettu Kauhajoki-lehdessä ja kaupungin kotisivuilla. Aineisto on asetettu nähtäville työn eri vaiheissa kaupungintalon asiakaspalvelupisteeseen sekä kaupungin kotisivuille www.kauhajoki.fi. Aineistoa on ollut nähtävillä nettisivuilla koko kaavaproessin ajan.

Suunnittelun eri vaiheissa on lisäksi järjestetty kaikille avoimia yleisiä tiedotustilaisuuksia. Viimeisimmästä ehdotus 3:sta pidettiin tiedotustilaisuus 14.11.2017. Kauhajoen ulkopuolella asuvia maanomistajia on tiedotettu kaavahankkeesta kirjeitse. Tavoitteena on ollut, että osalliset ja muut asiasta kiinnostuneet saavat riittävästi tietoa kaavoituksen etenemisestä ja tulevista vaiheista. Osallisilla on ollut mahdollisuus antaa palautetta suunnitelmista joko suullisesti tai kirjallisesti.

Ohjelmointivaihe (2008 – 2/2010)

Osayleiskaavan laatiminen aloitettiin lähtötietoaineiston keräämisellä ja analysoinnilla vuonna 2008. Laajimmat selvitykset laadittiin vuosien 2008-2011 aikana. Työohjelma laadittiin vuoden 2009 aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin ja asetettiin nähtäville lokakuussa

2009. Samalla tiedotettiin yleiskaavoituksen vireille tulosta. Ensimmäinen viranomaisneuvottelu pidettiin 17.2.2010. Ensimmäinen yleisötilaisuus pidettiin samana päivänä 17.2.2010.

Valmisteluvaihe (2/2010-10/2014)

Suunnittelu aloitettiin asiantuntijatiimien työskentelyllä. Tiimit tunnistivat aihepiireittäin kehittämistarpeita ja tuottivat tulevaisuuskuvia. Tiimityön tuloksista koostettiin tarkennetut tavoitteet, joiden pohjalta laadittiin kolme vaihtoehtoista rakennemallia maankäyttövaihtoehtoksi. Maankäyttövaihtoehtojen avulla pyrittiin synnyttämään keskustelua keskustaseudun kaupunkirakenteen kehittämisen mahdollisuuksista ja reunaehdoista, mm. millaista muutosta halutaan ja mitä halutaan säilyttää.

Valmisteltava osayleiskaava muutettiin oikeusvaikutteisesta oikeusvaikutuksettomaksi kaupunginhallituksen päätöksellä 29.4.2013.

Vaihtoehtojen vaikutuksia arvioitiin asiantuntijatiimien työnä keväällä 2013.

Ydinkeskustan alueelle laadittiin alustava kehittämissuunnitelma, jossa esitetään ydinkeskustan kehittämistarpeita. Työssä käytettiin apuna arkkitehtiylioppilaan laatimia kehittämissivioita sekä keskustan fyysisen ympäristön kehittämishankkeen kautta saatua palautetta eri osallisilta.

Vaikutusten arvioinnin perusteella rakennemallivaihtoehtoista valittiin vaihtoehto ”Eheytävä kaupunki” kaavaluonnoksen pohjaksi. Kaavahankkeen etenemistä esiteltiin myös seminaarissa kaupungin luottamusmiehille 12.5.2014. Alustavien rakennemalliluonnosten vaikutuksia arvioitiin yhteistyössä kulttuuri-, elinkeinoelämän ja ympäristöjärjestöjen, virka- ja luottamusmiesten sekä eri alojen asiantuntijoiden kesken asiantuntijatiimeissä keväällä 2013.

Alustavista rakennemalleista saadun palautteen perusteella laadittiin osayleiskaavaluonnos. Kaavaluonnos käsiteltiin teknisessä lautakunnassa 1.7.2014 ja asetettiin nähtäville 9.7. - 15.9.2014 väliseksi ajaksi. Yleisötilaisuus kaavaluonnoksesta pidettiin 19.8.2014 Kauhajoen kaupungintalolla. Paikallislehti julkaisi artikkelin kaavasta 23.7.2014.

Ehdotusvaihe (1/2015-1/2018)

Osayleiskaavaluonnoksesta saadut mielipiteet ja ennakkolausunnot analysoitiin ja käsiteltiin. Saadun palautteen perusteella määriteltiin tarkistamistarpeet osayleiskaavaluonnokseen ja laadittiin kaavaehdotus. Ehdotuksen vaikutukset arvioitiin tarkentamalla luonnoksesta laadittua arviointia. Kaavaehdotus käsiteltiin teknisessä lautakunnassa 26.5.2015 ja kaupunginhallituksessa 1.6.2015, ja asetettiin nähtäville 24.6.-7.8.2015. Ehdotuksen nähtävillä olon jälkeen kaavaan tehtiin useita muutoksia, minkä vuoksi muutettu kaavaehdotus asetettiin uudelleen nähtäväksi 20.1. – 22.2.2017. Vielä tämänkin jälkeen kaavaehdotukseen tehtiin lähinnä kantatietjärjestelyjä koskevia muutoksia, joten tarkistettu ehdotus laitettiin vielä kerran nähtäville 1. - 30.11.2017. Viimeisimmästä ehdotus 3:sta pidettiin tiedotustilaisuus 14.11.2017. Paikallislehti julkaisi artikkelin kaavasta 10.1.2018. Osayleiskaavaehdotus valmistui kaupunginvaltuuston käsittelyyn alkuvuodesta 2018. Viranomaisyhteistyöstä kerrotaan luvussa 2.2.3. Viranomaisyhteistyö, s 53.

2.2.2 Kaavan vireille tulon jälkeen esitetyt huomautukset / kirjalliset kannanotot

Kaavan vireille tulon jälkeen on esitetty viisi kirjallista huomautusta tai kannanottoa osayleiskaavaluonnoksesta, kuusi huomautusta ensimmäisestä kaavaehdotuksesta, seitsemän huomautusta kaavaehdotuksen tarkistuksesta ja seitsemän huomautusta kaavaehdotuksen toisesta tarkistuksesta.

Huomautukset luonnoksesta

1. L. Kanko ja S. Pihlajamäki

Huomautuksen jättäjät toivovat, että yleiskaavaan merkitty pyörätie tonttien 232-405-1-1314 ja 232-405-1-891 välissä poistetaan, sillä he eivät koe ao. pyörätietä tarpeelliseksi sen sijainnista johtuen. Huomautuksen laatijat kokevat, että mikäli pyörätie rakennettaisiin, se aiheuttaisi haittaa ja häiriötä asumiseen ja yksityisyys kärsisi pyörätien ollessa lähellä taloa. Lapsen turvallisuus saattaisi vaarantua. Huomautuksen laatijoilla on ollut suunnitelmissa laajentaa puutarhaa

kyseiseen palstaan. He muistuttavat, että pyörätien käyttäjillä on mahdollisuus kulkea läheistä Karjakujaa pitkin, jolloin kaavaan merkitty pyörätie olisi tarpeeton.

Vastine: Maa-alue, jolle kevyen liikenteen reitti on merkitty, on voimassa olevassa asemakaavassa merkitty puistoksi (VP). Kevyen liikenteen yhteys on kuitenkin sijoitettu yleiskaavaluonnoksessa väärään paikkaan, ja se poistetaan.

2. J. Ojaniemi, Huomautus koskee samaa asia kuin edellä (Kanko & Pihlajaniemi)

3. M. Hakola

Huomautuksen sisältö: Huomautuksen jättäjä toivoo, että keskustan, Lellavan, Filppulan, Toivakan, Aronkujan, Kuja-Kokon ja Paukkulan ym. alueiden yhdyskuntarakennetta tiivistetään. Hän esittää ylimääräisten tienpätkien poistamista kokonaan, jotta keskustan alue selkeytyisi ja ulkopaikkakuntalaiset löytäisivät paremmin etsimänsä. Hakola pitää tiiviimpää yhdyskuntarakennetta kauniimpana. Hän on laatimassaan vaihtoehtosuunnitelmassa muuttanut lähes kaikki tiet kaduiksi, koska kaupunki ei ole kaupunki ilman katuja. Keskustaan hän on sovittanut ruutukaavan. Hakola esittää, että Kauhajoen asukkaat toivovat keskustan yhdyskuntarakenteen tiivistämistä ja jokirannan muokkausta samanlaiseksi kuin Aurajoen rannat Turussa. Huomautuksen mukaan asukkaat haluavat jokilaivan kuljettamia ihmisiä mahdollisimman pitkälle matkalle sekä kauppatoria, jossa voidaan viettää aikaa ja kokoontua. Asukkaat toivovat lisää yrityksiä, asuntoja ja kerroksia. Hakola esittää, että kerrostalojen kerrosluku pitäisi nostaa kuu-teen. Hän uskoo, että näiden kehittämistoimien jälkeen Kauhajoen väkiluku kääntyy nousuun. Huomautuksen liitteenä on Hakolan laatima ehdotus keskustan yhdyskuntarakenteeksi. Hän on lisännyt ja suurentanut puistoja sekä lisännyt kävelykatuja. Hakola toivoo esittämäänsä yhdyskuntarakenteen kehittämistoimia toteutettavan, jotta Kauhajoen asukasluku saataisiin nousuun, toivottavasti 50-luvun väkimäärään eli n. 19 027 asukasta.

Vastine: Huomautuksen liitteenä on mielenkiintoinen visio Kauhajoen yhdyskuntarakenteesta. Visioon sisältyy suurta tulevaisuudenuskkoa ja futurismia. Innostunut osallistuminen tuottaa myönteistä energiaa, joka vie yhteiskuntaa eteenpäin.

Huomautuksen laatijan ehdotuksessa uudeksi kaupunkirakenteeksi on muutettu kaupungin taajaman perusrakenteita merkittävästi. Keskeisenä elementtinä rakenteessa on Kauhajoki, joka on kanavoitu kulkemaan suoraviivaisesti (malli Aurajoesta). Sen varrelle on osoitettu joenvarsikadut (Läntinen ja Itäinen rantakatu) ja sen yli useita siltoja (Luhdankatu, Töyränkatu, Raipalankatu jne.)

Aronkylään on sijoitettu uusi kauppakeskittymä Kurikantien varteen ja kerrostalokortteleita kantatie 67:n molemmin puolin. Asematieltä (nimetty suunnitelmassa Asemakaduksi) on osoitettu uusi tieyhteys Tokerotielle. Päiväkodin viereen on osoitettu urheilukenttä.

Toivakkaan pääosin jo rakentuneille alueille on sovitettu ruutukaava. Toopekan varteen on osoitettu Filppulassa ja Toivakassa kauppoja, niiden taakse kerrostalokortteleita, ja siten vyöhyke omakotitalokortteleita. Rauskan kauppakeskuksen länsipuolelle, Heinolaan, joen varteen Pohjoisen yhdystien eteläpuolelle, Aninkujan molemmin puolin, kauttaaltaan Panulaan, Pöntäneentien varteen, Kuja-Kokkoon ja Paukkulaan on osoitettu kerrostalokortteleita. Heinolaan on osoitettu lisää kauppakortteleita.

Pukkilaan on sovitettu ruutukaava ja omakotitalokortteleita sekä kolme uutta joenylitys-kohtaa.

Osayleiskaavan tavoitteet ovat osittain yhteneväiset huomautuksen kanssa. Yhdyskuntarakennetta pyritään tiivistämään, kuitenkin olemassa olevaa infrastruktuuria hyödyntäen. Torin paikaksi on osoitettu nykyisen matkahuollon kortteli. Osayleiskaavan avulla pyritään edesauttamaan yritysten toimintamahdollisuuksia, asuntojen monipuolisia rakentamismahdollisuuksia ja kerrosluvun kasvamista nykyisestä.

Vaihtoehtosuunnitelman puutteena on se, että siinä ei ole arvioitu Kauhajoen kehittymisen realistista mittakaavaa uskottavalla tavalla. Keskustan mullistaminen tässä mittakaavassa, mm. korttelirakenteen muuttaminen kokonaan uusiksi, joen kanavoiminen ja jokivarsikatujen rakentaminen, näin massiivisen määrän kerrostaloja rakentaminen olemassa olevan rakennuskannan tilalle ja urheilualueiden siirtäminen ovat kaikki toimenpiteitä, jotka edellyttävät valtavan määrän resursseja. Kauhajoen kaupungin asukasluvun räjäh-

dysmäinen kasvu voisi edesauttaa ehdotuksen toteutumista, mutta silloinkin pyrittäisiin kasvua ohjaamaan nykyisen, verrattain toimivan infrastruktuurin luomiin rakenteisiin. Ilman päättää huimaavia kasvulukuja suuret mullistukset eivät ole perusteltuja. Sitä vastoin kehitystä ohjataan siten, että huomautuksen jättäjän kanssa yhteisiä tavoitteita kuten yhdyskuntarakenteen tiivistämistä voidaan edistää olemassa olevan rakenteen varassa tarpeita vastaavassa mittakaavassa. Myös vanhaa rakennetta tulee kehityksessä vaalia siten, että kaikista kehitysvaiheista jää tuleville sukupolville arvokasta perintöä viestimään aikaisempien vuosikymmenien ja –satojen rakennusperinteestä.

Kerrostalojen ohjeelliseksi maksimikerroshkorkeudeksi esitetään ehdotuksessa viittä, vaikka joitakin toiveita on esitetty kerroslukusuosituksen nostamiseksi jopa 8-13 kerrokseen. Viittä kerrosta pidetään perusteltuna maksimisuosituskorkeutena, koska Kauhajoen keskustan toivotaan kehittyvän tasapainoisesti, eivätkä kasvuennusteet lupaa sellaista voimakasta asukasluvun kehitystä, joka tuottaisi runsaasti kysyntää kerrostaloasunnoille. Mittoitus on suunniteltu maltillisemmalle kehitykselle. Mahdollisuudet vaikuttaa kaavan avulla voimakkaasti asukasluvun kehitykseen ovat rajalliset. Kaavalla pikemminkin mahdollistetaan kehitys ja vastataan siihen tarpeiden mukaan. Asukasluvun kasvuun vaikuttaa keskeisesti työpaikkojen määrän muutokset sekä palvelut.

4. L. Juopperi

Huomautus koskee kiinteistöä 232-401-39-37 Kasari ja sillä sijaitsevaa ns. Kasari-Aron pohjallaistaloa. Juopperi tuo esille, että Kasarin tilan päärakennus on Kauhajoen vanhimpia säilyneitä taloja, rakennettu 1840-luvulla. Huomauttajan mukaan rakennuksen kohdalle osuvat tie-suunnitelmat estävät rakennuksen kunnossapidon ja hyödyntämisen. Huomauttaja kysyy 1) onko kartta vedetty pois liian positiivisena, 2) mitä muita vaihtoehtoja on talon hävittämiselle, 3) voiko rakennuskiellon kumota, jos tienrakentaja ei tiedä saako tie valtiolta määrärahoja vuodeksi 2035.

Vastine: Kiinteistöllä on voimassa asemakaava "Aronkylän tiealueiden asemakaavan muutos" (valtuusto hyväksynyt 26.9.2011, astunut voimaan 8.11.2011), jossa kiinteistö on osoitettu tiealueeksi. Tiealuevaraus on tehty Tiehallinnon vuonna 2007 laatiman "Kanta-teiden 44 ja 67 parantaminen välillä Honkajoen Vatajankylä – Kauhajoen Aronkylä" –toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Tuossa suunnitelmassa on esitetty kantateiden 44 ja 67 Aronkylässä sijaitsevan risteyksen kehittämisvaihtoehtoja, joista yksi on risteyksen muuttaminen eritasoliittymäksi. Suunnitelman mukaan "eritasoliittymä- ja kantatien siirto uuteen paikkaan Ikkäläjoen yli säilytetään pitkän ajan mahdollisuutena". Eritasoliittymän rakentaminen varauksen mukaisesti ei ole lähiajan suunnitelmissa, mutta asemakaava estää lisärakentamisen, koska asemakaavan mukainen käyttötarkoitus on tiealue. Kysymyksessä ei ole rakennuskielto, vaan asemakaavan sisältö.

5. P. Korteniemi

Mielipide on esitetty Harjankylässä sijaitsevista kiinteistöistä. Omistajat suhtautuvat kielteisesti huomautuksessa mainittujen metsätilojen määrittelyyn virkistysalueeksi. Huomautuksessa esitetään, että 1) tulenteko alueella aiheuttaa erittäin suuren metsäpalovaaran, 2) metsään mahdollisesti rakennettavat reitit, polut ja laavut yms. haittaavat talousmetsässä tehtäviä toimenpiteitä ja hakkuita sekä vähentävät metsätalouden tuottoa. 3) Muistutuksen jättäjä toivoo myös, että mikäli kiinteistö aiotaan suojella, omistajille toimitetaan etukäteen tietoja suojelun aiheuttamista velvoitteista omistajille.

Vastine: 1) Virkistysaluemerkintä osayleiskaavassa ei laajenna jokamiehenoikeuksia retkeilyn tai muutenkaan luonnossa liikkumisen suhteen eikä ilman lisätoimenpiteitä ohjaa tehokkaasti satunnaista virkistyskäyttöä alueelle. Alueella voi jatkua metsänhoito entiseen malliin. Yleiskaavamerkintä ehkäisee virkistysarvoja uhkaavaa maankäyttöä, kuten maanainestenottoa ja laajoja vaikutuksia aiheuttavia infrastruktuurihankkeita. 2) Alueille ei rakenneta uusia reittejä, polkuja, laavuja tai muita retkeilyrakenteita ilman maanomistajan suostumusta. Laitasaaren kaavaluonnokseen varsin laajana merkittyä retkeilyaluetta pienennetään maanomistajan toiveesta pohjoisosasta. Laitasaarenkallion lakialueen kalliokkoja kuitenkin sisältyy kaavaehdotukseen siten, että retkeilyalue ulottuu hieman myös kiinteistölle, josta muistutus on tehty. 3) Suojelumerkintä on ohjaava, ja se on vahva kannanotto rakennusten vapaaehtoisesta suojelusta. Toikka-Toivakka tilan rakennus-

ryhmä on rakennushistoriallisesti arvokas, ja se tulisi säilyttää tuleville sukupolville. Merkintä ei estä rakennusten käyttötarkoituksensa mukaista käyttöä.

Lisäksi kaavan luonnosvaiheen aikana paikallislehden artikkeleissa esiin tuoduissa haastatte-
luissa sekä kansalaisia osallistavissa keskustelutilaisuuksissa on esitetty toiveena myös kun-
nollinen tori matkahuollon yhteyteen, kävelykatu, jonka varrella kauppaliikkeiden rypäs, joki-
rannan kunnostamista ja kehittäminen siten, että rannalle sijoittuisi uimapaikka, ravintolalaiva,
jäätelökioski, kaupungin infopiste ja paikallisten tuotteiden myymälä sekä Hyypäntien ja Sop-
piksen rannan välille rantakatu kävelykäyttöön.

*Vastine: voimassaoleva asemakaava mahdollistaa toritoimintojen siirtämisen matkahuol-
lon kortteliin. Moni muukin konkreettinen kehittämistoive on toteutettavissa nykyisen
asemakaavan mukaan, jos vain löytyy toteutukselle motivoitumista ja rahoitusta.*

Huomautukset ensimmäisestä ehdotuksesta

1. P. ja N. Alhainen

Huomautetaan, että allekirjoittajien omistuksessa oleva tontti on kaavaehdotuksessa merkitty
viheralueeksi.

*Vastine: Kauhajokivarressa sijaitseva tontti on tulvavaara-alueelle muodostunut raken-
nuspaikka. Merkitään rakennuspaikka osayleiskaavaan AP-merkinnällä jokivarren viher-
alueiden yhteyteen.*

2. I. ja M. Lahti

Huomautus koskee Savikyläntien kevyen liikenteen väylän jatkamista Savikyläntien pohjois-
puolella. Huomauttajat vastustavat kevyen liikenteen väylän jatkamista Savikyläntien pohjois-
puolella, koska he näkevät sen pilaavan heidän asuinympäristönsä. He näkevät, että aidan ra-
kentaminen vaikeutuu, koristeputia joudutaan poistamaan ja tontin rakentamismahdollisuudet
heikkenevät. Huomauttajien mielestä kevyenliikenteen väylä tulisi rakentaa Savikyläntien ete-
läpuolelle. Huomautetaan, että tiedotus on ollut keinoa.

*Vastine: Savikyläntien kevyenliikenteen väylän jatkamiselle on suuri tarve tien vilkkaan lii-
kenteen ja uusien palvelujen äärelle asettuvan keskeisen sijainnin vuoksi. Väylän sijoit-
tamista on tarkasteltu huolellisesti väylän tarkesuunnittelun yhteydessä, ja siinä yhtey-
dessä maanomistajia on kuultu väyläkysymyksestä useaan otteeseen, myös katselmuk-
sia on järjestetty. Osayleiskaavan tiedotus on järjestetty MRL:n mukaisesti. Väylän raken-
tamisen yksityiskohtia ei ratkaista osayleiskaavassa. Väylä sijoitetaan pääasiassa ase-
makaavan katualueelle, mutta tarkoituksenmukaisimman linjauksen vaatimista lisäalueis-
ta katualueen ulkopuolelta neuvotellaan. Väylän linjausta Savikyläntien eteläpuolelle on
tarkasteltu vaihtoehtona tarkesuunnittelussa. Huomauttajien tarkoittaman asemakaavoit-
tamattoman yksityisen kiinteistön rakennusoikeus määritellään uudelleen asemakaavoit-
uksen yhteydessä. Huomautus ei aiheuta muutoksia osayleiskaavaan.*

3. Useita allekirjoittajia

Huomautus koskee Savikyläntien pohjoispuolelle, nykyisen asemakaava-alueen ulkopuolelle
kaavailtuja kevyen liikenteen väyliä ja rakentamistarpeita koskevia ehdotuksia. Esitetään, että
asemakaavan mukaisten väylätarpeiden toteutus tulisi tapahtua asemakaavaan kuuluvien
tonttien ja maa-alueiden sisällä osana asemakaavoitusta. Muistuttajat arvioivat, että kevyen
liikenteen väylä vaatii lisätilaa n. 5 m, mikä tilojen osalta merkitsisi lähes 0,5 ha suuruista tilo-
jen pinta- alan pienenemistä. Tiealueiden laajentaminen pihoihin ja puutarhoihin aiheuttaisi
kohtuutonta haittaa asumiselle. Muistutuksessa esitetään vaihtoehdoksi kevyenliikenteen väy-
län sijoittamista Savikyläntien eteläpuolelle.

*Vastine: Savikyläntien kevyenliikenteen väylän jatkamiselle on suuri tarve tien vilkkaan lii-
kenteen ja uusien palvelujen äärelle asettuvan keskeisen sijainnin vuoksi. Osayleiskaa-
vassa osoitetaan kevyenliikenteen jatkamisen tarve, linjaus on ohjeellinen. Yksityiskohtat
ratkaistaan toteutussuunnittelussa. Huomautus ei aiheuta muutoksia osayleiskaavaan.*

4. R. Latvaniemi

Huomauttaja ei hyväksy Panulan alueella sijaitsevan omakotikiinteistön merkitsemistä osayleiskaavassa teollisuusalueeksi. Esittää, että kaava-alueita tulee kehittää siten, että tiealue menee etäämmäksi tontista vähintään 10 metriä, ja että pyörätie toteutetaan kiinteästi tienreunaan, eikä erillisenä ojalla erotettuna.

Vastine: Ko. asuintontti on osoitettu asemakaavassa asuinpientalotontiksi merkinnällä AO, ja asemakaava turvaa tontin säilymisen asumistarkoituksessa. Osayleiskaavassa on kuitenkin osoitettu tarkoituksenmukainen kehittämissuunta, mikäli tulevaisuudessa ilmenee muutostarpeita ja yhteisymmärrys kehittämisen suunnasta löytyy. Merkinnällä pyritään varautumaan teollisuusalueen laajentamisen tarpeeseen ja ristiriitojen ehkäisemiseen erilaisten maankäyttömuotojen välillä. Tiealuetta ei voida siirtää menemättä tien vastakkaisella puolella sijaitsevien rakennusten likelle. Pyörätien toteutuksesta ei ole tarkempia suunnitelmia, mutta toiveet pyörätien toteutuksen yksityiskohdista kirjataan ylös tulevaisuutta varten. Huomautus ei aiheuta muutoksia osayleiskaavaan.

5. T. Ponsimaa

Mielipiteessä esitetään, että kannanotossa mainittu Lustilantien ja Sahankyläntien risteyksessä sijaitseva tila liitettäisiin maa-alueita ympäröiviin MA-1 / MA alueisiin.

Vastine: Alue on osayleiskaavan rakennemallissa (ja rakennusjärjestyksessä) määritelty suunnittelutarvealueeksi. Lisäksi aluetta koskee merkintä, jolla osoitetaan tarkemman oikeusvaikutteisen kaavan tarve. Lähiympäristössä säilytetään vuonna 1991 voimaan tullessa osayleiskaavassa osoitetut täydennysrakentamisen alueet, jotka sijoittuvat ole-massa olevan tiestön varsille. Lisäalueiden osoittaminen ja rakentamisen määrän määrittely edellyttää kuitenkin tarkempaa suunnittelua, joka toteutuu kyläkaavoituksen kautta. Alueelle on mahdollista rakentaa suunnittelutarveharkinnan kautta. Huomautus ei aiheuta muutoksia osayleiskaavaan.

6. Sotkan seurat

Kannanotossa esitetään, että osayleiskaava ulotettaisiin koskemaan Sotkan vapaa-aika-alueita, jolla allekirjoittaneet yhdistykset toimivat.

Vastine: Osayleiskaava-alue kattaa Sotkan virkistysalueet kokonaisuudessaan. Niiden maankäyttöä koskevat suuntaviivat on esitetty osayleiskaavan rakennemallissa. Siihen on merkitty myös alueet, joilla on tunnustettu tarve tarkemman osayleiskaavan laatimiselle. Tuota merkintää muutetaan kattamaan laajemmin Sotkan virkistysalueet. Lopullinen raja-us määritellään kyläyleiskaavahankkeen käynnistyessä.

Huomautukset tarkistetusta ehdotuksesta

1. T. Huikku & 21 muuta allekirjoittajaa

Huomauttajat vastustavat Lellavantien ja muiden kt44 itäpuolisten liittymien katkaisua.

ELY-keskus ei ole perustellut kt44 itäpuolisten tieliittymien ja peltoliittymien katkaisutarvetta mitenkään välillä Lustilantie - Aronkylä. Jos suunnitelmaa yritetään perustella liikenneturvallis-suudella, silloin tulisi tasapuolisuuden vuoksi katkaista loputkin liittymät väliltä Eteläinen yh-dystie - Hämes-Havunen. Liittymien katkaiseminen välillä Lustilantie - Aronkylä ei paranna edes liikenneturvallisuuksi, sillä se lisää lietteen, viljan ja säilörehun kuljettamisesta aiheutuvaa liikennettä kantatie 44:llä puhumattakaan kyseisen liikenteen lisääntymisestä Panulan teolli-suusalueella, todennäköisesti Puusepäntiellä. Lisäksi suunnitelman mukainen maatalouslii-kenteen siirto kantatien kanssa yhdensuuntaiselle rinnakkaistielle perustuu tietämättömyyteen nykyisten maatalouskoneiden suuresta koosta, jotka ovat voimassa olevien lakien ja asetusten mukaisia.

Lellavantien varrella on merkittävää yritystoimintaa ja omakotitaloja myös kantatien itäpuolella. Kantatien itäpuolisten liittymien katkaisu lisää näidenkin aiheuttamaa liikennettä kantatiellä ja Panulan teollisuusalueella. Työmatkojen pitenemisen lisäksi kasvavat myös liikenteen päästöt. Yksikään Kauhajoen keskustaajaman ja koko osayleiskaava-alueen kehittämiseksi tehdyistä

suunnitelmista ei edellytä kt44:n itäpuolisten liittymien katkaisua. Lisäksi liittymien katkaisu so-
tii suunnitelmien tavoitteita vastaan.

Vastine: Kantateiden 67 ja 44 risteysten ja liittymien järjestelyjä on tarkasteltu ELY:n ja kaupungin vuoden 2017 aikana teettämässä tieverkkosuunnitelmassa (Plaana Oy). Suunnittelutyössä sovittiin, kuinka varaudutaan liikenteen lisääntymisen myötä mahdollisesti tulevaisuudessa tarvittaviin muutoksiin tiejärjestelyissä. Lähtökohtana on ollut liikenneturvallisuuden ja sujuvuuden maksimoiminen siinäkin tilanteessa, kun liikenne on nykyistä vilkkaampaa. Kantateillä etusijalla on pitkämatkainen liikenne, ja paikallisliikenne pyritään ohjaamaan alempiasteiselle tieverkolle. Liittymätiheydelle kantateillä on oma tavoitetilansa. Tiejaksoilla, joilla on tiheään yksityisteiden liittymiä kantateille, tulee varautua siihen, että liittymiä voidaan tulevaisuudessa yhdistää. Kantateihin 67 ja 44 taajaman läheisyydessä rajoittuville alueille laaditaan lähitulevaisuudessa oikeusvaikutteinen yleiskaava, jossa liittymäjärjestelyjä ja kantateihin rajautuvaa maankäyttöä täsmennetään. Tässä yhteydessä tarkastellaan ratkaisuja myös maatalousliikenteen näkökulmasta, ja pyritään löytämään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

Osayleiskaavaan lisätään "yhdystie" -merkintä Lellavantien ja Hämmäläisentie kantateliittymien kohdalle osoittamaan mahdollisten kokoavien yksityistieliittymien sijaintia. Liittymäratkaisut täsmenntyvät tarkemmassa suunnittelussa.

2. P. Huikku & 5 muuta allekirjoittajaa

Huomauttajat vastustavat suunniteltuja tiehankkeita (Pohjoisen yhdystien ja Lellavan tien välillä, Rahikkatien itäpuolella, Kotovainio ja Viita nimisille tiloille kaavaehdotukseen merkityt Rahikkatien suuntaiset uudet tiet, 2 kpl, tie Kalmarinmäen metsikön halki) sekä tien n:o 44 liittymien poistoja.

Pohjoisen yhdystien ja Lellavan tien välillä, Rahikkatien itäpuolella, omistamani ja vuokraamani Kotovainio ja Viita (EU-tilatunnus 232188694) nimisille tiloille kaavaehdotukseen merkityt Rahikkatien suuntaiset uudet tiet, 2 kpl, tulevat merkittävästi vaikeuttamaan näiden tilojen viljelyä, kun tilat pirstoutuvat nykyisille maatalouskoneille liian pieniin lohkoihin. Kun nykyisistä tien 44 liittymistä suurin osa poistuu, tulee maatalousliikenne pakostakin lisääntymään tiellä n:o 44.

Kyseisellä peltoalueella ei tällä hetkellä ole minkäänlaisia teitä eikä oja vaan kyseessä on yhtenäinen, salaojitettu, 1,2 kilometriä pitkä, suhteellisen helposti maatalouskoneilla hoidettava alue.

Suunniteltu tie, joka kulkisi Kalmarinmäen metsikön halki, pirstoisi lähivirkistysalueeksi merkityn metsikön ja vaikeuttaisi merkittävästi metsänhoidollisia töitä.

Viidan tilalle, joka sijaitsee tien n:o 44 itäpuolella aivan sen reunassa, on suunniteltu siinä jo nykyisin olevan hallin laajennusta tai rakennettavan kokonaan uusi halli.

Vastine: Kaavaan on sisällytetty ao. tiemerinnät, jotta maankäytössä osattaisiin varautua erilaisiin kehitysnäkyymiin säilyttämällä rakentamisesta vapaita linjoja mahdollisesti tulevaisuudessa laukeaville tieyhteystarpeille. Tieyhteyksiä on tuskin tarvetta toteuttaa, mikäli pellot säilyvät maatalouskäytössä. Ao. teiden toteutuminen edellyttää tarkempaa suunnittelua, jota tehdään jos maankäyttö alueella kehittyy ja liikenne lisääntyy niin paljon, että se vaatii uusia järjestelyjä. Rakennushankkeissa on hyvä huomioida sekin mahdollisuus, että tiejärjestelyt muuttuvat joskus tulevaisuudessa ja yksityistieliittymiä yhdistetään.

Kantateiden 67 ja 44 risteysten ja liittymien järjestelyjä on tarkasteltu ELY:n ja kaupungin vuoden 2017 aikana teettämässä tieverkkosuunnitelmassa (Plaana Oy). Suunnittelutyössä sovittiin, kuinka varaudutaan liikenteen lisääntymisen myötä mahdollisesti tulevaisuudessa tarvittaviin muutoksiin tiejärjestelyissä. Lähtökohtana on ollut liikenneturvallisuuden ja sujuvuuden maksimoiminen siinäkin tilanteessa, kun liikenne on nykyistä vilkkaampaa. Kantateillä etusijalla on pitkämatkainen liikenne, ja paikallisliikenne pyritään ohjaamaan alempiasteiselle tieverkolle. Liittymätiheydelle kantateillä on oma tavoitetilansa. Tiejaksoilla, joilla on tiheään yksityisteiden liittymiä kantateille, tulee varautua siihen, että liittymiä voidaan tulevaisuudessa yhdistää. Kantateihin 67 ja 44 taajaman läheisyydessä rajoittuville alueille laaditaan lähitulevaisuudessa oikeusvaikutteinen yleiskaava, jossa liittymäjärjestelyjä ja kantateihin rajautuvaa maankäyttöä täsmennetään. Tässä yhteydessä tarkastellaan ratkaisuja myös maatalousliikenteen näkökulmasta, ja pyritään löytämään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

Osayleiskaavaan lisätään "yhdystie" -merkintä Lellavantien ja Hämäläisentie kantatieliittymien kohdalle osoittamaan mahdollisten kokoavien yksityistieliittymien sijaintia. Liittymäratkaisut täsmentyvät tarkemmassa suunnittelussa.

3. U. Rintaluoma & 11 muuta allekirjoittajaa

Huomautuksen allekirjoittajat eivät hyväksy Lustilan tieltä alkavaa uutta tielinjaa, eikä Kalmarintien jatkamista.

Emme hyväksy Lustilan tieltä alkavaa uutta tie linjaa. Eikä Kalmarintien jatkamista. Koska niillä ei ole tarvetta, aiva järjetöntä hommaa. Pienillä tonteilla menis kummallaki reunalla tie ja yhdellä tontilla viä poikkipäin. Siis aiva pilalla. Kaupungilla on omaa maa aluetta paljon, viekää tiet sieltä. Kalmarin tie on soukka eikä ole mahdollisuutta levittää. Talot on ihan lähekkäin. Tällä tiellä on kova liikenne jo nyt. Koska kalmarin mäes on paljo taloja ja asukkaita.

Vastine: Kalmarintien jatke muutetaan kaavaan viheryhteydeksi, tarkoituksena säilyttää tuo linja rakentamattomana. Linjalle ei ole akuuttia tarvetta toteuttaa tieyhteyttä. Kalmarinmäen alueen lisärakentuminen edellyttää tiejärjestelyjen ratkaisemista niin, että varaudutaan Nakkoosraitin kantatieliittymän poistumisen mahdollisuuteen tulevaisuudessa, mikäli liikenne lisääntyy ja maankäyttö kehittyy siihen suuntaan. Siksi kaavassa säilytetään tieyhteyksimerkintä Lustilantieltä pohjoiseen Nakkoosraitille. Tässä osayleiskaavassa osoitetaan ao. merkintöjen tyyppiset tieyhteystarpeet suurpiirteisesti, ja tien tarkempi paikka ratkaistaan myöhemmin tarkemmassa suunnittelussa. Tie toteutetaan vasta sitten, kun maankäyttö kehittyy Kalmarinmäen ympäristössä niin, että tieyhteydelle on tarvetta.

4. T. Rintaluoma

Huomautuksen allekirjoittaja ei hyväksy tielinjaa, joka lähtee Lustilan tieltä.

En hyväksy tie linjaa joka lähtee Lustilan tieltä. Koska peltojen salaojien veto-oja on juuri teidän merkityllä paikalla ja lasku aukko. Koko maiden ojitus menee pilalle. Siirtäkää se Terttu Rintaluoman ja Jussi Harju-Panulan rajalle. Mutta tätä tietä ei tarvita ollenkaan jos Kalmarintie jatkuu. Mitä järkeä on olla näin liki toisia 3 tietä, ei ole tarvetta. Älkää pilatko yksityisten pieniä tontteja, kun kaupungilla on omaakin maapohjaa käytettävissä. Hyödyntäkää sitä silloin tien rakentaminen on kaikin puolin reilua ja järkevää.

Vastine: Huomautus koskee tieyhteyksimerkintöjä Lustilantien ja Kalmarinmäen ympäristössä. Tässä osayleiskaavassa osoitetaan ao. merkintöjen tyyppiset tieyhteystarpeet suurpiirteisesti osoittaen jopa vaihtoehtoisia reittejä, ja tien tarkempi paikka ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa. Kalmarinmäen alueen lisärakentuminen edellyttää tiejärjestelyjen ratkaisemista niin, että varaudutaan Nakkoosraitin kantatieliittymän poistumisen mahdollisuuteen tulevaisuudessa, mikäli liikenne lisääntyy ja maankäyttö kehittyy siihen suuntaan. Katulinjat pyritään sijoittamaan kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisesti siten, että otetaan huomioon myös olemassa olevien, rakentuneiden tonttien viihtyisyys. Huomautuksessa esille tuodut yksityiskohtaiset toiveet merkitään tiedoksi otettavaksi huomioon täsmällisempien kaavojen laadinnassa.

5. S. ja P. Keski-Mattila

Kannanotossa vastustetaan kaavaehdotukseen merkittyä Rekitien jatketta.

Huomautuksen laatijat harjoittavat lypsykarjataloutta Aronkylässä, Keski-Mattila nimisellä tilalla. Kaavaehdotuksessa suunnitella oleva ns. Rekitien jatke vaikeuttaisi huomattavasti karjan laidunusmahdollisuuksia. Huomauttajat vastustavat tätä suunnitelmaa. Kyseinen suunnitelma vaikeuttaa huomattavasti myös mahdollisesti tulevaisuudessa tehtäviä karjatalouden laajennushankkeita.

Vastine: Katulinja, jolla jatketaan Rekitie Rahikkatielle saakka ja edelleen uudelle kantatienlinjaukselle, on varattu asemakaavassa. Varaus osoitetaan myös yleiskaavassa, jotta säilytetään mahdollisuus tärkeimpien kokoojakatujen muodostaman katujen runkoverkon kehittyminen tulevaisuudessa. Merkintä ei estä ao. alueiden käyttöä laitumina tai muussa maatalouskäytössä, mutta se estää varauksen kohdalle rakentamisen. Mahdollisissa rakennushankkeissa on hyvä olla yhteydessä tekniseen toimeen mahdollisimman hyvissä ajoin, jotta hankkeessa voidaan ottaa huomioon voimassa oleva asemakaava.

6. P. ja T. Kaura

Kannanotossa esitetään muutoksia tilan Koskiaro merkintöihin.

1. Tilan Koskiaro suojeltavaksi merkityn päärakennuksen pihapiiri kokonaisuutena, rakennuksineen ja istutuksineen tulee sisällyttää AP-korttelialueeseen joen rantaan saakka.
2. Kulttuurihistoriallisesti merkittävän ja Kauhajoen maatalouden kehittämiseen merkittävästi osallistuneen Koskiaron tilan peltojen kaavoitus tulee olla MA-alueita kuten Rahikkatien itäpuolellakin, jotta voidaan varmistaa maiden säilyminen alkutuotannon käytössä.
3. Tilan halki suunniteltu uusi katu (Pohjolantien jatke, joka yhdistyy suunnitelmassa vanhaan Rahikkatiehen tilan pohjoispuolella) tilan alueella voidaan jättää rakentamatta ja liikenne hoidetaan yhdellä liittymällä nykyisen ja suunnitellun Rahikkatien välillä. Perusteluna ehdotukselle on kulttuuriperinnön ja maisemallisten arvojen lisäksi se, että nykyisellään kohtuullisen kokoisten peltolohkojen halkaiseminen tekee pelloista viljelykäytössä epätaloudellisia ja aiheuttaa siten kohtuutonta taloudellista tappiota.

Huomautetaan myös, että yksi tilan omistajista ei ole saanut suunnitelmasta tietoa, sillä osoitetiedot ovat olleet väärät.

Vastine: Ao. pihapiiri osoitetaan AP-alueeksi. Muut alueet osoitetaan huomautuksen tekijän toiveiden mukaisesti MA-alueeksi. Pohjolantien jatkeesta Rahikkatielle on keskusteltu ELY:n kanssa tilatun tieverkkosuunnitelman laadinnan yhteydessä. Todettiin tarve säilyttää merkintä, sillä kantatie 44:n tavoitetilan toteutuessa Moottoritien ja Keidastien välillä ei ole muita katuliittymiä, ja paikallisliikenne tulee ohjata katuverkkoon kantatien sijasta. Ts. yhteys Pohjolantielta Rahikkatielle tulee tällöin ratkaista niin, ettei liikenne kulje kantatien kautta. Ratkaisut täsmentyvät tarkemmassa suunnittelussa, jossa etsitään sekä liikenteen että peltojen kannalta tarkoituksenmukaisinta ratkaisua.

7. E. Vanhanen & K. Tossavainen

Kannanotossa esitetään, että ohjeellinen tielinjaus Filppulan - Vesalan alueella Savikyläntieltä Rekitielle poistetaan osayleiskaavaehdotuksesta 2035 seuraavilla perusteilla:

- Tielinjaus vaikeuttaa tuntuvasti maatalouselinkeinojen harjoittamista ja sirpaloittaa elinvoimaisen maanviljelysalueen, rikkoo peltorakenteita.

Tie toteutuessaan aiheuttaa merkittäviä kustannuksia yksityisille ihmisille ja myös maan arvon alenemista. Tielinjaus estää omistamamme, maatalouskäytössä olevan Jokipellon tilan RNO 1 :416 tilan järkevän käytön. Tie veisi 8,5 ha:n tilasta noin kolmanneksen, katkaisee yhteyden jokirantaan, heikentää tilan maatalouskäyttöä (salaojitetut erinomaiset pellot ovat vuokralla) pirstomalla pellon viljelykäytössä hankaliin palasiin. Linjauksen olemassaolo yleiskaavassa heikentää tilan arvoa. Tilastamme on jo mennyt maata suuren, jokeen johtavan kanavan alle. Kaavoituksella ei saa kohtuuttomasti kuormittaa yksityisen ihmisen taloutta.

Suunnitellulla tiellä ei ole liikenteellistä merkitystä. Kohdealue ei myöskään tuota liikenteellistä painetta, joten ei ole syytä osoittaa tietä yhdyskuntarakenteen ulkopuolelle. Eteläsuunnan liikenne voidaan purkaa kustannuksia säästämällä olemassa olevien yhteyksien Rekitie, Topeeka kautta. Ehdotuksen tielinjaus alistaa pienen asuinalueen liikenteelle ja toteutuessaan tuottaisi liikenteen ääniä molemmin puolin asuinalueita.

- Alue on yleiskaavaehdotuksessa merkitty maatalousvaltaiseksi alueeksi. Tielinjaus on ristiriidassa alueen käyttötarkoituksen kanssa. Tielinjaus lienee ollut yleiskaavassa aikaisemminkin, mutta kunnan kehitys ei ole osoittanut linjauksen tarpeellisuutta.

Pyydämme poistamaan esitetyn tielinjauksen yllä olevilla perusteilla.

Vastine: Savikyläntieltä Rekitielle merkityn tien toteutuminen aiheuttaisi vaikutuksia maataloudelle, mm. todennäköisesti pirstoisi peltoalueita. Tielle ei ole lähitulevaisuudessa nähtävissä toteuttamistarvetta, eikä osayleiskaavassa osoitettu maankäyttö (tavoitevuosi 2035) edellytä tiementä. Merkintä säilytetään kaavassa kuitenkin siksi, että tärkeimpien kokoojakatujen runkoverkolle säilyisi kehittymiskäytävä tulevaisuutta varten myös kaa-

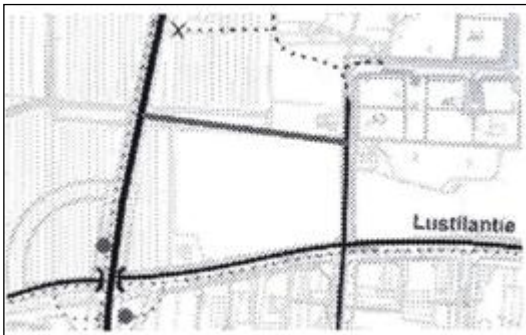
van tavoitevuoden 2035 jälkeisenä aikana. Merkinän avulla pyritään säilyttämään Savikyläntien jatkamista ajatellen rakennuksista vapaa vyöhyke siltä varalta, että maankäyttö kehitty tulevaisuudessa ja uusille yhteyksille syntyy tarvetta. Nykyiseen osayleiskaavaan verrattuna taajaman asuinalueiden laajentumisalueita on poistettu Filppula-Vesalan suunnalta, ja pellot on sitä vastoin osoitettu maatalouden tarpeisiin M ja MT-alueiksi. Alueita voidaan käyttää maatalousmaana entiseen malliin kaavamerkinän estämättä.

Huomautukset toiseen kertaan tarkistetusta ehdotuksesta

1. J. ja K. Harju-Panula

Kaavaehdotuksessa esitetään kantatie 44 ja Lustilantien nykyisen liittymän katkaisemista sekä varaudutaan myös Nakkoosraitin liittymän poistamiseen tulevaisuudessa. Kumpaankaan liittymän sulkemiseen ei esitetä selkeitä perusteluita. Näiden teiden väliin esitetään rakennettavaksi uusi liittymä kantatie 44:elta Lustilantielle. Emme hyväksy tätä ehdotusta. Ei ole järkevää katkaista kahta nykyisellään toimivaa liittymää ja samanaikaisesti rakentaa viereen uutta, korvaavaa liittymää. Mielekkäämpää on kehittää olemassa olevia liittymiä vastaamaan tulevaisuuden tarpeet.

Mikäli uusi tieyhteys kantatie 44:elta vastoin tervettä järkeä kuitenkin rakennetaan, tulisi se linjata olemassa olevia kiinteistörajoja mukaillen kaupungin omistamia kiinteistöjä 232-405-3-1118 ja 232-405-3-978 sivuten. Tällä paikalla on jo olemassa oleva peltoliittymä kantatie 44:elta. Näin linjattuna tieosuudelle ei tarvittaisi täysin uusia liittymiä lainkaan ja tielinjaus rasisittaisi kokonaisuudessaan vähemmän yksityisessä omistuksessa olevaa maatalousmaata. Tämä vaihtoehtoinen tielinjaus palvelisi myös alueen maankäyttöä kokonaisuudessaan paremmin, Kalmarintiehen yhdistettynä myöskään Lustilantiehen ei tarvittaisi uutta liittymää pohjoiseen. Myös maatalousmaan viljelyskäytön kannalta vaihtoehtoinen tielinjaus olisi parempi ja muutenkin selkeämpi, kun alue ei pirstaloituisi useiden teiden ja uusien liittymien takia. Vaikka kyseessä on vasta yleispiirteinen kaavaluonnos, olisi tien periaatteellinen linjaus tarpeen tarkentaa tarkoituksenmukaisen maankäytön mahdollistamiseksi alueella. Näin siitä syystä, ettei aiheutettaisi tarpeeton haittaa tai rajoitteita esim. rakennusoikeuksiin alueen maanomistajille.

Tarve liittymälle kantatieltä 44:elta Lustilantielle on tulevaisuudessa kokonaisuudessaan tarpeeton, kun liikenne tavoitemallissa tullaan ohjaamaan alueelle Eteläisen yhdystien liittymän kautta. Tämä on myös ELY keskuksen näkemys Panulan teollisuusalueen liikenteen ohjauksesta. Mikäli nykyinen liittymä kantatie 44:elta Lustilantielle halutaan kuitenkin säilyttää, tämä olisi loogisinta toteuttaa rakentamalla ramppi tai kaareva liittymä nykyisen risteyskuksen luoteiskulmalle, jolle asemakaavassa on jo varattu alue. Tässä vaihtoehdossa raskas liikenne Panulan teollisuusalueelle voitaisiin ohjata Eteläisen yhdystien risteyskuksen kautta, kun henkilö- ja pakettiautoliikenne voisi hyödyntää Rahikkatien (kantatie 44) alikulkua. Suurin osa Panulan teollisuusalueen liikenteestä on henkilö- tai pakettiautoja, joten raskaan liikenteen yhteys kantatie 44:elta Lustilantielle ei ole välttämättömyys. Päinvastoin, raskaan liikenteen ohjaaminen Eteläisen yhdystien risteyskuksen kautta Panulan teollisuusalueelle parantaisi Lustilantien ja sillä liikennöivän paikallisliikenteen turvallisuutta huomattavasti.

Vastine: Kantateiden liittymiä hallinnoi se valtion laitos, jolle vastuu valtion teistä on osoitettu, tällä hetkellä ELY-keskuksen liikennevastuualue. Selkeä perustelu ao. liittymien poiston ennakoiville osayleiskaavamerkinnoille on se, että kantatien tieverkkosuunnitelmassa esitetyssä tavoitetilassa ne on poistettu. Maankäytön suunnitelmassa tulee varautua uusiin kantatiejärjestelyihin valtionhallinnon laatimien yleissuunnitelmien mukaisesti. Nykyinen Lustilantien ja kantatie 44:n risteys on vaarallinen nelihaalaristeys, ja siinä sekoittuu paikallisliikenne ja kantatien ohikulkuliikenne. Uudella I-vaiheen järjestelyllä risteys saadaan turvallisemmaksi ja paikallisliikennettä eriytettyä kantatieltä. Kantatiejärjestelyjen II-vaiheessa Lustilantien liittymä voi poistua, ja silloin Panulan ja Lustilan alueiden liittymiä

kantatie 44:lle olisivat vain Lellavantien, Yrittäjätien ja Sotkantien liittymät. Kaava mahdollistaa myös sen, että mennään toteutuksessa suoraan vaiheeseen II.

Huomautuksessa esitetty vaihtoehtoinen liittymä Lustilantieltä kantatie 44:lle ei ole riittävän sujuva seututietasoiselle liikenteelle. Tulevassa tarkemmassa yleis- ja asemakaavotuksessa tulee ratkaista ao. alueen maankäyttö kokonaisuudessaan Lustilantieltä Kalmarinmäkeen yksityiskohtaisesti siten, että myös alueen liikennejärjestelyt ovat turvallisia ja tarkoituksenmukaisia. Liikennejärjestelyihin vaikuttaa se, mihin maankäyttöratkaisuihin kokonaisuudessa päädytään. Tässä kaavassa ei ratkaista ”rakennusoikeuksia”.

Pitää paikkansa, että Lustilantien liittymä kantatie 44:lle voi tulevaisuudessa poistua kokonaan. Alikulkuyhteys Lustilasta keskustan suuntaan on kuitenkin Lustilantien risteyskohdalla tarpeellinen. Liittymän saaminen Eteläisen yhdystien kohdalle edellyttää Yrittäjätien rakentamista ja toista alikulkua kaksine liittymärampeineen (=eritasoristeys). Ennen tämän vaiheen toteutumista tarvitaan Lustilan ja Panulan alueelta liittymä kantatie 44:lle. Liittymää ei voi kuitenkaan osoittaa kantatien länsipuolelle Lustilantien liittymän kohdalle, sillä alikulun rakentaminen riittävän korkeaksi raskaalle liikenteelle olisi liian haastavaa. Luonteva paikka on OYK-kaavaehdotuksessa osoitettu Lustilantien liittymän uusi paikka tien itäpuolella.

2. T. Huikku & 5 muuta allekirjoittajaa

Suunnitellut tieyhteydet Lustilantien ja Lellavantien välissä kantatie 44 itäpuolella pirstoisivat peltolohkot Viita ja Kotovainio, joiden EU tilatunnus on 232188694. Nykyiset maatalouskoneet eivät ole pienillä aloilla käytännöllisiä, joita tulisi kyseisessä kaavasuunnitelmassa. Viljely tulisi näillä aloilla olemaan erittäin hankalaa ja kannattamatonta.

Tuleva tie suunnittelu tulisi menemään piha-alueen läpi johon on suunniteltu halli ja sauna rakennukset. Kaksi taloa jäisi kahden tien väliin Kantatie 44 ja ”uusitieyhteys”.

Olen pyytänyt yhteyden ottoa ELY-keskuksesta puhelimitse ja sähköpostitse. ELY-keskuksesta soitettiin tiistai 28.11.2017 klo. 11.43 Puh. 0400 160 777. Puhelinkeskustelussa kävi ilmi, että ELY-keskus ei vaadi uutta tieyhteyttä Lustilan ja Lellavantien välille.

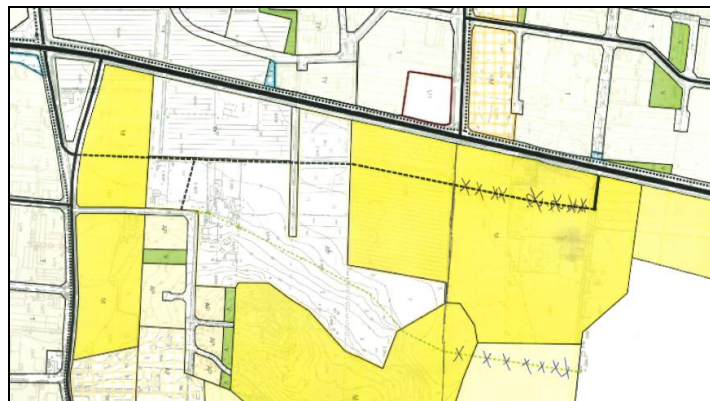
Pitkänmatkan ajolla tarkoitetaan vähintään 100-150km matka-ajoa maakuntarajojen ylitse.

Lisäksi ihmettelemme tieyhteyden tarvetta kyseessä olevalle välille, koska jos liittymäjärjestelyille pitää tehdä muutoksia. Luulisi siihen olevan muita ratkaisuja, kuin tehdä keskelle peltoa ja piha-aluetta. Tielle tulisi läpiajo liikennettä uudelta Kalmarinmäen asuntoalueelta ja Panulan teollisuusalueelta joilla on Lustilantiellä hyvät kulkuyhteydet.

Kolmen talon liittymän voi tarvittaessa siirtää läntistä tai itäistä pellon reunaa pitkin Lellavantielle. Tällä vältetään Viita nimisen peltolohkon pirstoutuminen. (Kyseessä Rahikatie 270, 272 ja 274).

Viherlinjaa ei tarvitse piirtää Kotovainiontilan läpi, sen voi jättää metsään tilan rajalle koska sille ei ole tarvetta. Maatalous käyttöön kaavoitetulle alueelle, ei voi rakentaa.

Edellä olevan perusteella vastustamme tie hanketta sekä yksityistiemme liittymän poistoa tielle n:o 44.

Vastine: Kaavaehdotukseen oli osoitettu tieyhteysmerkintä Kalmarinmäen alueelta Lellavantielle siksi, että varauduttaisiin Kalmarinmäen alueen liikenneyhteyksien sujuvuuteen siinä visioidussa tilanteessa, että Kalmarinmäen maankäyttö on kehittynyt intensiiviseksi, ja Nakkoosraitin ja Lustilantien liittymät kantatielle on katkaistu valtion tiehallinnon toimesta. Tällaisen tilanteen toteutuminen lähitulevaisuudessa ei ole todennäköistä, mutta sen toteutuminen pitkällä tähtäyksellä voi olla mahdollista. Ilman lisäyhteyttä Kalmarin alueen yhteys kantatielle on kaukana Eteläisen yhdystien ja Pohjoisen yhdystien liittymissä. Osayleiskaavassa Kalmarinmäen luoteispuolelle on osoitettu pääasiassa maatalousmaata, ja yhteydet kantatielle on osoitettavissa Eteläiseltä ja Pohjoiselta yhdystieltä em. vision toteutuessakin, joten tieyhteysmerkintä voidaan poistaa.

ELY-keskuksen kanta kaavamerkintöihin ilmenee sen omasta lausunnosta.

Myös viheryhteysmerkintä on varautumista maankäytön kehittymiseen nykyisestä maatalousvaltaisesta intensiivisemmän maankäytön suuntaan. Tarkoituksena on säilyttää tällaisia linjoja rakentamisesta vapaana, jotta tulevaisuuden maankäytössä olisi mahdollista osoittaa vahva runko niin viher- kuin liikenneverkostollekin. Viheryhteyttä ei toteuteta maatalousmaan keskelle. OYK 2035 tavoitetilassa ao. viheryhteyden osa sijoittuu maatalousmaalle, joten se poistetaan, ja viheryhteys jää vain AP-alueelle.

Maanomistajia (Huikku) tiedotettu muutoksista 12.2.2018.

3. J. Harju-Panula

Kaavaehdotus (26.9.2017) on epäjohdonmukainen kantatie 44:sen liittymäjärjestelyiden osalta Panulan teollisuusalueella, eikä anna selkeää kuvaa alueen maankäytön päälinjauksista OYK kaavan hengen mukaisesti. Kaavan julkisessa esittelyssä rakennuslain 65 §:n sekä -asetuksen 19 §:n ja 32 §:n mukaisesti on ollut aikavälillä, 1.- 24.11.2017 selvä puute, koska kaavan valmisteluun olennaisesti vaikuttanut raportti ELY raportti 52/2017 "Kauhajoki-tieverkkosuunnitelma-raportti-25.10.2017_fin" lisättiin Kauhajoen kaupungin verkkosivuille yleisesti nähtäville vasta 24.11.17.

OYK kaavaehdotus (26.9.2017) poikkeaa Kauhajoen tieverkkosuunnitelmassa (ELY raportti 52/2017) kappaleessa 4 kuvatussa tavoitetilasta merkittävästi. Tässä raportissa kuvataan tavoitetilaksi kuvan 16 B mukaisesti liikennöinti Panulan teollisuusalueelle Eteläisen yhdystien liittymän kautta, eikä Panulan teollisuusalueen pohjoispuolelle osoiteta yhtäkään uutta tieliittymää. Kaavaehdotuksessa esitetään kuitenkin tästä poiketen Lustilantieltä kahta uutta tieyhteyttä luoteeseen/pohjoiseen, joille ei pystytä osoittamaan käyttötarvetta lopullisessa tavoitetilanteessa.

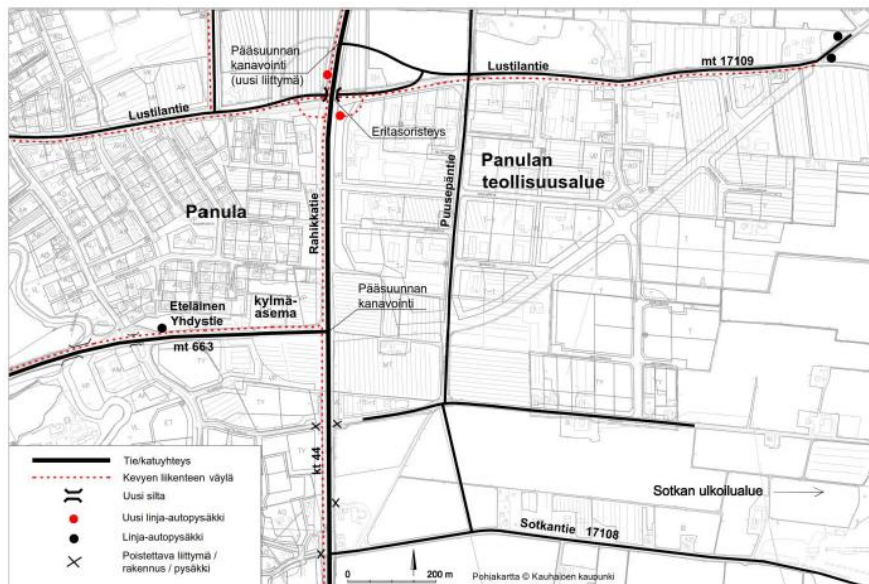

Tieverkkosuunnitelmassa (ELY raportti 52/2017) kappaleen 2.5. tietojen pohjalta Eteläinen yhdystie on ylivoimaisesti liikennöidyin paikallistie Panulan teollisuusalueen läheisyydessä. Eteläisen yhdystien liikenne vuonna 2016 oli raportin mukaan vuonna 3 300 - 3 700 ajon./vrk, kun taas Lustilantien liikennemäärä vastaavana aikana 800 ajon./vrk. Liikennemäärien perusteella alueen tiejärjestelyiden ensisijaisena tavoitteena tulisikin olla Eteläisen yhdystien risteysjärjestelyiden kehittäminen tavoitetilaan mahdollisimman suoraviivaisesti. Ehdotettu vaihteittainen etenemistapa ei ole perusteltua, vaan tiejärjestelyt tulisi toteuttaa suoraan lopullisen tavoitetilan (vaihe 2) mukaisesti.

Vaiheessa 1 esitetty tiejärjestelyt Panulan teollisuusalueen pohjoispuolelle ovat epäedullisia niin kustannusten kuin maankäytönkin kannalta. Myös liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden osalta ehdotettu ratkaisu on kyseenalainen. Tilapäisen uuden tieyhteyden rakentaminen kantatie 44:sen ja Lustilantien välille ei ole taloudellisesti kannattavaa, koska vaiheessa 2 Eteläisen yhdystien liittymä korvaa käyttötarpeen joka tapauksessa. Maankäytöllisesti uusi liittymä Lustilantieltä kantatie 44:selle pirstaloisi maatalousmaan ja vaikeuttaisi alueen maankäyttöä ratkaisevasti myös tulevaisuudessa. Teiden väliin jäävälle asuinrakennukselle aiheutuisi myös kohtuutonta haittaa. Ehdotettu liittymä ei ole mielekästä myöskään kantatie 44:sen liikennöinnin kannalta, koska kantatie 44:selta jäisi Panulan teollisuusalueelle yhä liittymä. Näin ollen nopeusrajoitusta tällä tieosuudella tuskin voitaisiin nostaa tavoitteen mukaisesti 60km/h - > 80 km/h. Myöskään Lustilantien turvallisuus ja käytettävyys paikallisliikenteelle eivät paransi Panulan teollisuusalueella, mikäli kantatie 44:selta tulisi esitetyllä tavalla risteävää liikennettä yli Lustilantien.

Vastine: Tieverkkosuunnitelma on laitettu verkkosivuille myöhemmin kuin muu materiaali. Se ei ole varsinainen kaavaselvitys vaan oma suunnitelmansa, joka on vaikuttanut kaavatyöhön sen loppusuoralla. Selvitys laitettiin nähtäville liittymäratkaisusta käytävän keskustelun tueksi. Osayleiskaava 2035 valmistellaan päätöksentekoon helmikuun 2018 loppuun mennessä, joten myös tieverkkosuunnitelma ehtii olla nähtävillä kaavaprosessissa enemmän kuin kaksi kuukautta.

Osayleiskaavakartassa on varauduttu tieverkkosuunnitelman sekä ensimmäisen vaiheen (ks. kuva alla) että toisen vaiheen ratkaisuihin Panulan ja Lustilan liittymille (Tieverkkosuunnitelma, s. 26). Ensimmäinen vaihe voi toteutua kaavan tavoitevuoteen 2035 mennessä. Osayleiskaavassa on välttämätöntä varautua molempiin vaiheisiin, jotta tarkemmassa suunnittelussa voitaisiin tehdä tarvittavat yksityiskohtaisemmat ratkaisut osana kehittyvää kokonaisuutta. Lustilantieltä on OYK:ssa ja tieverkkosuunnitelmassa osoitettu kantatielle vain yksi liittymä. Tiemerkintä Lustilantieltä suoraan pohjoiseen on varautumista Kalmarinmäen kehittyvään maankäyttöön, mihin tieverkkosuunnitelma ei ota kantaa.

Kuva 20. Panulan kohdan tavoiteverkon vaiheittain rakentaminen, vaihe 1.

Kaava ei estä tiejärjestelyjen toteuttamista suoraan lopullisen tavoitetilan mukaisesti, ts. toteutuksesta päätettäessä vaihe I voidaan jättää väliin. Tällä hetkellä Eteläisen yhdystien risteys on toimiva kun taas Lustilantien nelihaalaristeys on vaarallinen. Kaava mahdollistaa valinnan ratkaisujen välillä käytettävissä olevien resurssien ja tarkoituksenmukaisuusharkinnan pohjalta.

Vaiheen I tiejärjestelyjen kustannusten arvioidaan olevan huomattavasti vaiheen II kustannuksia pienemmät. Uutta tietä, jota ei välttämättä tarvittaisi vaiheessa II, on n. 200 m.

Valmiiksi pohjustettua tiepohjaa voidaan hyödyntää muussa maankäytössä. Kaavaratkaisu ei tehdä maankäyttöä vaikeuttamaan vaan nimenomaan maankäytön kokonaisuutta tukemaan. Hyväkin kokonaisratkaisu voi joskus olla epäedullinen joillekin maanomistajille. Periaatteena on, että asemakaavoitus käynnistyy vasta, kun maat on hankittu kaupungin omistukseen. Teiden väliin jäävä asuinrakennus pyritään huomioimaan uuden linjauksen sijoittelussa siten, ettei siihen kohdistu kohtuutonta haittaa (vrt. Aronkylässä rakennuksia jää tielinjausten alle). Tieverkkosuunnitelman mukaan nopeusrajoitus 60 km/h saadaan nostettua 80 km/h kantatiellä 44 välillä Eteläinen Yhdystie - Lustilantie. Nyt Lustilantie on nelihaaraliittymänä vaarallinen, joten 60 km/h nopeusrajoitusta on nykytilanteessa tarve laajentaa. Nelihaaraliittymän muuttaminen Lustilantien T-risteykseksi parantaa huomattavasti risteyksen turvallisuutta. Myönteisiä vaikutuksia liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen on tuotu esiin paitsi kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa myös tieverkkosuunnitelman sivulla 32, luku 4.6 Vaikutukset.

4. J. ja T. Laurila

Kalkunmäen pururadan sisäpuoleiselle virkistysalueelle (V) suunnitellut asuinrakennuskorttelit (AP) 3 kpl.

Alue on suosittu virkistysalue. Metsässä marjastetaan, sienestetään, suunnistetaan ja geokätköillä. Läheiset koulut käyttävät myös aluetta urheilutunneillaan. Perhepäivähoitajat seikkailivat hoitolasten kanssa siellä. Se on luonnon eläinten koti. Valaistulla pururadalla juostaan, lenkkeillään, pyöräillään ja hiihdetään pimeään asti. Lisäksi se toimii koululaisille reittinä koulukeskukseen ja aikuisille keskustaan. Kokoojakaduilta pääsee nyt kääntöpaikkojen kohdilta pururadalle. On saatu sujuvat ja turvalliset yhteydet näin keskustaan.

Valaistu pururata tulee ehdottomasti säilyttää ja sen molemmin puolin pitää jäädä riittävän leveät suoja-alueet. Kuinka kulku suunnitelluille asuinkortteleille on tulevaisuudessa toteutettavissa puuttumatta pururataan? Lisäksi mahdolliset uudet asuinkorttelit pienentävät huolestuttavasti nykyistä virkistysaluetta.

Toivomme perehtymistänne näihin asioihin syvällisemmin.

Vastine: Muistutuksen tarkoittama Hooparankorven alue on tällä hetkellä asemakaavoitamaton metsätalousmaata, jolla kulkee n. 2,5 km pituinen valaistu kuntorata. Rata on kokonaisuudessaan suoja-alueineen osoitettu OYK:ssa viheralueeksi samoin kuin suurin osa radan lähiympäristöstä ja sen sisäpuolelle jäävistä alueista. N. 25 hehtaarin kokoisesta alueesta on viheralueiksi osoitettu n. 16 ha, ts. varsin laajat alueet. Muistutuksessa kuvailtu virkistystoiminta on mahdollista jatkossakin. OYK:ssa on osoitettu alueita asuinpientaloille myös pururadan rajaaman alueen sisälle, kuten on myös vuonna 1991 hyväksytyssä OYK:ssa. Nämä kohteet olisivat otollisia paikkoja sijoittaa pientalokokonaisuuksia Kalkunmäen mallin tavoin metsäiseen ympäristöön, virkistysreittien, palvelujen ja infrastruktuurin äärelle. Alueiden toteuttaminen tarkoittaisi vähintään yhden uuden tonttikadun ja pururadan risteämiskohdan syntymistä jo olemassa olevan yhden risteyskohdan lisäksi. OYK kuitenkin vasta kirjaa periaatteet kehityksen suunnasta. Vuonna 2018 aloitetaan tarkemman oikeusvaikutteisen yleiskaavan valmistelu alueelle, ja päätökset alueiden asemakaavoituksesta tehdään aikanaan. Noissa hankkeissa tutkitaan tarkemmin maankäyttöratkaisujen vaihtoehtoja ml. niiden myönteiset ja kielteiset vaikutukset. Ensisijaisia kaavoitettavia alueita ovat pururadan ulkopuolelle sijoittuvat alueet.

5. T. ja U. Rintaluoma

Huomautuksen tekijät eivät pidä Lustilantien Kalmarintiestä lähtevää uutta tielinjaa tarpeellisena. Liittymiä Rahikkatielle on luvattu sulkea, mutta nyt niitä tehdään lisää. Peltojen salaojitus menee koko Lustilantien varressa pilalle. Kaupungin on uusittava koko alan salaojitus. Tämä on jo kolmas valitus tänä vuonna. Edellisistä ei ole tullut mitään vastausta. Miksi kaupunki ei käytä vanhoja tien paikkoja. Kaupungilla on paljon omaa maata, käyttäköön niistä. Pieniltä viedään loputkin, laitonta hommaa. Emme hyväksy tällaista suunnitelmaa. Pistäkää jäihin koko touhu.

Vastine: Kantatie 44:n, Lustilantien, Kalmarinmäen ja Lellavantien rajaamalla alueella vauraudutaan maankäytön kehitykseen Kalmarinmäen alueella sekä mahdollisiin muutoksiin kantatiejärjestelyissä, mikäli kantatie 44:n liikenteen kehitys johtaa tulevaisuudessa muu-

tostarpeisiin. Kantatiejärjestelyjen kehittämisen periaateratkaisut on kirjattu Kauhajoen tieverkkosuunnitelmaan (2017), ja OYK 2035:n ratkaisut ovat tuon suunnitelman mukaisia. Merkinnät ovat vasta tarvemerkintöjä, ja tielinjojen paikat tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Niin teiden kuin peltojenkin kuivatus suunnitellaan tuossa yhteydessä tarpeiden ja uuden tilanteen mukaisesti. Intensiivinen maankäyttö pyritään suunnittelemaan kaupungin omistamalle maalle. Osayleiskaava ei vielä tarkoita ratkaisujen toteutumista, eikä osayleiskaava voimaan tullessaan siirrä kenenkään maita kaupungin omistukseen.

6. H. Koskela

Huomautuksen sisältö: OYK:ssa on tarkoitus poistaa Rahikkatien liittymät yrityksemme tontille. Liittymien poisto tulee vaikeuttamaan liiketoimintaamme ja sen kehittämistä. Nykyisten asiakaidemme on vaikea löytää palvelujamme suunnitelmanmukaisen kiertotien kautta ja uusien asiakassuhteiden syntyminen vaikeutuu huomattavasti ellei lopu kokonaan. Edellä mainittuun vedoten vastustamme yrityksemme Rahikkatien liittymien poistoa.

Vastine: Kantatie 44:n liittymäluvista ja niiden poistosta päättää ELY-keskus. Huomautuksen tarkoittama liittymä on osoitettu poistettavaksi Kauhajoen tieverkkosuunnitelmassa (2017). Kauhajoen maankäytön suunnittelussa tulee varautua siihen, että liittymä poistetaan valtion teistä vastaavan organisaation toimesta, jos esimerkiksi liikennemäärien lisääntyminen edellyttää turvallisuuden parantamista. Mikäli valtion teistä vastaavan tahon mielestä tonttiliittymä on tarpeen joskus poistaa, täytyy tuolloin olla tontille vaihtoehtoinen, kokonaisuuteen sopiva reitti.

7. R. Latvaniemi

Huomautuksessa toivotaan, että jos pyörätie tulee Lustilantielle, se toteutettaisiin korokkeellisena, mikäli sitä suunnitellaan huomautuksen tekijän asuttamalle puolelle. Toivotaan myös, että huomioidaan suunniteltu Eteläisen yhdystien jatke, joka huomauttajan mielestä ohittavaa liian läheltä hänen rakennuksensa. Huomautuksessa ollaan huolissaan tontin pienenemisestä tiealueen alle, asumisrauhan säilymisestä ja pyörätiealueen varauksesta. Huomautuksessa esitetään, että yhdystien suunnitelmaa loivennetaan ja viedään se kauemmaksi huomauttajan rakennuksista, koska tien eteläpuolelle jäävällä osalla ei olisi enää järkevää, tarpeellista käyttöä. Tontti säilyisi isompana tien pohjoispuolella.

Vastine: Osayleiskaava 2035 on strateginen, suurpiirteinen kaava, johon merkitään kehittämistarpeet, mutta niiden toteuttamisen yksityiskohtia ei vielä ratkaista. Lustilantien varrella on osayleiskaavaehdotuksessa Kevyenliikenteen yhteystarve –merkintä. Mikäli kevyenliikenteen yhteys päätetään joskus toteuttaa, siitä laaditaan ensin täsmällisempi toteutussuunnitelma. Tuossa vaiheessa mietitään väylälle sopivin paikka ja mm. se, onko sen ja tien välissä viherkaista vai reunakivi. Merkitään siis huomautuksen toiveet tiedoksi toteutussuunnittelua varten. Eteläisen yhdystien jatke on asemakaavassa, eikä sitä ole tarkoitus muuttaa. Jatke on merkitty osayleiskaavaan samoin kuin se on asemakaavassa. Asemakaavaan merkitty katualue on leveämpi kuin toteutusvaiheessa rakennettava tie. Katualueeseen kuuluu mm. tien vierelle mahdollisesti rakennettavat ojat ja niiden luiskat. Itse tie ei siis tule niin lähelle omakotitontin rakennuksia, kuin miltä kaavakartan perustella saattaisi näyttää. Ao. kadun toteuttaminen ei ole lähivuosien investointiohjelmassa. Merkitään molemmat huomautuksessa esitetyt toiveet tiedoksi, jotta niitä voitaisiin ottaa huomioon aikanaan toteutussuunnittelussa.

2.2.3 Viranomaisyhteistyö

Kauhajoen teknisen toimen ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kesken on pidetty viranomaisneuvotteluja työn eri vaiheissa. Neuvotteluihin kutsuttiin myös naapurikuntien, Etelä-Pohjanmaan liiton, maakuntamuseon ja aluehallintoviraston edustajia.

Ensimmäinen viranomaisneuvottelu pidettiin 17.2.2010 osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmistuttua. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetettiin tiedoksi suunnitelmassa luetelluille osallisille. Toinen viranomaisneuvottelu (työpalaveri) pidettiin 16.5.2014, ja siihen osallistui Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen, Etelä-Pohjanmaan liiton, naapurikuntien sekä Kauhajoen

kaupungin edustajia. AVI:n ja Etelä-Pohjanmaan museon edustajat olivat estyneet osallistumasta kokoukseen. Työkokouksessa keskusteltiin mm. viranomaisyhteistyön järjestämisestä, kaavahankkeen sisällöstä ja selvitysten riittävydestä.

16.5.2014 pidettiin työpalaveri seuraavien viranomaisten kesken: Kauhajoen kaupunki, ELY-keskus, Etelä-Pohjanmaan liitto ja Teuvan kunta. Ehdotusvaiheessa järjestettiin viranomaisneuvottelu 11.8.2015. ELY:n liikennevastuualueen kanssa järjestettiin neuvottelu 12.9.2016.

Lausuntopyyntöt lähetettiin OAS:ssa mainituille osallisille luonnos- ja ehdotusvaiheissa.

Kaavaehdotusvaiheessa järjestettiin yleisötilaisuus kaavahankkeesta 14.12.2017.

Lausunnot ja vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kaavaluonnoksesta sekä -ehdotuksesta		
	Lausunto	Vastine
AVI	Ei lausuntoa	
Etelä-Pohjanmaan liitto	<u>Luonnos:</u> Kaavahankkeessa on analysoitu myös seudullisia ja maakunnallisia lähtökohtia ja vaikutuksia. Liitto ei näe kaavaluonnoksen sisältävän poikkeamia tai ristiriitaisuuksia 23.5.2005 vahvistettuun maakuntakaavaan nähden. Rakennemallien pohjalta on mahdollista tiivistää taajamakuva eheyttävä ja Kauhajoen kaupungin kannalta kokonaistaloudellisesti edullinen kaavaehdotus jatkokäsittelyn pohjaksi. Kahdella tarkkuudella esitetyn osayleiskaavan juridinen sitovuus otettaneen tarkemmin arvioitavaksi jatkokäsittelyn yhteydessä. Ei muuta huomautettavaa. <u>Ehdotus 1:</u> ei lausuntoa <u>Ehdotus 2:</u> Ajantasainen maakuntakaavatilanne on huomioitu kattavasti ja asianmukaisesti. Maakuntakaava säilyy alueella oikeusvaikutteisesti ohjaavana myös jatkossa, sillä OYK laaditaan oikeusvaikutuksettomana. OYK toteuttaa maakuntakaavan keskeisiä tavoitteita. EP-liitto on lausunut osayleiskaavojen kaupallisista varuksista yksityiskohtaisemmin asemakaavatasolla <i>Kauhajoen kaupan suuryksiköitä koskevasta asemakaavan muutoslunnoksesta</i> antamassaan lausunnossa. EP-liitto pitää koko maakunnan kannalta tärkeänä, että Kauhajoen erittäin toimiva kaupallinen rakenne saadaan pidettyä ehyenä ja vetovoimaisena. Erityisesti päivittäistavarakaupan tulisi säilyä keskustassa OYK:n maankäyttöä ohjaavien suositusten mukaisesti. Panulan alueelle osoitettu KM –merkintä on kaupallista rakennetta hajauttavana ongelmallinen. EP-liitto toivoo merkintää	<u>Luonnos:</u> Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutuksettomana. Eri tasoiset kaavan esitykset ovat yhdenmukaisia ratkaisuistaan, vain esitystarkkuus eroaa toisistaan. Kaava on strateginen, asemakaavoitus ja muuta maankäyttöä ohjaava suunnitelma. Maininta tästä lisätty kaavakarttoihin. KM-merkinnän kaavamääräyksellä ohjataan päivittäistavarakauppa keskustan yhteyteen. Panulan alueelle osoitettu suuryksikkö mahdollistaa esim. tilaa vaativan kaupan myymälän tai Panulan teollisuusalueen toimijoiden yhteisen outletmyymälän eli palvelee sellaisia kaupan toimialoja, joilla asiointitiheydet ovat pieniä. Yrittäjätien ja Rahikkatien risteysjärjestelyt ratkaistaan tarkemmin yhteistyössä ELY:n liikennevastuualueen kanssa, ja ratkaisu otetaan huomioon alueen asemakaavoituksessa. Panulan teollisuusaluetta varten toteutettavat liikennejärjestelyt palvelevat myös mahdol-

	harkittavan kokonaistaloudellisen arvioinnin kautta, sillä alueen toteuttaminen todennäköisesti edellyttää kustannustaltaan korkeita liikenteellisiä uudelleenjärjestelyjä. EP:n II vaihemaakuntakaavan keskusta-toimintojen alueen suunnittelumääräyksen mukaisesti <i>keskustatoimintojen alueen sijainti ja laajuus on määriteltävä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa siten, että alueesta muodostuu toiminnallisesti eheä keskustahakuisiin toimintoihin painottuva kokonaisuus</i>. Vaihemaakuntakaavan kaavaselostuksessa kohdemerkinnän on tulkittu kattavan Kauhajoella keskustan lisäksi Filppulan ja Lellavan alueet. Keskustatoimintojen alueet on määritelty OYK:ssa tarkentuvan suunnittelun periaatteiden mukaisesti. Keskustatoimintojen alueiden on osoitettu jatkuvan etelässä kohtuullisen pitkälle. Kaavaselostuksessa toivotaan käsiteltävän riittävällä tarkkuudella OYK:n keskustatoimintojen alueiden kriteeristö ja perusteet, jolla esitettyyn ratkaisuun on päädytty. Oikeusvaikutuksettoman yleiskaavan edistäminen ja johdonmukainen toteutus asemakaavoilla edellyttää laajaa, eri toimijarajat ylittävää sitoutumista hyväksytyyn kaavaratkaisuun. Osallistava suunnittelu antaa kaavan toteuttamiselle hyvät lähtökohdat, mutta ratkaisu edellyttää toimivaa vuoropuhelua ja siihen varattua resursointia myös tulevaisuudessa. <u>Ehdotus 3:</u> Kaavaprosessi on edennyt johdonmukaisesti ja osallistavasti. EP-liitto on osallistunut viranomaisyhteistyöhön koko kaavaprosessin ajan, viimeksi lausumalla tarkistetusta kaavaehdotuksesta. Kaavaselostuksessa on huomioitu ajantasainen maakuntakaavatilanne kattavasti ja asianmukaisesti. Maakuntakaava säilyy alueella oikeusvaikutteisesti ohjaavana myös jatkossa, sillä osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutuksettomana. EP-liitto näkee OYK:n toteuttavan maakuntakaavan keskeisiä tavoitteita. Oikeusvaikutuksettoman yleiskaavan edistäminen ja johdonmukainen toteutus edellyttää laajaa, eri toimijarajat ylittävää sitoutumista hyväksytyyn kaavaratkaisuun. EP-liitto toivoo, että alueiden toteutuksen tueksi kaavatyötä jatketaan laatimalla tarvittavin osin oikeusvaikutteisia osayleiskaavoja.	lista suuryksikköä ilman suurimittakaavaisia lisäjärjestelyjä. Keskustatoimintojen alueeseen on sisällytetty luonnollisesti keskustan eteläosa, jossa sijaitsee merkittävä työpaikka- ja palvelukeskittymä Teknologiakeskus Logistia sekä keskustaajaman eteläosan suurien asuinalueiden päivittäistavaratarpeita pitkään palvellut kauppapaikka sisääntuloristeyksen yhteydessä. OYK:n ratkaisuja toteutetaan asemakaavoituksessa vuorovaikutteisesti. Merkitään tiedoksi. Vuoden 2017-2020 kaavoitusohjelmaan on merkitty suunniteltuja tulevia yleiskaavahankkeita asemakaava-alueen lähiympäristössä. Oikeusvaikutteisten osayleiskaavojen laatiminen alkaa vuoden 2018 aikana.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	<u>OAS</u> 1. <i>Rakenne ja sisältö:</i> Otettu huomioon VAT, maakuntakaava ja maakuntaohjelma. On varmistauduttava OAS:n täydentymisen ja aikataulun muutoksien tiedottamisesta. 2. <i>Tavoitteet:</i> ovat lainmukaisia ja ajan-kohtaisia. Olisi hyvä tarkastella, mitä vaikutuksia mahdollisilla kuntaliitoksilla ja niistä syntyvillä seudullisilla velvoitteilla on yleiskaavoituksen ja kaavan toteutuksen kannalta. Olisi hyvä selvittää, voitaisiinko yleiskaavoitustyötä käyttää menetelmänä näiden toimien ja muun seudullisen työnjaon toteutumisvaihtoehtojen ja niiden kustannusten vertailussa. Kilpailevien alueiden kuntarakenteen ja erilaisten yhteistoimintamuotojen muutokset ja maakuntatasolla tehdyt seudullista työnjakoa koskevat päätökset vaikuttavat joko suoraan tai välillisesti yleiskaavoitustyössä selvitettäviin asioihin ja kaavan aluevarauksiin ja niiden mitoittamiseen. Myös maakunnallisten liittojen välinen yhteistoiminta sekä maakuntasuunnitelma ja -ohjelma ja niiden velvoitteet vaikuttavat yleiskaavatyöhön ja kaavan toteutumiseen. Olisi hyvä pyrkiä olemaan tiiviissä yhteistyössä eri hallintokuntien ja niitä ohjaavien viranomaisten kanssa. 3. <i>Selvitykset ja vaikutusten arviointi:</i> kanta myöhemmin. Seudulliset selvityksiä ja suunnitelmia olisi hyvä käyttää soveltuvien osin yleiskaavan laatimisen tukena. 4. <i>Vuorovaikutus:</i> Tiimien työskentely on hyvä vuorovaikutteinen menettely. On varmistauduttava, että tiimit keskustelevat ja tiedottavat riittävissä määrin keskenään ja että muilla osallisilla on jatkuva keskusteluyhteys tiimeihin ja niiden jäseniin. Asiakirjoissa käytettävä kieli ja kirjoitusasu sekä tiedotustavat ja asiakirjojen saatavuus ovat tärkeitä. On pyrittävä kirjoittamaan kaikki keskeiset asiakirjat kuten kunnan visio ja kaavan muut tavoitteet, selvitykset ja vaikutusarviointit ja kaavaselostus riittävän selkokieliiseen muotoon ja luotava mahdollisuudet sekä nettiyhteyksien, kirjallisen tiedotuksen että tiedotustilaisuuksien kautta tiedottamiseen. 5. <i>Aluerajaus:</i> laajennus perusteltu. Uutta aluerajauksista tehtäessä olisi kaavoituksen piiriin otettava sellaiset alueet, jotka olemassa olevien tai suunniteltujen toimintojen johdosta tukeutuvat toisiinsa.	<u>OAS</u> 1. OAS:a on täydennetty palautteen perusteella ja kaavahankkeen aikataulu- muutoksista on tiedotettu. 2. Yleiskaavan kehittämismerkinnät ja mitoitus mahdollistavat monenlaisen kehityksen mukaan lukien mahdollisten kuntaliitosten tuomat kehitystarpeet. Yleiskaavoitustyössä ei ole tehty seudullisen työnjaon toteutumisvaihtoehtojen ja niiden kustannusten vertailua, sillä sitä on tehty kuntaliitosneuvotteluissa. Eri hallintokuntien ja viranomaisten kanssa on oltu yhteistyössä. 3. Seudullisista selvityksistä huomioitu mm. maakuntaohjelma sekä maakuntavaihekaavojen selvitykset. 4. Tiimeille on järjestetty yhteinen tilaisuus, jossa käytiin läpi tiimien työn tulokset ja keskusteltiin niistä. Kaavan tarkistettujen tavoitteiden on laadittu tiimien työn tuloksena. Asiakirjoissa käytettyyn kieleen, kirjoitusasuun, tiedotustapoihin ja asiakirjojen saatavuuteen kiinnitetty huomiota. 5. Aluerajaukseen on otettu mukaan rakennuspaineiset alueet sekä paljon muuta-kin haja-asutusaluetta. Kaava-alueen rajausta Hyy-pänjokilaaksossa sisältää Hämes-Havusen ja osan Rahikan kylää. Ao. osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutuksettomana, eikä sitä voi suoraan käyttää rakennusluvan perusteena MRL 44§:n mukaisesti. Asemakaava-alueelle varataan laajentumisalueita. Kaava-alueita ei ole asetettu rakennus- ja toimenpidekieltoon.

	Tulisi ottaa aluerajaukseen mukaan kaikki alueet, joilla on rakennuspainetta tai muuta alueidenkäytön järjestelytarpeita esimerkiksi virkistysalueiden tai maatalouden suojavyöhykkeiden osoittamiseksi. Keskustan ja Hyypänjokilaakson alue saattaisi olla hyvä kaavoittaa kahdessa vaiheessa. Kaava-alueen raja suhteessa Hyypänjokilaaksoon tehtävä yhdyskuntarakenteen kannalta järkevällä tavalla. On syytä tarkemmin selvittää, onko suunnittelualueella olemassa MRL 44§:n mukaisia kyläalueita ja toisaalta alueita, joiden toteutus edellyttää asemakaavoitusta. Aluerajaukseen harkittaessa on päätettävä, onko tarpeen asettaa kaava-alue rakennus- ja toimenpidekieltoon.	
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	<u>Luonnos:</u> 1. Ikääntyvän väestön lähitulevaisuudessa tarvitsemien asumis- ja muiden palvelujen järjestämisen maankäytöllisiä edellytyksiä ja periaatteita olisi hyvä vielä syventää 2. Ei-oikeusvaikutteisen strategisen osayleiskaavan laatiminen Kauhajoen keskustaajamaan on oikea valinta. Oikeusvaikutuksia on syytä tarkentaa (selostus s. 4). Tässä suunnitteluvaiheessa on kiinnitettävä huomiota ja tarvittaessa strategisessa OYK:ssa osoitettava alueet, joilla rakentamista ohjaava tarkempi osayleiskaava on tarpeellinen. 3. Kaupan laajenemisen ohjaaminen nykyisten asemakaavojen sisälle on hyvä periaate. 4. Lausunnossa kiinnitetään huomiota pohjavesialueisiin. Erityisesti Fyrrykalion, Kuutinkylän, Toivakanmäen ja Vennanmäki A pohjavesialueiden osalta tulee huomioida, että pohjavedenottamojen ja tutkittujen vedenotuspaikkojen lähiympäristöön (vähintään 500 metriä ottamolta pohjaveden virtaussuunnassa ylöspäin) ei tule kaavoittaa mitään uusia toimintoja. Rakennemallissa on riittävästi huomioitu alueella sijaitsevat pv-alueet. Kaavaselostuksessa ei ole käsitelty yksityiskohtaisesti pv-alueita. Kaikista rakennushankkeista, jotka sijoittuvat pv-alueille, tulee pyytää ELY-keskuksen lausunto. 5. Rakennemallissa olevat tulvamääräykset ja merkinnät tulee siirtää myös yleiskaavaan.	<u>Luonnos:</u> 1. Tarkennettu selostukseen. 2. Oikeusvaikutuksia tarkennettu selostukseen. Strategisessa OYK:ssa osoitettu alueet, joilla rakentamista ohjaava tarkempi osa-yleiskaava on tarpeellinen. 3. Merkitään tiedoksi. 4. Kaavaselostukseen lisätty tietoa pv-alueista. 5. Tulvamääräykset ja merkinnät siirretty yleiskaavaan alueille, jotka eivät ole asemakaavassa. 6. Kaavamerkintöjä selkeytetty ja virheet korjattu. <u>Ehdotus 1:</u> 1. MRL 45§:n mukaan yleiskaava voidaan laatia oikeusvaikutuksettomana. Kunnassa päätetään, kuinka oikeusvaikutukseton kaava otetaan ohjeeksi asemakaavoituksessa. Oikeusvaikutukseton kaava on tarkoituksenmukainen strateginen suunnitelma, joka ohjaa kunnan maankäyttöä joustavasti. Tulevissa kaavahankkeissa laaditaan kunkin kaava-

	6. Kaavamerkintöjen tulisi olla selkeämpiä. Saman värin vaaleusasteet vaikea erottaa toisistaan. Osa symboleista on kartalla erilaisia kuin merkintöjen selityksissä. <u>Ehdotus 1:</u> 1. Ei oikeusvaikutteisen strategisen osayleiskaavan (OYK) laatiminen on oikea valinta. Strategisella OYK:lla voidaan kokonaisvaltaisemmin luoda alueelle maankäytön kehittämisen suuntaviivat ja huomioida vaikutukset kaupungin muiden alueiden kehittämiseen. Kun keskustaajamaan tulee kohdistumaan muutospainetta mm. maankäytön tehostamisen kautta, on jo tässä suunnitteluvaiheessa kiinnitettävä huomiota ja tarvittaessa strategisessa osayleiskaavassa osoitettava alueet, joilla rakentamista ohjaava tarkempi osayleiskaava on tarpeellinen. Näin laadittuna OYK ei kuitenkaan MRL:n mukaan ohjaa tulevaa muuta kaavoitusta. Kaupungin on syytä vielä harkita, onko OYK tarkoituksenmukaisempaa laatia oikeusvaikutteisena jolloin myöhemmässä kaavoitusvaiheessa selvittämistarpeet ovat pienemmät. 2. OYK selostuksessa on mainittu, että pientalorakentaminen taajaman ulkopuolella kehittyisi ilman asemakaavoitusta. Tälle alueelle laadittaisiin tarkempi rakentamista ohjaava yleiskaava. On epäselvää, voidaanko tälle alueelle laatia MRL:n 44§:n mukainen kyläosayleiskaava. 3. Kaikista rakennushankkeista, jotka sijoittuvat pohjavesialueille, tulee pyytää ELY-keskuksen lausunto. 4. Kaavakartan punavalkoruudukkoa c-merkinnällä ei ole selitetty kaavamerkinnöissä ja muitakin selityksiä puuttuu. Kaavakartan tietosisältöön tulisi tehdä muutama tarkistus ja korjaus. 5. Kaupan suuryksikköjen aluevarausten tulee perustua kaupallisten palveluiden tarjonnan ja kysynnän selvityksiin. OYK laadittaessa on pyrittävä samanlaisiin ratkaisuihin mitoituksiin liittyen kuin E-P:n vaihekaava 2:ssa. 6. Kaavamääräys-sanaa ei tule käyttää oikeusvaikutsettomassa OYK:ssa. Kaavakartasta tulee ilmetä, että kaava on oikeusvaikutukseton. 7. Miten hulevesien hallinta on selvitetty alueella? Hulevesitulvien estäminen	hankkeen tarpeiden mukaiset selvitykset. 2. Tarkoituksena on laatia MRL 44§:n mukainen rakentamista tarkemmin ohjaava osayleiskaava taajaman lievealueille lain reunaehdot huomioiden. 3. Merkitään tiedoksi. 4. Ruuturasterille on oma selitys, punaiselle värille C-tunnuksin omansa, nämä pitäisi osata yhdistää merkkien selityksestä. Sama pätee muihin aluevarausmerkintöihin, joita on ympäristöministeriön yleiskaavamerkintäohjeen mukaisesti jokaiselle käyttötarkoitukselle kolme erilaista sen mukaan, kuinka suurta kehitysmuutosta merkki edustaa. Kaavamerkinnöissä on käytetty ympäristöministeriön yleiskaavamerkintäohjetta. 5. Kaupallisten palveluiden tarjonnan ja kysynnän selvitykset on laadittu, aluevaraukset perustuvat niihin. EP:n vaihekaava 2:n luonnos on ollut nähtävillä 8.9.-16.10.2015, tämän OYK:n ehdotus 24.6.-7.8.2015. Vaihemaakuntakaavan valmistelumateriaali on otettu huomioon OYK-valmistelussa. Kaupan suuryksiköitä on osoitettu yleiskaavassa keskustan yhteyteen, pääasiassa kohteisiin, joissa asemakaava sallii jo nyt yli 2000 k-m2 liikerakentamisen. Yleiskaavassa on varauduttava tulevaan kehitykseen ja otettava huomioon kunnan elinkeinojen toimintaedellytykset. 6. Kaavamääräys –sana vaihdettu suositukseksi. Oikeusvaikutukseton-sana lisätty kaavakartalle. 7. Hulevesien hallinnan yleissuunnitelma on laadittu 1988 ja sitä on päivitetty vuosien varrella. Viivyttyä ratkaisuja on toteutettu ja

	ja vaikutuksien pienentäminen olisi hyvä suunnitella. OYK-vaiheessa hulevesiasioihin on hyvä kiinnittää huomiota esim. laatimalla hulevesien hallintasuunnitelma, jossa selvitetään riskitekijät ja esitetään ratkaisut hulevesien hoitamiseksi paikan päällä tai niiden suunnitelmallinen viivyttäminen ennen niiden johtamista eteenpäin. <u>Ehdotus 2:</u> 1. Rakennemalli- ja selostusehdotuksessa on riittävästi huomioitu pohjavesialueet ja ELY-keskuksen aikaisempi lausunto. ELY-keskus lisäyksenä esittää, että pohjavesialueen kaavamääräykseen lisätään ohjeistus myös pohjaveden antoisuuteen vaikuttavista toimenpiteistä: "Vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muita toimenpiteitä on otettava huomioon mitä asianomaisessa lainsäädännössä tai määräyksissä säädetään. Alueelle ei saa osoittaa pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä." 2. Alueen luontoarvoja on selvitetty varsin monipuolisesti. Luontoselvitykset on kuitenkin päivätty vuonna 2008 ja 2010 eli vanhin on lähes 10 vuotta vanha. Luontoselvityksissä ei ole tehty liito-oravahavaintoja, Hertta-eliölajitietokannassa on kuitenkin liito-oravahavaintoja alueelta mm. v. 2004, 2005, 2009, 2014 ja 2015. Kaavaselostuksessa on maininta, että liito-oravat on otettu huomioon asemakaavassa, mutta muutoin lajin esiintymispaikkoja ei ole selostuksessa tai kaavakartassa tuotu esiin, vaikka laji alueella esiintyy. Esimerkiksi Äijälässä Pappilan alueella vaikuttaa olevan selkeä reviiri. Alueelle v. 2009 tehtyä erillistä liito-oravainventointia ei ollut kaavamateriaaleissa mukana. Aronkylän puhdistamon alueen arvokas linnusto on merkitty kartalle säilytettävänä ympäristönä. Myös muut luontokohteet tulisi viedä kaavakarttaan. Tältä osin kaavaehdotus on puutteellinen. <u>Ehdotus 3:</u> Kaavoitustyön tueksi on laadittu vuonna 2017 yhteistyössä Kauhajoen kaupungin ja ELY:n kanssa tieverkko-suunnitelma, jossa on tarkasteltu osayleiskaavaehdotuksen mukaisten toimintojen liittymistä maantieverkkoon ja maankäytön laaje-	hulevesiviemäriverkostoa rakennettu 1980-luvulta lähtien. MRL:n 103 I §:n mukainen hulevesisuunnitelma laaditaan omana hankkeena. OYK on yleispiirteinen, ja hulevesiratkaisuille jää toteuttamistilaa ratkaistavaksi asemakaavoituksen yhteydessä. <u>Ehdotus 2:</u> 1. Lisätty pohjavesialueita koskevaan kaavamääräykseen sana "määrää". 2. Lisätty Äijälän Liitoravanpuisto ja jokivartta Kauhajoen kasinon kohdalla kaavakarttaan kohteena, jolla on säilytettäviä luontoarvoja. Rakennemalliin on lisätty inventoinnissa esille tulleita luontoarvokohteita ja maininta Ikkeläjoen ja Sotkanluoman arvoista. Lepakot ruokailevat laajoilla alueella jokivarsilla, eikä näitä alueita nähty tarpeelliseksi merkitä kaavaan erityismerkinnällä. Tarkemmat luontoselvitykset tehdään asemakaavoituksen yhteydessä, kun kaavoitetaan raaka- maata. <u>Ehdotus 3:</u>

	nemista kantatien 44 itäpuolelle. Tieverk- kosuunnitelman ratkaisujen avulla turva- taan kantateiden 44 ja 67 liittymän toimi- vuus sekä kantatien 44 ja siihen liittyvän tieverkon toimivuus ja turvallisuus. Yh- teistyössä ELY:n ja kaupungin kanssa on myös sovittu, että tieverkkosuunnitel- massa esitetyt ratkaisut tullaan siirtä- mään kaavakartalle. Nämä yhdessä sovi- tut ratkaisut mahdollistavat Kauhajoen maankäytön laajentumisen ja kehitty- ksen kantateiden lähialueille. 1. Nyt kaavakartalla olevan liikennever- kon merkitsemisessä on käytetty sekä alue- että viivamerkintöjä tai vain tois- ta näistä. Tiet ja kadut tulee merkitä ja luokitella Yleiskaavamerkinnät ja määräykset -oppaan mukaisesti, joko alue tai viivamerkinnöin. Tieverkko- suunnitelman johtopäätöksissä tode- taan, että kantateiden uusien linjaus- ten ja eritasoliittymien ramppien ja ali- kulkuyhteyksien tarkkojen paikkojen määrittämistä varten tulisi laatia yleis- suunnitelmatasoinen aluevaraus- suunnitelma. Kaavan yleispiirteisyy- destä johtuen liikenneverkko tulisi merkitä viivamerkinnöin. 2. Viivamerkinnöistä tulisi käydä ilmi tien toiminnallinen luokka ja lisäksi uudet väylät olisi selkeyden vuoksi hyvä merkitä eri värillä. 3. Kantateiden 44 ja 67 risteyskohtaan tulisi merkitä eritasoristeys ilman liit- tymää merkinnällä (merkintä numero 101), kuten se on esitetty tie- verkkosuunnitelmassakin. 4. Tämä merkintä puuttuu myös Kuri- kantien/Topeekan ja kt 67 risteyses- tä sekä Eteläisen yhdystien ja kanta- tien 44 risteyksestä. 5. Uudet kevyen liikenteen väylät tai yh- teystarpeet on esitetty nuolimerkinnäl- lä. Koska tieverkkosuunnitelmassa on tutkittu myös kevyen liikenteen väylä- tarpeet olisi ne hyvä merkitä kaava- kartalla yhdellä kevyen liikenteen väy- lät merkinnällä niin, että nykyiset ja uudet väylät olisivat vain eri väreillä. Tieverkkosuunnitelmassa esitettyjä kevyen liikenteen väylien merkintöjä puuttuu kaavakartalla nyt ainakin Yrit- täjäntien uuden linjauksen varrelta sekä Pohjolan tien, Moottoritien ja kantatien 44 varrelta. 6. Muilta osin päivitettyssä kaavaehdo- tuksessa on huomioitu ELY:n aikai- semmassa lausunnossa esiin nostetut seikat.	1. Käytetyt merkinnät ovat mainitun oppaan mukai- sia. L- aluevarausmerkin- tää on käytetty yleisten pysäköintialueiden (ase- makaavassa LP) ja eri- tasoliittymien aluevaraus- ten yhteydessä. Alueva- rausmerkintä L poistetaan eritasoliittymien yhteydes- tä ja jätetään vain viiva- merkinnät. 2. Viivamerkintöjen hierarkia on YM-oppaan mukainen. Merkitään uudet väylät punaisella, jotta ne erot- tuisivat olemassa olevista. 3. Kaavoittaja on käyttänyt eritasoliittymän merkintää, YM-oppaassa nro 99. Muutetaan merkintä esite- tyn mukaiseksi (nro 101). 4. Lisätty ao. merkintä ao. risteyksiin. 5. Merkitty puuttuvat kl- väylät kahdella eri värillä indikoiden olemassa ole- via ja suunniteltuja väyliä. 6. Merkitään tiedoksi

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne-vastuualue (näkökulmia esitetty ehdotusvaiheen jälkeen sähköpostitse, ei lausunnossa)	1. Liikenneverkon rakenne tulee esittää viivamerkinnoilla, jotka osoittavat liikenneväylien toiminnalliset luokat. 2. Toimenpideselvityksessä (2009) on kantateiden liittymään osoitettu eritasoliittymä, joka tulee merkitä yleiskaavamerkinnoin kaavakartalle. Yleiskaavaan ei tule liikenneturvallisuuksista esittää uusia nelihaaraliittymiä. Kt 44 itäpuolinen yhteys Sahankyläntielle pitää siirtää etelämäksi eritasoliittymästä ja osoittaa porrastetuin T-liittymän. Kantatien 67 liittymäjärjestelyt Suojasalontien ja Lampelantien osalta tulee myös ratkaista yleiskaavassa sekä osoittaa kevyen liikenteen alikulku kantatielle 67 Tokerotien liittymän länsipuolelle. 3. Ohjeellinen tai vaihtoehtoinen tielinjaus –merkintä tulee ulottaa koko toimenpideselvityksessä osoitetulle uudelle tielinjajaksolle. 4. Kaavaselostuksessa tulee tarkemmin tuoda esille minkäläistä rakentamista sallitaan merkinnällä L/KM. Liikennevastuualue ei pidä hyvänä liikennealueen ja kau-pallisten palvelujen alueen yhdistämistä. 5. Kantatiellä 44 Lellavantien liittymä kantatielle tulee katkaista. 6. Moottoritien T-liittymää voidaan kehittää esimerkiksi rakentamalla väistötien tai kanavoinnin. Samassa yhteydessä itäpuolen maatalousliittymä kantatielle on katkaistava. 7. Vuoden 2009 toimenpideselvityksen laatimisvaiheessa keskusteltiin kantatien 44 itäpuolelle rinnakkaistieyhteydestä. Kaavaselostuksessa olisi hyvä tuoda esille miksi ratkaisua ei ole esitetty kaavakartalla. 8. Liikennevastuualue ehdottaa työneuvottelua pitämistä vielä ennen kaavan viemistä eteenpäin.	1. Liikenneväylien merkintöjä lisätty. 2. OYK:n laadinnassa on käytetty kantateiden 44 ja 67 toimenpidesuunnitelmaa vuodelta 2007. Väyliä koskevia merkintöjä on lisätty kaavakarttaan toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Ohjeellinen alikulun paikka on osoitettu Tokerotien yhteyteen, sijoittamisessa on huomioitava kantatien varren muu maankäyttö. 3. Merkitty kaavaan kantatien merkinnällä toimenpidesuunnitelman mukaisesti. 4. Kenoviivan oikealla puolella oleva merkintä KM osoittaa maankäytön, mikäli ensisijaisen maankäytön (L) tarve väistyy ja alue vapautuu muuhun käyttöön. 5. Liittymän katkaisemistarvetta ei merkitä yleiskaavaan, mutta mahdollinen rinnakkaisyhteys on merkitty. 6. Moottoritien risteyksen kohdalla liikennealueen varauksia levennetty. 7. Tieyhteystarpeen merkintää pidennetty Flinttaperälle saakka eli Veitsiojan eteläpuolelle. Ratkaisujen kuvausta on lisätty selostukseen kohtaan 4.2 Kaavaratkaisut. 8. Viranomaisneuvottelu pidetty 12.9.2016.
Museovirasto	<u>Ehdotus 1:</u> Inventoinnissa löydetty arkeologiset kohteet tulee merkitä kaavakarttaan kohdemerkinnällä ja kirjaimilla sm. Sm kohdemerkintään (Muinaismuistokohde) liitetään määräys: "Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto."	<u>Ehdotus 1:</u> Kohteet merkitty rakennemallikarttaan, muinaismuistot merkinnällä <i>sm</i> ja muut kulttuuriperintökohteet merkinnällä <i>s-kp</i>. Kohteet on numeroitu samoin kuin kaavadokumentteihin kuuluvassa arkeologisessa inventoinnissa ja luettelo on kaavaselostuksen liitteenä. Lausunnossa esitetyt määräystekstit on lisätty rakennemallin merkintöjen selitysten sisältämiin suos

	Kohdemarkinnällä kaavaan merkityt muinaisjäännökset voivat olla pinta-alaltaan huomattavan laaja-alaisia tai niiden laajuutta ei tunneta. Kaavamääräyksessä tulee olla maininta, että muinaisjäännöksen laajuus tulee selvittää museoviranomaiselta. Muun kulttuuriperintökohteen kohde-merkintään liitetään suojelumerkintä s/th tai mp ja merkintään esim. määräys "Muu arkeologinen kulttuuriperintökohde (esim. historiallinen myllynpaikka tai tervehauta): Alueella sijaitsevien historiallisten rakenteiden ja kerrostumien poistaminen on sallittua vain erityisestä syystä ja riittävän arkeologisen dokumentoinnin jälkeen. Aluetta koskevista suunnitelmista on kuultava museoviranomaisia". Kaavaselostuksessa tulee olla luettelo kaikista arkeologisista kohteista. Sen numeroinnin tulee olla yhteneväinen kaavakartan numeroinnin kanssa. Hyväksytty kaava tulee lähettää tiedoksi Museovirastoon. <u>Ehdotus 2:</u> Muinaisjäännöskohteiden merkintä kaavamääräyksineen on riittävä kohteiden säilymisen turvaamiseksi. Kulttuuriperinnön vaalimisen näkökulmasta Museovirasto pitää tärkeänä, että arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu kattavasti. Museovirasto esittää, että kaavaselostuksen sivulta 13 poistetaan "osayleiskaava-alueella ei ole valtakunnallisesti merkittäviä muinaisjäännöksiä". Muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia. Niiden osalta ei ole tehty arvottamista valtakunnallisesti merkittäviin kohteisiin. <u>Ehdotus 3:</u> Museovirasto on lausunut kaavaehdotuksesta 2015 ja 2017. Muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet kaavamääräyksineen on lueteltu Museoviraston 31.7.2015 antamassa lausunnossa. Muinaisjäännökset ja kulttuuriperintökohteet on merkitty OYK-kaavakarttaan sinisellä neliöllä ja määräyksellä suoje-lu/muinaismuistokohde. Kaavamääräystä voidaan täydentää seuraavasti: "Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydetävä museoviranomaisen (Museovi-	situksiin. <u>Ehdotus 2:</u> Merkitään tiedoksi. Tehty ehdotettu muutos kaavaselostukseen. <u>Ehdotus 3:</u> Suosituksista ei nähty tarpeelliseksi täydentää sulkeisiin laitetuilla sanoilla (Museovirasto tai maakuntamuseo), "museoviranomainen" riittänee.

	rasto tai maakuntamuseo) lausunto.” <i>Rakennemallin kaavakartassa</i> muinaisjäännökset (sm) ja muut kulttuuriperintökohteet (s/kp) on merkitty sinisellä neliöllä ja juoksevalla numeroinnilla. Kaavamääräyksellä turvataan kohteiden säilyminen. Museovirastolla ei ole muuta lisättävää kaava-asiakirjoihin.	
Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo	<u>Luonnos:</u> Maakuntamuseo on tyytyväinen osayleiskaavaa varten tehtyyn maise-maselvitykseen. Sen sijaan kulttuuriympäristöselvitys ei vastaa asetettuja tavoitteita. Osayleiskaavaa varten on laadittava kulttuuriympäristöselvitys, missä kaava-alueen rakennuskanta on arvotettu ja rakennusten suojelutarpeet määritetty. <u>Ehdotus 1, 2 ja 3:</u> Ei lausuntoa	<u>Luonnos:</u> Kaavahankkeeseen nimetyn Rakennettu ympäristö ja kaupunkikuva -työryhmän laatima Rakennetun ympäristön ja rakennusten arvottaminen -raportti on valmistunut ja lisätty kaava-asiakirjoihin.
Liikennevirasto	<u>Luonnos:</u> OYK-luonnoksessa on osoitettu nykyisten maanomistusrajojen mukaiset laajat rautatiealueet. Liikennevirastolla ei ole tarvetta kaavassa osoitetun laajuiseen rautatiealueeseen, joten teollisuusalueita on mahdollista laajentaa lähemmäs rautatietä. Kaavaluonnoksessa rautatiealue katkeaa Keskustien kohdalla. Rautatiealue tulee merkitä katkeamattomana kyseisessä kohdassa. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus. Ei muuta huomautettavaa. <u>Ehdotus 1, 2 ja 3:</u> Ei lausuntoa	<u>Luonnos:</u> Rautatie -merkintä lisätty Keskustien yli kulkevien raitteiden kohdalle.
Turvallisuus ja kemikaalivirasto (TUKES)	<u>Luonnos:</u> Kaava-alueella on Tukesin rekisterin mukaan kaksi laajamittaisesti vaarallisia kemikaaleja käsittelevää laitosta, Kauhajoen Puutarha (Rinta-Yrjänäinen) ja Aronkylän jäteveden puhdistamo. Laitoksista ei olemassa olevan tiedon mukaan aiheudu merkittävää vaaraa tuotantolaitosten ulkopuolelle, mutta kaavoituksessa on huomioitava, ettei tuotantolaitosten läheisyyteen sijoiteta suuria ihmismääriä tai vaikeasti evakuoitavia kohteita. <u>Ehdotus 1:</u> Ei huomautettavaa. Muutoksena edelliseen lausuntoon, että Kauhajoen puutarhan toiminta ei ole vaarallisten kemikaalien laajamittaista käsittelyä ja varas-	<u>Luonnos:</u> Ao. laitokset otettu huomioon osayleiskaavassa siten, että tuotantolaitosten läheisyyteen ei ole sijoitettu uusia suurten ihmismäärien käyttöön tarkoitettuja maankäyttömuotoja tai vaikeasti evakuoitavia kohteita. <u>Ehdotus 1:</u> Merkitään tiedoksi.

	tointia. <u>Ehdotus 2:</u> Ei huomautettavaa. Aiemmin annetun lausunnon lisäksi Tukes tuo esille, että Tukes on antanut 15.11.2016 Suupohjan koulutuskuntayhtymälle rakentamisluvan biokaasun puhdistusyksikölle ja tankkausasemalle osoitteeseen Kyntäjantie 6. Kaavoitettaessa rakennuksia lähemmäksi kuin 50 m biokaasun puhdistusyksiköstä ja tankkausasemasta tulee Tukesilta pyytää lausunto.	<u>Ehdotus 2:</u> Merkitään tiedoksi.
Teuvan kunta	<u>Luonnos:</u> Ei huomautettavaa. <u>Ehdotus 1:</u> Ei huomautettavaa. <u>Ehdotus 2:</u> Ei huomautettavaa. <u>Ehdotus 3:</u> Ei huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
Isojoen kunta	<u>Luonnos:</u> Ei huomautettavaa. <u>Ehdotus:</u> Ei huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
Karjjoen kunta	<u>Luonnos:</u> Ei huomautettavaa. <u>Ehdotus 2:</u> Ei huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
Karvian kunta	<u>Luonnos:</u> Ei huomautettavaa. <u>Ehdotus 1:</u> Ei lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi.
Honkajoen kunta	<u>Ehdotus 2:</u> Ei huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
Rakennuslautakunta	<u>Luonnos:</u> 1. Valmistelutyötä varten on tehty riittävästi selvityksiä ja inventointeja ja on tiedotettu lain vaatimalla tavalla. Alue, jolle on tarve laatia yleiskaava, on rajaukseltaan riittävä eikä sitä tule enempää laajentaa. 2. Oikeusvaikutteisen yleiskaavan laatiminen asemakaava-alueen läheisten alueiden osalta tulisi aloittaa välittömästi, että sitä voitaisiin käyttää hyväksi myös rakennusluvan myöntämisen perusteena. Nyt laadittava oikeusvaikutukseton kaava ei anna siihen mahdollisuutta ja aiheuttaa niin rakennushankkeeseen ryhtyvälle kuin viranomaisellekin työtä suunnittelutarveratkaisujen muodossa. 3. Kaavakartassa tulisi selkeästi mainita, että kyseessä on oikeusvaikutukseton yleiskaava. 4. OAS-päivitys tulisi tehdä yhteystietojen osalta. 5. Laajeneva kaupunkikehä -kaavamerkintä ja kaavamerkinnän selitys muutettava yhteneväiseksi. 6. Kaupunkikuvallisena tavoitteena oleva keskustaajaman sisääntulojen kaupunkikuvan parantaminen tulisi huomioida myös muiden kuin keskus-	<u>Luonnos:</u> 1. Merkitään tiedoksi. 2. Oikeusvaikutteisten kaavojen laatiminen aloitetaan, kun strateginen kaava valmistuu, ja alueet rajataan tarpeen ja kiireellisuuden mukaan rajalliset resurssit tehokkaasti hyödyntäen. Suunnittelutarveharkinta palvelee maankäytön suunnittelua siihen asti. 3. Kaavakarttaan lisätty selitys kaavan luonteesta ja sana oikeusvaikutukseton. 4. OAS päivitetty tarpeellisin osin. 5. Merkintöjen selityksiä yhtenäistetty. 6. Mahdollisuudet ohjata kaupunkikuvan parantamista yksityiskohtaisesti strategisella yleiskaavalla

	taajaman sisääntulojen parantamisena. Hienot visiot tekstinä kaavassa tulisi myös viedä toteutukseen. 7. Ei muuta lisättävää. Varaa oikeuden lausua asiasta uudelleen hankkeen seuraavissa käsittelyvaiheissa, mikäli kaavaa tai siihen liittyviä selvityksiä oleellisesti muutetaan. <u>Ehdotus 1:</u> Ei lausuntoa. <u>Ehdotus 2:</u> Ei lausuntoa. <u>Ehdotus 3:</u> Ei lausuntoa.	ovat rajalliset. Kaupunkikuvan parantaminen pyritty huomioimaan kaavassa kehittämis- ja säilyttämismerkinnöillä. 7. Pyydetään lausunto myös ehdotusvaiheessa.
Sivistyslautakunta	<u>Luonnos:</u> - Esittää, että keskustan kerrostalojen kerroskorkeudelle annetaan vapaammat kädet ja sitä ei rajoiteta liikaa osayleiskaavalla. - Ei muuta huomautettavaa. <u>Ehdotus 1:</u> Ei huomautettavaa. <u>Ehdotus 2:</u> 1. Kaavoituksessa tulisi huomioida ulkoilukunta-alueiden merkitys asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. 2. Lisäksi kaavoituksessa tulee kiinnittää huomiota lasten ja nuorten koulumatkojen liikkumiseen. 3. Kaupungin keskustan kehittämiseksi ja viihtyvyyden lisäämiseksi esitetään matkahuollon rakennuksen purkamista 4. ja torialueen ja esiintymislavan rakentamista sen tilalle vuoden 2018 kaupungin juhluvuoden kunniaksi.	<u>Luonnos:</u> Suosittelava enimmäiskorkeus kerrostaloille poistettiin kaavamääräyksistä kaupunginhallituksen päätöksellä. Kerroskorkeuksia ja muita yksityiskohtia ohjataan tarkemmin asemakaavalla. Luonnoksen kaavamääräyksissä ollut suositeltava enimmäiskorkeus perustui väestöennusteeseen pohjautuvaan arvioon rakentamisen kasvun määrästä sekä kaupunkikuvan kehityksen ohjaamisen tarpeeseen. <u>Ehdotus 1:</u> Merk. tiedoksi. <u>Ehdotus 2:</u> 1. Näin toimitaan. Uusille asuinalueille ei ole erikseen merkitty viheralueita, sisältyvät A-merkintään. 2. Tarkistettu kaavaan kevyen liikenteen yhteystarpeiden merkintöjä. 3. Ao. korttelissa on rakennuksen purkamisen mahdollistava kehittämismerkintä. 4. Ao. korttelissa on kehittämismerkintä, joka mahdollistaa ehdotetut toimenpiteet.
Fortum	<u>OAS:</u> alueella sijaitsee Fortumin 110 kV voimajohtoja sekä kaksi sähköasemaa. Voimajohtojen rengasmaisella rakenteella pyritään turvaamaan alueen sähkön-toimitus mahdollisimman luotettavasti. Uusia sähköasemia tai voimajohtoja alueelle ei ole suunnitelmassa. Yleiskaavassa esitetään normaalin käytännön mukaisesti sähköasemat sekä 110 kV voimajohdot. Voimajohtoihin liittyvä rakentamisrajoite tulee huomioida maankäytön suunnittelussa. Esitämme	Merkittään 110kV:n sähkölinjoille 25 metrin sekä kehitettävälle johtokäytävälle 44 metrin johtolinjavaraus rakentamisrajoituksineen kaavadokumentteihin Caruna Oy:n lausunnon mukaisesti.

	kaavaan varattavaksi johdolle 45 metriä leveää johtovarausta. Jakeluverkostoon liittyvät asiat käsitellään asemakaavoituksen yhteydessä. Verkostoa kehitetään sähköntarpeen vaatimusten pohjalta. Verkostoa tullaan ajantasaistamaan pitkän aikavälin tehoennusteen sekä verkoston kehittämissuunnitelman osana. Uudet verkostot rakennetaan pääsääntöisesti maakaapeilla ja muuntamoina käytetään puistomuuntamoita. Ei huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.	
Caruna Oy	<u>Luonnos:</u> Kaava-alueella sijaitsee olemassa olevat 110kV/20kV sähköasema sekä 110kV alueverkkojohto. Kyseiset kohteet on asianmukaisesti merkitty osayleiskaavaluonnokseen. Alueen maankäytössä on huomioitava 110kV ilmajohtoon aiheuttamat rakentamisrajoitteet johdon alapuolella sekä kummallakin sivulla. 110kV ilmajohto rajoittaa rakentamista siten että rakentaminen ei ole sallittua johdon alapuolelle eikä 13 metriä lähemmäs ulointa johdinta. Ei muuta huomautettavaa. <u>Ehdotus 1:</u> Carunan omistama Teollisuus Aron sähköasema ja alueen 110 kV voimajohdot on merkitty kaavakarttaan asianmukaisesti, mutta jälkimmäisen merkinnän kuvaus puuttuu kaavamääräyksistä. Olemassa olevan verkoston rajoitteet tulee huomioida kaikissa uusissa rakennuskohteissa. 20 kV ilmajohtolle suositellaan vähintään 7 m suojaetäisyyttä rakennuksiin, pylväsmuuntamoille 10 m ja puistomuuntamoille 5 m rakentamisetäisyyttä. Uusien rakennettavien verkostojen osalta suunnitelmat tarkennetaan kun sähkönjakelutarpeesta saadaan yksityiskohtaisempaa tietoa. Uudet verkostot pyritään rakentamaan pääosin tienvarsiin. Jakeluverkostoon liittyviä merkintöjä ei ole tarpeen esittää OYK:ssa vaan ne voidaan lisätä asemakaavoituksen yhteydessä. Ei ole tarkoituksenmukaista merkitä kaavaan muuntamoiden rakennuspaikkoja. Osa uusista muuntamoista korvaa nykyisiä pylväsmuuntamoita. Jotta muuntamoiden tilantarve tulisi huomioiduksi, toivotaan kaavamääräyksiin lisättävän teksti <i>"Kaavassa saa sallitun rakennusoikeuden lisäksi rakentaa alueen sähkönjake-</i>	<u>Luonnos:</u> Merkittään 110kV:n sähkölinjoille 25 metrin sekä kehitettävälle johtokäytävälle 44 metrin johtolinjavarauksen rakentamisrajoituksineen kaavadokumentteihin. <u>Ehdotus 1:</u> 110kV:n voimajohdot on merkitty rakennemalliin, ja merkinnän selitys on rakennemallikartan oikeassa reunassa kolmanneksi alimmaisena varustettuna tekstillä "Sähkölinja 110kV. Rakentamista ei sallita 12,5 m lähempänä johtolinjaa." 20kV:n ilmajohtoja ei merkitä yleiskaavaan, mutta merkitään suojaetäisyydet tiedoksi huomioitavaksi asemakaavoituksessa. Oikeusvaikutuksettomassa strategisessa yleiskaavassa ei osoiteta rakennusoikeutta. Esitettyjä yksityiskohtaisempia ohjeita on lisätty kaavaselostuksen kohtaan 4.2 huomioitavaksi asemakaavoituksessa ja muussa tarkemmassa maankäytön suunnittelussa.

	<i>lun vaatimat muuntamot. Muuntamot tulee sijoittaa siten, että ne ovat helposti luokse päästävissä ja huollettavissa.</i> Lausunnossa tuodaan esille tietoa sähkötoimitusvarmuushankkeesta. Toivotaan tietoa kaavan vahvistumisesta. <u>Ehdotus 2:</u> Ei lisättävää aiempiin Caruna Oy:n ja Fortum Sähkönsiirto Oy:n lausuntoihin. <u>Ehdotus 3:</u> Alueella sijaitsee Caruna Oy:n omistamat Kauhajoen ja Teollisuus-Aron 110/20 kV sähköasemat. Nämä on merkitty kaavaan asianmukaisesti. Kaava-alueella sijaitsee 20 kV jakeluverkkoa, joka tällä hetkellä toteutettu ilmajohdoilla. Pääasiallinen uuden 20 kV jakeluverkon rakentamistapa on maa-kaapelointi, jolloin ilmajohtojen määrä vähenee. Jakeluverkon osalta sähköjohtojen ja jakelumuuntamoiden sijoituksia käsitellään tarkemmin asemakaavatasolla. Ei muuta huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi. Merkitään tiedoksi. Merkitään tiedoksi.
Fingrid Oyj	<u>Luonnos, ehdotus 1, 2 ja 3:</u> Kaava-alueelle ei sijoitu Fingrid Oyj:n voimajohtoja eikä muita toimintoja. Yhtiöllä ei ole tiedossa voimajohtohankkeita kaava-alueella. Yhtiöllä ei siten ole tarvetta ottaa kantaa kaavan sisältöön.	Merkitään tiedoksi.
Metsänhoitoyhdistys Lakeus	<u>OAS</u> on riittävä ja hyvin laadittu. Suunnitelma takaa kaikille osapuolille osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kaavan valmistelussa. Metsänhoitoyhdistys Lakeus kuitenkin puuttuu OAS kohdasta 5.1. Kaava-alueella olevia metsäalueita tulee ensisijaisesti käsitellä talousmetsinä ja niiden käyttöä ohjata metsätalouselinkeinon mahdollistavasti. Metsien hoitotoimenpiteisiin ja hakkuisiin liittyvää byrokratiaa tulisi välttää. Myös virkistys ja maisema-alueilla tulee mahdollistaa metsätalous sovittamalla yhteen eri käyttötavoitteet. Kaavaan ei tulisi sisällyttää määryksiä sellaisista suojelu- ja luontoarvoista, joiden säilyminen turvataan metsälain ja luonnonsuojelulain kautta. Kaavan pysyväisluonteisuuden vuoksi on ongelmallista, jos siinä mukana olevat merkinnät ovat muuttuneet kaavan valmistelun jälkeen. <u>Ehdotus 1, 2 ja 3:</u> Ei lausuntoa	Lisätään MHY Lakeus OAS:n kohtaan 5.1, osalliset. OYK:n rakennemallissa on osoitettu maankäyttöä ohjaavia merkintöjä metsäalueille: 1) Laitasaaren ja Fyrrykallion-Kirkkokallion alueilla (uusi/kehittävä retkeily-/virkistysalue), 2) Korpikylässä golfkentän ympäristössä (kehittävä matkailupalveluiden alue), 3) rakentamisessa huomioon otettava tulvavaara-alue –merkintää Parjakannevalle, 4) vedenhankinnan kannalta tärkeät pohjavesi-alueet. Muilta osin metsäalueille ei ole osoitettu maankäyttöä ohjaavia merkintöjä tai rajoituksia.
Kauhajoen vanhusneuvosto.	<u>Luonnos:</u> OYK mahdollistaa ikäihmisille tarkoitettujen asuntojen sijoittamisen tulevaisuu-	Asuntoalueiden rakentamiseen sopivia aluevarauksia

	dessa tarkoituksenmukaisella tavalla. Neuvosto pitää tärkeänä, että liikunta- ja toimintakykyrajoitteisilla henkilöillä on mahdollisuus asua palveluja lähellä ja painottaa esteettömyyden huomioimista niin asuntojen kuin ympäristön rakentamisessa. <u>Ehdotus 1, 2 ja 3:</u> Ei lausuntoa	(C) on osoitettu keskustan palvelukeskittymän läheisyyteen mukaan lukien palveluasumisen laajentumisen mahdollistava Y-merkintä Männikössä.
Kauhajoki-seura	<u>Luonnos:</u> Kirkonkylän ja Aronkylän kasvaminen pikkukaupungiksi on sadan vuoden mittaisen kehityksen tulos. Kauhajoelle on syntynyt selkeästi jäsentynyt keskustajaama. OYK on tärkeä asiakirja Kauhajoen keskustaajaman yhdyskuntarakenteen kehittämisessä. Nykyinen taajamarakenne on kehittynyt viime vuosikymmeninä huolellisen kaavoituksen ohjaamana. Tätä harkittua otetta on tärkeä jatkaa. Seura pitää tärkeänä, että suunnitelmassa on esitetty huolellisesti kohdassa 1.2.6. arvokohteet, kuten valtakunnallisesti arvokkaat rakennetun ympäristön arvokohteet, kiinteät muinaisjäännökset, esihistorialliset asuinpaikat, maakunnallisesti arvokkaat maiseman ja rakennetun ympäristön arvokohteet ja muut maakunnallisesti merkittävät rakennetun ympäristön kohteet, asemakaavalla suojellut kohteet, paikallisesti arvokkaat maiseman ja rakennetun ympäristön arvokohteet. Seura pitää tärkeänä, että arvottamistyöryhmän perusteellisen valmistelutyön tuloksena syntynyt raportti ohjaa keskustelua ja päätöksentekoa tulevissa ratkaisuissa. Seura antaa mielellään näkemyksensä arvokohteisiin liittyvissä konkreettisissa suunnitelmissa. <u>Ehdotus 1, 2 ja 3:</u> Ei lausuntoa	Arvokohteet on merkitty rakennemalliin ja kaavasuunnitelmaan sekä lueteltu kaavaselostuksessa. Arvottamistyöryhmän valmisteleva raportti lisätty kaava-asiakirjoihin.
Atria	<u>Ehdotus 2:</u> Esittää lisättäväksi osayleiskaavaan parkkialueemme vieressä olevan peltoalueen muuttamisen T-alueeksi sekä viimeisimpien rakennuslaajennusten lisäämisen karttapohjaan.	<u>Ehdotus 2:</u> Teollisuusalueiden ja asuntoalueiden väliin jätetään viheraluetta bufferiksi, jotta asuinalueet säilyisivät MRL:n mukaisesti ”terveellisinä, turvallisina ja viihtyisinä”. Teollisuusaluetta on osayleiskaavassa osoitettu lisää teurastamokiinteistön pohjoispuolelle. Pohjakarttaa päivitetään vähitellen yksityiskohtaisempien kaavahankkeiden yhteydessä.
Botniarosk	<u>Ehdotus 2:</u>	

	Oy Botniasrosk Ab haluaa kiinnittää huomiota liikennejärjestelyihin käännyttyäessä suunnitellun eritasoliittymän kautta kantatie 67:ltä Ikkeläntielle päin. Eritasoliittymän jälkeinen risteys on aivan liian jyrkkä etenkin kuorma-auto- ja rekkaliikenteelle.	Risteysalueen merkintöjä on tarkistettu kaavaan 2017 laaditun tieverkkosuunnitelman mukaisesti. Ratkaisut täsmennytyvät tarkemmassa suunnittelussa.
St1	<u>Ehdotus 2:</u> St1:llä on huoltoasema kaava-alueella, Seinäjoentien varrella omistamallaan tontilla (Seinäjoentie 113). OYK-ehdotuksessa huoltoaseman kohdalla tielinjaus on muutettu niin, että kantatieltä ei olisi enää ajoyhteyttä asemalle ja tielinjaus kulkisi aseman takapuolelta. Tämä tekee liikennevirtoihin ja hyvään saavutettavuuteen perustuvan huoltamo-liiketoiminnan harjoittamisen käytännössä mahdolliseksi. OYK-ehdotuksen tielinjauksella ja ajoyhteydellä asemamme ei pystyisi palvelemaan 67-tiellä liikkuja, vaan muuttuisi käytännössä paikallisasemaksi, mutta pelkästään lähialueen kysyntä tuskin riittäisi asematoimintojen ylläpitämiseen. Huoltoasema toimii tällä hetkellä kantatien liikennevirrassa ja tarvitsee jatkossakin toimiakseen mahdollisimman suoran ajoyhteyden Seinäjoentieltä. Esitämme vaihtoehtoisena ratkaisuna esimerkiksi tasoliittymää kääntymiskaistoilla uudelta kantatieltä, tai nykyisen tiealueen leventämisen tutkimista uuden tielinjauksen sijaan. Asema on rakennettu tontille siten, että autoilija pääsee ajamaan tankkauspaikalle suoraan tonttiliittymästä nykyiseltä Seinäjoentieltä. Uusi tielinjaus kulkisi aseman ei-asiakasliikenteelle tarkoitetun huoltopihan puolelta. Tällainen nykyistä heikompikin ajoyhteys kantatieltä kuitenkin voisi mahdollistaa asematoiminnon säilymisen kyseisellä tiellä liikkuville. Mikäli joudumme luopumaan nykyisestä huoltoasemasta liikennejärjestelyjen myötä, olemme kiinnostuneita tutkimaan vaihtoehtoisia sijainteja. Esimerkiksi kantatien tasoliittymä ja T-alue Tokerontien risteyksessä voisi olla potentiaalinen sijainti. Uudisinvestointi kuitenkin edellyttää vielä liikennemäärän kasvua Seinäjoentien nykyiseltä tasolta.	Risteysalueen merkintöjä on muutettu 2017 laaditun tieverkkosuunnitelman mukaisesti. Ratkaisut täsmennytyvät tarkemmassa suunnittelussa, jonka vastuutaho on valtion teiden osalta ELY. Tieverkkosuunnitelmassa on varauduttu liikenteen kasvuun ja esitetty vaiheittain toteutettavia parannuksia. Aikaisemmin parannustoimenpiteistä on toteutettu alikulku kantatien 67:n ali. Muut toimenpiteet eivät ole investointiohjelmassa. Osayleiskaavaan lisätty aluevaraus huoltoasemalle Tokerotien ja kantatie 67:n risteykseen.
SEK	<u>Ehdotus 2:</u> Ei huomautettavaa. <u>Ehdotus 3:</u> Ei huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
MTK	<u>Ehdotus 2:</u> 1. MTK pitää hyvänä, että toimivat karja- ja sikatilat on huomioitu kaavaehdo-	1. Ao. merkinnöillä pyritään nimenomaan turvaamaan maatilojen kehitysmahdollisuudet niin, ettei

	tuksessa ja niille on varattu suojavyöhykkeet. Toimivien maatiloiden kehittämisen varmistamiseksi on huomiotava, että kaavalla ei saa jatkossakaan estää tuotantorakennusten laajenuksia ja tuotannon lisäyksiä keskustataajaman läheisyydessä. 2. Keskustataajaman ehdotuksessa on tielinjauksia, jotka pirstovat peltoaluetta Rahikkatien itäpuolella pohjoisen Yhdystien kohdalla ja Filppulankylän länsipuolella Jukolantien jatkeena Rekitielle Korpisentien kohtaan päättyen. Toteutuessaan tielinjaukset haittaavat merkittävästi peltojen käyttöä ja heikentävät näin maatiloiden elinkelpoisuutta. 3. Tärkeimmät peltoalueet on merkitty kaavakartassa MT-merkinnällä, mikä turvaa niiden käytön edelleen maatalouskäytössä. 4. Tulvavaara-alue on merkitty selkeästi kaavakarttaan, mikä hahmottaa vaara-alueen ja tulvan mahdollisesti aiheuttamia vahinkoja alueen asukkaille ja elinkeinoille. 5. Useita peltolakeuksia on merkitty maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi tai maisemaksi. Jatkossakin on huolehdittava siitä, ettei ko. merkintä estä tai rajoita näiden peltoalueiden käyttöä elinkeinotoiminnassa. 6. Kaavan rakennemallikartalla on 106 suojelumerkinnällä varustettua rakennusta, joista suurin osa on yksityisten omistamia kiinteistöjä. Kaavamerkinän mukaan ne ovat rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokkaita rakennuksia, jotka tulee säilyttää ja joiden ulkoasua ja arvoja tulee vaalia turmelemiselta. Todennäköisesti suurin osa kiinteistöjen omistajista ei tiedä tästä merkinnästä ja sen tarkoituksesta mitään. Vaarana on, että rakennuksen suojelumerkintä estää tai haittaa rakennuksen käyttöä ja peruskorjauksia. MTK-Kauhajoki esittää, että em. kiinteistöjen omistajille tiedotetaan erikseen kaupungin toimesta tästä kaavamerkinnästä ja sen mahdollisesti aiheuttamista rajoituksista. MTK esittää, että ko. kaavamerkintä poistetaan yksityisten omistamien rakennusten kohdalta ja karttaan jää suojelumerkintä ainoastaan julkisyhteisöjen omistamien ja jo suojeltujen rakennuksien kohdalle. 7. Uudet tavaraliikenteen lastaus- ja	synny ristiriitoja muun maankäytön kanssa. 2. Merkitään tiedoksi alueen tarkempaa maankäyttösuunnittelua varten, joka käynnistyy vuoden 2017 aikana. 3. Merkitään tiedoksi 4. Merkitään tiedoksi. 5. Merkinnällä osoitetaan tahtotila sille, että alueet säilyvät jatkossakin maatalouselinkeinon tuotantomaisemana. 6. Merkintä osoittaa rakennusten erityisarvon, mutta ei ole oikeusvaikutteinen ja velvoittava suojelumerkintä. Merkintä ei estä rakennusten käyttöä tai peruskorjausta vaan päinvastoin merkinnällä osoitetaan tahtotila sille, että rakennukset säilyvät käytössä jatkossakin ja niitä pidetään kunnossa. Yksityisten omistuksessa olevat rakennukset ovat tärkeä osa kansallista kulttuuriperintöä, ja myös niitä toivotaan vaalittavan. 7. Merkitään tiedoksi. 8. Osayleiskaava ohjaa tarkempaa maankäyttöä. Oikeusvaikutuksettomassa, strategisessa OYK:ssa osoitetaan tärkeät periaat-

	terminaalialueet Suupohjan radan varressa edesauttavat alueemme puuvarantojen hyödyntämistä, mikä tukee osaltaan koko seutukunnan elinvoimaisuutta. 8. Ehdotettu osayleiskaava on oikeusvaikutukseton, luonteeltaan strateginen ja yleispiirteinen eikä ohjaa suoraan rakentamista. Kehityskulku yleensä tämänkaltaisissa kaavoissa on kuitenkin sellainen, että ajan mittaan kaavamerkinnot alkavat toteuttaa itseään ja niistä tulee merkityksellisiä maankäytön kannalta. MTK-Kauhajoki edellyttää, että maankäytön ohjaaminen ja rajoittaminen tehdään ainoastaan erillisten tarkempien kaavojen kautta ja niiden laadinnassa maanomistajat ja heidän omat tarpeensa huomioidaan riittävällä tavalla.	teet ja maankäytön tarpeet, jotka tulee huomioida täsmällisemmässä kaavoituksessa. Ilman tällaista yleissuunnitelmaa olisi tarkempien kaavojen laadinnassa vaikeaa hahmottaa, sopivatko maankäytön ratkaisut kokonaisuuteen, ja tulevaisuuden kehitykselle voitaisiin huomaamatta rakentaa esteitä. Tarkempien kaavojen laadinnassa otetaan luonnollisesti huomioon maanomistajat ja heidän tarpeensa kuten MRL:ssa säädetään.
Varhaiskasvatusjohtokunta	<u>Ehdotus 2</u> : Ei huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.

Luonnoksen ja ehdotuksen nähtävillä olon jälkeen tehdyt muutokset:

- lisätty puuttuva ME-merkintä Enontien varrelle Aronkylään (iso karjatila)
- lisätty kevyenliikenteen reittimerkintöjä, Filppulassa reittimerkintä poistettu
- rautatiealueen aluevaraukseen lisätty Keskustien yli kulkeva ratalinja, merkintä muutettu LR/TV, jossa TV osoittaa käyttötarkoituksen, mikäli alue poistuu rautatiekäytöstä
- uusi rautatien tavaraliikenteen lastausalue –merkintä muutettu kahteen uuteen paikkaan ja nimi muutettu: ”uusi tavaraliikenteen lastaus- ja terminaalialue” (puutavaran lastausalue 6km päähän Luomankylään, jatkuu kaava-alueen ulkopuolelle sekä teollisuustavaran pienempi lastausalue teollisuusalueen yhteyteen)
- lisätty 110kV-voimajohto ja uudistettava osuus rakennemalliin ja kaavakarttaan sekä rakentamisrajoitukset kaavamääräyksiin
- Aron teollisuusalueen laajentumisvaraus merkitty ko. teollisuusalueen länsipuolelle
- Olemassa olevat kaupan suuryksiköt ja Aronkylään asemakaavan KL-alueet merkitty rakennemalliin ja yleiskaavakarttaan vähittäiskaupan suuryksikkönä, keskeisten sisäntuloteiden varsille osoitettu aluevarauksia vähittäiskaupan suuryksiköille
- Aronkylän AT-alueita vähennetty vedenpuhdistamon itäpuolelta, lisätty muualla
- Laitasaaren ja Sotkan kirkkokallion uusien retkeilyalueiden varauksia pienennetty
- ET-aluetta laajennettu Aronkylän vedenpuhdistamon yhteydessä
- Merkintöjen selityksiä täsmennetty, lisätty kaavakarttoihin kuvaus kaavan ohjausvaikutuksesta (oikeusvaikutukseton kaava) sekä kaavamääräyksiä
- ”Kehätien” varauksen paikkaa muutettu Filppulassa Talvitien tuntumassa
- Kenttätien varrella käyttötarkoituksenvaroja muutettu vastaamaan asemakaavaa. Lämpövoimalan tarpeille varattu potentiaalinen sijoittamiskohde merkinnällä EN.
- Keskusta-alueella on lisätty C-merkintää.
- Rakennemalliin lisätty keskustaajaman osayleiskaavassa vuodelta 1991 merkityt maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, jotka soveltuvat täydennysrakentamiseen (MA ja MA-1)
- Aronkylän asemanseudulla AP –aluetta on pienennetty, TY-aluetta lisätty
- Tulvavaara-alue -merkintä ja kaavamääräys lisätty 1:7000 yleiskaavakarttaan.
- Poistettu kaavamääräyksistä suositus kerrostalojen enimmäiskorkeudesta.
- Liikenneväylien merkintöjä lisätty ja tarkistettu.

- Muinaismuistot lisätty rakennemalliin.
- Alhaisten rakennuspaikka Kauhajoen rannalla merkitty AP-merkinnällä kaavaan.
- Korttelissa 6123 ollut AP-merkintä muutettu T-aluevaraukseksi.
- Lisätty merkintä rantarakentamisen vyöhykkeistyksestä tulevaa kaavoitusta varten.

Ehdotus 2:n nähtävillä olon jälkeen tehdyt muutokset:

- Muutettu Kauran peltojen AP, TY, T ja V –merkintöjä MA:ksi.
- Kenttätien varsi asemakaavaehdotuksen mukaiseksi, ml. kevyenliikenteen väylä – merkintä jatkettu Pohjoiselle yhdystielle.
- Kantateiden 67 ja 44 risteysjärjestelyt merkitty uudella, tieverkkosuunnitelmassa sovitulla tavalla, ratkaisut tarkentuvat oikeusvaikutteisen osayleiskaavan ja muiden täsmällisempien suunnitelmien laadinnassa. Samalla aluevarausten pinta-alat muuttuivat hie-man (KM, T, VU), ja kevyenliikenteen väylämerkintöjä muutettiin uudistettiin aluevaraussuunnitelmassa sovitulla tavalla.
- Lustilantien liittymä kantatie 44:lle merkitty uudella, tieverkkosuunnitelmassa sovitulla tavalla, risteysratkaisut tarkentuvat oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laadinnassa.
- Rekitien jatkeelta välillä Rahikkatie - uusi kantatienlinjaus poistettu merkintä ”Yhdystie / kokoojakatu”.
- Ohjeellinen/vaihtoehtoinen tielinjaus –merkintä lisätty Asentajantieltä Sotkantielle.
- Lisätty ”kokoojakatu” –merkintä Puusepäntielle.
- Eteläisen yhdystien ja Rahikkatien risteyksen eritasoliittymän varauksen merkinnästä L/KM poistettu KM
- Yhdystie –merkintä lisätty Lellavantien ja Hämmäläisentie kohdalle kt 44:n itäpuolelle osoittamaan kaavailtuja kokoavia liittymiä.
- Kalmarintieltä Kalmarinmäen kautta Lellavantielle merkitty tieyhteysmerkintä muutettu viheryhteysmerkinnäksi.
- Muutettu osa Aronkylässä Tokerotien varressa olevasta T-aluevarauksesta LH-aluevaraukseksi.
- Lisätty Äijälän Liito-oravanpuisto sekä jokirantaa Kasinon kohdalla kaavakarttaan (1:7000) kohteena, jolla on säilytettävää luontoarvoja.
- Lisätty rakennemalliin inventoinnissa esille tulleita luontoarvokohteita ja maininta Ikkeläjien ja Sotkanluoman arvoista.

Ehdotus 3:n nähtävillä olon jälkeen tehdyt muutokset:

- Viheryhteystarve –merkintää on lyhennetty Kalmarinmäen länsipuolella.
- Tieyhteysmerkintä Kalmarintieltä Lellavantielle poistettu maatalousalueilta, joista osa on myös muutettu M-merkinnästä MT:ksi.
- Aluevarausmerkintä L poistettu eritasoliittymien ramppien rajaamilta alueilta ja jätetty vain maanteiden viivamerkinnet.
- Muutettu uusien väylämerkintöjen väri punaiseksi, jotta ne erottuisivat olemassa olevista väylästä (mustat merkinnät).
- Muutettu eritasoliittymien merkintä ympäristöministeriön kaavamerkintäoppaan numero 101 mukaiseksi (ehdotuksessa käytetty merkintää nro 99) ja lisätty se Kurikan-tien/Topeekan ja kt 67 risteykseen sekä Eteläisen yhdystien ja kantatien 44 risteykseen. Kaavan sisältö ja maankäyttöratkaisut eivät muutu.
- Lisätty kevyenliikenteen yhteystarve –merkintä Yrittäjätien linjauksen varrelle sekä Pohjolan tien, Moottoritien ja kantatien 44 varrelle Kauhajoen tieverkkosuunnitelman (2017) mukaisesti.
- Sanamuoto muutettu selostuksen sivulla 16: Ikkelänjoki, erityissuojelua vaativa vesistö
- Selostusta täydennetty mm. liikennetarkaisujen perustelujen osalta (s. 82).
- Rakennemallissa Tielikenteen yhteystarve -merkintää lyhennetty Kalmarinmäen länsipuolella.
- Rakennemallissa puuttuva Tieyhteysvaraus –merkintä lisätty Keidastien kohdalle.

3 Osayleiskaavan tavoitteet

3.1 Yleiset tavoitteet

Osayleiskaavan tavoitteena on maankäytön suunnittelun keinoin luoda edellytyksiä ja tehdä valintoja kaupungin strategian ja myönteisen yhdyskuntakehityksen toteutumiseksi. Osayleiskaavalla pyritään perusratkaisuun, joka tukee Kauhajoen kehitystä seutukeskuksena, vahvistaa tiiviin kaupunkikeskustan mallia ja osoittaa, mihin Kauhajoella voidaan tarpeen mukaan osoittaa uutta tiiviimpää asutusta. Strategisen osayleiskaavan tarkoituksena on vahvistaa Kauhajoen kaupungin omaleimaisuutta tuomalla esiin ympäristön laatutekijöitä ja vahvuuksia, esimerkiksi pohjalaista asutusrakennetta joen- ja lakeuden kulttuurimaisemassa.

Yleisiä tavoitteita ovat alueen yleispiirteinen maankäytön ohjaaminen ja rakentamisen periaatteiden määrittely sekä arvokkaiden luonnon- ja kulttuuriympäristöjen säilymisen turvaaminen. Osayleiskaavalla suunnitellaan ja osoitetaan mm. eri toiminnoille ja suojeltaville arvoille tarvittavat aluevaraukset, yhdyskunnan kehittymisen reunaehdot ja laajenemisen tavoitteelliset suunnat, pääliikenneverkko sekä teknisen huollon järjestäminen.

Suunnittelun yhteydessä on pyritty varmistamaan, että kaavassa osoitetuista toiminnoista ei aiheudu suunnittelualueen luonnonympäristöön, eläimistöön ja linnustoon, ympäröivän alueen asukkaisiin, elinkeinoihin kohdistuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Kaupunginhallitus on 2.11.2009 (363 §) päättänyt osana OAS:n hyväksymistä osayleiskaavan tavoitteista. Osayleiskaavasuunnittelulla pyritään osoittamaan kehityssuuntia erityisesti asumiselle, elinkeinoelämälle, liikenteelle sekä viherympäristöille ja –reitistöille huomioiden yhdyskuntaan ja ympäristöön liittyvien arvojen hoito ja kestävä kehityksen periaatteet.

Rakennevaihtoehtoissa esitetään:

- Kaupallisen & hallinnollisen ydinkeskustan raja- ja kehittämissuunnitelmat
- Kerros- ja pientaloasumisen alueet ydinkeskustassa
- Asumisen ja teollisuuden laajenemisalueet, muut työpaikka-alueet
- Arkiliikkumista ja virkistystä palveleva keskeinen viher- ja kevyenliikenteen verkosto
- Liikennejärjestelyjen keskeinen runko
- Maisemallisesti tärkeät haja-asutusalueet ja kehittyvät kyläalueet
- Suojelualuekokonaisuudet ja –kohteet
- Suunnittelutarvealue
- Maankäytössä huomioitavat tulvavaara-alueet
- Maatilat suojavyöhykkeineen
- Liikennealueet, joihin kohdistuu kehittämistarpeita

3.2 Täsmennetyt tavoitteet

Osayleiskaavatyön tarpeita teemoittain pohtineilta asiantuntijaryhmiltä on noussut esiin voimakkaimmat seuraavat maankäytön kehittämistarpeet:

1. Aronkylä kaupungin porttina kt67:n varressa;
  - o kt 67:n ja 44:n risteysalue on Kauhajoen tärkein liikennealue, tulisi olla mahdollisimman toimiva ja edustava portti Kauhajoelle
2. Rahikkatien ja Lustilantien risteysalueen liikennejärjestelyt
3. Rautatien mahdollisen lisääntyvän käytön huomioiminen maankäytössä
  - o puu, muu bioenergia, matkustajat
4. Jokirantojen käyttö asumis- ja virkistysalueina
5. Taajama-alueen tiivistäminen, kerrosrakentamisen lisääminen
6. Senioriasumisen kehittäminen, sen tarpeiden ja asiakaskunnan odotusten tunnistaminen
7. Kevyenliikenteen kattava verkosto, reitit
8. Kaupan kehittämisen tarpeen huomioiminen
9. Olemassa olevan infrastruktuurin ja muiden verkostojen hyödyntäminen

10. Arjen etäisyyksien huomioiminen maankäytössä; kaikki lähellä, liikkuminen kallistuu
11. Pohjalaisen maiseman luonteeseen kuuluvat laajat näkymät ja tiemaiseman jaksotus
12. Maatalouden ja teollisuuden tarpeiden huomioiminen
13. Sopivien asumisalueiden laajenemissuuntien osoittaminen

Tarkennettuja tavoitteita teemoittain:

Asuminen

- Tiiviimpi asutus seutukeskuksena toimivan keskustan alueella sekä asumisalueiden laajeneminen vesihuollon ja viemäriverkoston laajenemissuunnat ja työpaikkaliikenne huomioiden
- Ydinkeskusta asuttuna ja elävänä, asemakaava-alueen tiivistäminen ja olemassa olevan kunnallistekniikan hyödyntäminen
- Asumisvaihtoehdot paikallisen identiteetin mukaisesti (pohjalaisuus, viherympäristö, joki, maaseutumaisuus)
- Keskustan tiivistämispyrkimyksille uusia vetovoimaisia malleja, mm. kerrostaloasumisen potentiaalisen asiakaskunnan ja sen asumiseen kohdistuvien tarpeiden ja odotusten tunnistaminen
- Palveluverkon ja asuntorakenteen yhteensovittaminen
- Pyrkimys välttää hyvien peltujen käyttämistä rakentamiseen
- Tulvaherkkien alueiden rajaaminen rakentamisen ulkopuolelle

Elinkeinoelämä

- Liike-elämän sijoittumisen ohjaaminen, markettien myyntipinta-alojen tutkiminen ja mitoittaminen Kauhajoen mittakaavaan sopivaksi; Ydinkeskustan rakentamistehokkuuksien realistinen arviointi ja pysäköintikysymyksen ratkaiseminen tutkimalla vaihtoehtoja
- Kaupunkimaisen keskustan luonnetta vahvistava kauppakeskuskortteli/-kortteleita ydinkeskustaan
- Ydinkeskustan liike-elämän kehittäminen erityisesti välillä Aninkuja-Savikyläntie
- Keskustapalveluiden vetovoimaisuuden ulottaminen ohiajoteille
- Teollisuuden maankäytön tarpeiden turvaaminen
- Seutukeskuksen imagon kehittäminen maankäytön suunnittelun keinoin; mm. ydinkeskustan ja sisääntuloväylien taso ja tiiviys
- Maaseutuelinkeinojen huomioiminen OYK-alueella; Hoidetut peltomaisemat kertovat hyvinvoivasta maataloudesta ja vahvasta paikallisesta identiteetistä.

Liikenne

- Kevyen liikenteen reittien suunnittelu siten, että turvalliset yhteydet asuinalueilta palveluihin ja työpaikkakeskittymiin turvataan. Liikenneturvallisuuden kehittäminen erityisesti koulujen näkökulmasta
- Toimivien auto- ja kevyenliikenteen verkostojen kehittäminen
- Seutukeskuksen ja ympäröivien kuntien yhteyksien ylläpitäminen/vahvistaminen
- Rautatieliikenteen uuden heräämisen mahdollisuuden huomioiminen
- Linja-autoaseman ympäristön kehittäminen sekä aseman paikan tarkastelu
- Työpaikkaliikenteen huomioimisen tarpeita
- Rahikkatien erityiskysymysten huomioiminen – kantatien ohiajoliikenne – asukkaat – yritysten mm. pienteollisuuden tarpeet, erityisesti Rahikkatien ja Lustilantien risteyksen liikennejärjestelyt
- Ohiajoteiden liittymien kehittäminen tarpeiden mukaan

Viherympäristöt ja –reitit

- Vihreän imagon kehittäminen; Esteettömän liikkumisen sekä lasten, nuorten ja vanhusien tarpeiden huomioiminen suunnittelussa

- Luontoarvojen kasvatuksellisen ja hyvinvointia lisäävän merkityksen huomioiminen kaupunkisuunnittelussa
- Toimivat liikunta- ja ulkoilualueet sekä virkistys- ja ulkoilureitistöt; Sotkan alueen linkittäminen keskustaan ja asuinalueisiin viher- ja kevyenliikenteen verkoston avulla; Yhteydet laajempiin reitistöihin
- Jokirantojen säilyttäminen yhteisinä, toisaalta niiden hyödyntäminen viihtyisien asuinalueiden rakentumisessa; Jokirantoja hyödyntävien virkistysreittien kehittäminen
- Kulttuuriympäristöjen, paikallishistorian, luontoarvokohteiden hoitaminen, hyödyntäminen ja kehittäminen: Reittejä ohjataan hyvinvointia tukevien arvokohteiden kautta.

Arvot ja kestävä kehitys

- Historiallisten kerrostumien huomioiminen kaupunkirakenteen kehityksessä niin, että eri aikakausien kerrostumia säilyy kokonaisuuksina
- Luontoarvojen vaaliminen suuntaamalla kuluttavaa käyttöä ja yk-rakenteen kehitystä niistä kestäville alueille
- Arvokkaan peltomaan säilyttäminen viljelykäytössä ohjaamalla rakentamista maanviljelyn kannalta epätarkoituksenmukaisille alueille sekä maille, jotka eivät sovi viljelyyn
- Olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntäminen taajamarakenteen laajentumisessa; tiiviin keskustan tavoite
- Vanhan maantienvarren ominaispiirteiden vaaliminen
- Vanhojen rakennusten vaaliminen ja huomioonottaminen kaupunkirakenteen kehityksessä siten, että syntyy tasapainoista kerroksellista ympäristöä

3.3 Ohjelmista, strategioista ja suunnitelmista johdetut tavoitteet

Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategia 2006-2016

Strategian tavoitteena on pysäyttää Suomen luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen vuoteen 2010 mennessä ja vakiinnuttaa Suomen luonnon tilan suotuisa kehitys vuosien 2010-2016 kuluessa.

Etelä-Pohjanmaan maakuntasuunnitelma

Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuuston 17.3.2014 hyväksymän Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategiassa "Etelä-Pohjanmaan tulevaisuuden eväät, Maakuntasuunnitelma 2040 & maakuntaohjelma 2014-2017" on asetettu maakunnan kehittämiselle tavoitteita, joita tulee ottaa huomioon kuntien yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Maakuntastrategian painopisteeksi on asetettu 1) uudistumiskykyinen elinkeinoelämä, 2) tulevaisuuden osaamistarpeet, 3) hyvinvointi ihmiset ja yhteisöt sekä 4) eheä aluerakenne ja ympäristö. Jälkimmäisessä tavoitetilassa 2040 on alueiden erityispiirteitä vahvistava, monipuolisia mahdollisuuksia kestävästi hyödyntävä aluerakenne. Strategian sisältöä tuodaan esiin myös osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Tavoitteena on mm. liikenneyhteyksien ja kehityskäytävien vahvistaminen. Kauhajoki kuuluu kasvun ja intensiivisen rakentamisen kehityskäytävään Kauhajoki–Seinäjoki–Kauhava. Kehityskäytävissä asumisen, liikenteen, palvelujen ja työpaikkarakentamisen yhteensovittamisen tarpeet ovat suurimmat. Biotalous tuotantoympäristöissä etusijalla on sekä pelloilla että metsissä tuotettavien materiaalien tuotantoedellytysten kehittyminen. Muu rakentaminen, kuten maatalouden suuryksiköt, palvelee tätä tavoitetta. Ekologisilla vyöhykkeillä luonnonvarojen hyödyntämisessä ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota luonnon monimuotoisuuden ja luonnontilaisten alueiden ekologisen kytkeytyneisyyden säilyttämiseen. Ekologisia arvoja vaalitaan suojelualueverkostoa kehittämällä sekä vapaaehtoista monimuotoisuuden turvaamista lisäämällä.

Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelma

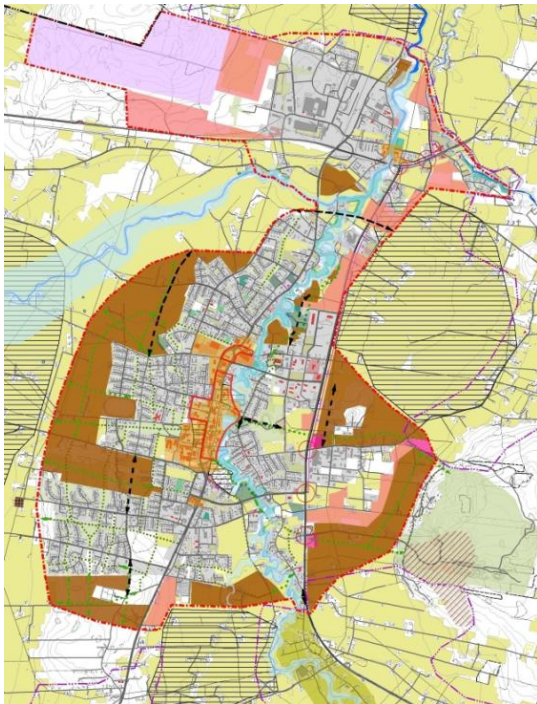
Em. Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuuston 17.3.2014 hyväksymä maakuntastrategia sisältää myös Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2014-2017. Sen lyhyen tähtäimen tavoitteiksi on

asetettu kasvuyrittäjyyden edistäminen, älykkäiden järjestelmien käyttöönoton vauhdittaminen, maakunnan osaamis- ja innovaatiojärjestelmän kehittäminen, ruokajärjestelmät ja biotalouden uudet mahdollisuudet, maakunnan matkailupalvelujen sisällöntuottaminen ja kansainvälistäminen sekä vähähiiliset ratkaisut, uusiutuvan energian tuotanto. Maankäytössä huomioitavaa on erityisesti hajautettua energiantuotantoa, hiilineutraalia toimintatapaa ja energiaterminalien rakentamista koskevat toimenpide-ehdotukset.

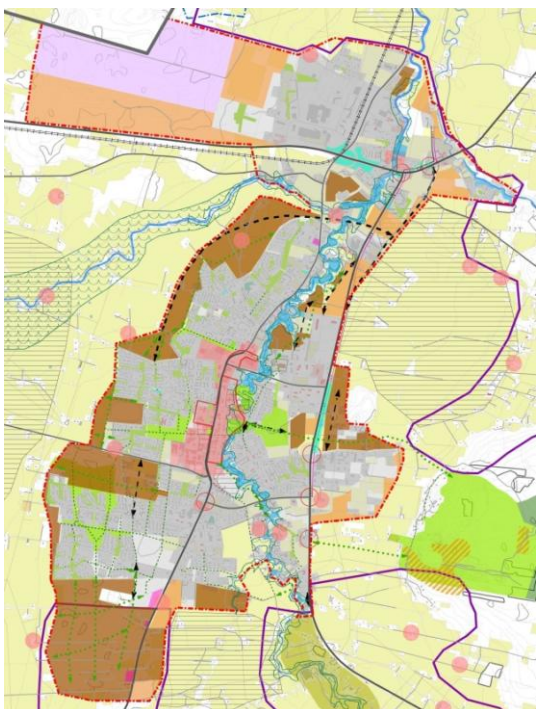
3.4 Vaihtoehdot

Lähtötietojen, tehtyjen selvitysten ja asetettujen tavoitteiden pohjalta valmisteltiin kolme vaihtoehtoista mallia Kauhajoen keskustaajaman ja koko osayleiskaava-alueen kehittämiseksi. Maankäyttövaihtoehdot ovat yksinkertaistettuja malleja siitä, miten alueen kasvu on mahdollista suunnata.

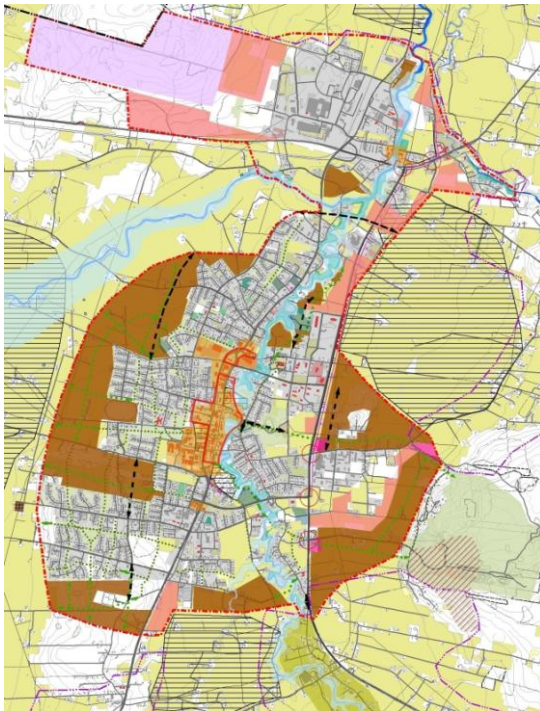
Vaihtoehdossa 1 "Solumainen kaupunki" kaupunkirakenne laajenee vyöhykkeittäin ulospäin keskustasta pello- ja selännealueille.

- **Palvelut:** Kaupalliset ja hallinnolliset palvelukeskittymät osoitetaan nykyisen palvelukeskustan alueelle, mutta varataan alueita myös kauempaa hyvien liikenneyhteyksien varrelta. Satelliitteina Aronkylä ja kyläkeskustat eli Koskenkylä ja Harjankylä.
- **Asuminen:** Asutus ja muu yhdyskuntarakenne laajenee ulospäin ydinkeskustan palvelukeskittymästä nähdessä, myös kantatie 44:n itäpuolelle, tavoitteena pitää matkat palveluihin lyhyenä.
- **Liikenne:** Pääsuunta pohjois-etelä (Topeeka, Puisto- ja Rahikkatie), mutta verkostomaisuus tärkeää. Tarvitaan turvallisia tienylityksiä/alituksia Rahikkatielle
- **Elinkeinot:** Tuotannon alueet laajenevat säteittäin, mm. Aronkylä ja Panula

Vaihtoehdossa 2 "Nauhakaupunki" kaupunkirakenne laajenee nauhamaisesti keskustasta Aronkylän ja Pöntäneen suuntaan, kaupunkirakenteen raja korkeintaan kilometrin päässä nykyisistä palvelukeskittymistä tai päätiestä.

- **Palvelut:** Kaupalliset ja hallinnolliset palvelukeskittymät ohjataan nykyisen palvelukeskustan lisäksi aina Puistotielle tai Topeakalle tai näiden jatkeille Aronkylän ja Pöntäneen suuntaan, satelliitteina Aronkylä ja kyläkeskustat eli Koskenkylä ja Harjankylä.
- **Asuminen:** Asutus ja muun yhdyskuntarakenne laajenee nauhamaisesti lähinnä Aronkylään ja Pöntäneelle päin, ei juurikaan Rahikkatien itäpuolelle eikä Kokonkylän pelloille.
- **Liikenne:** Pääsuunta pohjois-etelä (Topeeka, Puisto- ja Rahikkatie), nauhamaisuus tärkeää, jotta saadaan julkinen liikenne hyvin järjestetyksi nauhamaisen reitin varrelle. Nykyistä kummempia tienylityksiä/alituksia ei tarvita Rahikkatielle.
- **Elinkeinot:** Tuotannon alueet laajenevat lähinnä Aronkylässä.

Vaihtoehdossa 3 "Eheytyvä kaupunki" kaupunkirakenteen kehityksessä painottuu tiivistäminen eli maankäytön tehokkuuden kasvattaminen. Kasvupotentiaalia etsitään nykyisen asemakaava-alueen sisältä sekä sen välittömästä läheisyydestä lähinnä metsäisiltä alueilta ja nykyisiltä joutomailta.

- **Palvelut:** Kaupalliset ja hallinnolliset palvelukeskittymät rajataan nykyisen palvelukeskustan alueelle, ja niitä tiivistetään nykyisestä. Tiiviinä satelliitteina Aronkylä ja kyläkeskustat eli Koskenkylä ja Harjankylä.
- **Asuminen:** Asumisen kasvusta ohjataan valtaosa nykyisen asemakaava-alueen sisälle. Potentiaalista rakennusmaata vapautuu asuinkäyttöön, kun teollisuustontteja siirretään Aronkylään ja osa ydinkeskustan liiketonteista muutetaan asuin- tai asuin- ja liiketilakäyttöön. Ydinkeskustan tonttien rakennusoikeutta lisätään.
- **Liikenne:** Verkostomaisuus, erityisesti kevyenliikenteen yhteydet tärkeitä
- **Elinkeinot:** Tuotannon alueet laajenevat kulkuekäisyydellä asuinalueista, lähinnä Aronkylä ja Panula.

Vaihtoehtojen vaikutusten arviointia

Vaihtoehtojen vaikutuksia arvioitiin asiantuntijatiimeissä. Vaihtoehtojen laadinnassa ei ole käytetty arvioituja kaupunkialueen laajenemisen mitoitusmääriä, vaan malleissa demonstroitu kaupunkin kasvu pitkälle tulevaisuuteen kunkin mallin sisältämän strategian mukaisesti.

Vaihtoehto 1 mahdollistaa isojen maaseutumaisten tonttien kaavoittamisen. Väljemmän asumisen arvioitiin tukevan maisemallista ja rauhallista ympäristöä ja lisäävän kasvillisuuden määrää ja siten viihtyisyyttä asemakaava-alueella. Laajemmalle levittäytyvä kaupunkirakenne kuitenkin hajauttaa yhdyskuntarakennetta, lisää väestön ikääntymiseen liittyviä kuljetustarpeita ja kuluttaa enemmän luonnonvaroja ja kunnan resursseja mm. infrastruktuurin lisääntymisen vuoksi. Viljelykelpoista maata päätyisi rakennusmaaksi muita malleja enemmän. Malli myös lisää liikennettä, koska välimatkat pitenevät.

Vaihtoehto 2: Asutus laajenee nauhamaisen yhdyskuntarakenteen päistä. Kalkunmäen moreeniselännettä voidaan hyödyntää rakentamiseen, mikä vähentää paineita viljelykelpoisen maan ottamisesta rakentamiskäyttöön. Pohjoispäässä yhdyskuntarakenteen laajeneminen tavoittelee yhteyttä Aronkylään, missä on palveluja ja työpaikkoja. Joukkoliikenteen järjestäminen voi olla helpompaa, kun se on keskittynyt yhdelle pohjois-eteläsuuntaiselle pääväylälle. Toisaalta etäisyydet palveluihin kasvavat entisestään, ja malli venyttää jo valmiiksi epäedullisen pitkää kaupunkirakennetta. Etäisyydet palveluihin kasvavat rakenteen päissä ohi mukavien kävellen ja pyörällä kuljettavien etäisyyksien, ja autolla liikkumisen tarve lisääntyy. Palveluiden tarjoamisen säde laajenee mm. vanhuspalveluiden osalta. Nauhamallisissa asuinalueita ei ole osoitettu Rahikkatien itäpuolelle muualle kuin Kalmarinmäen yhteyteen. Siten Rahikkatien risteyskohtien järjestelyjen parantamiselle ei ole yhtä suurta painetta kuin solumallisissa.

Vaihtoehto 3: Mallissa kasvua ohjataan taajaman rakentamattomiin "kainaloihin" ja tehostetaan maankäyttöä keskustassa. Rakentamattomien yhtenäisten alueiden käyttötarkoitusta tarkastellaan uudelleen siten, että suositaan asutuksen lisäämistä palveluita lähellä sijaitsevilla alueilla. Mallissa olemassa olevan infrastruktuurin käyttö on tehokkainta ja uuden infran rakentamisen tarve vähäisintä, mikä säästää luonnonvaroja ja kaupungin resursseja. Etäisyydet palveluihin säilyvät keskimäärin pienimpänä. Ydinkeskustan vetovoimaisuuden ja keskustan

yritysten toimintamahdollisuuksien arvioitiin lisääntyvän tiivistymisen myötä ja mm. ikäihmisiä palvelevat palvelut löytyvät läheltä asuinalueita.

Laajempia keskustassa sijaitsevia virkistysalueita on malleissa osoitettu maankäytön kehittämisalueiksi, jonka seurauksena niiden pinta-ala voi pienentyä.

Mitoitus

Asemakaava-alueen ja sen laajenemisalueiden yleiskaavasuunnittelun mitoituksen pohjana on ollut oletus asumisväljyyden ja asukasmäärän kasvusta suunnittelualueella. Jos asumisväljyys kasvaa tasaisesti viime vuosikymmenten tavalla $0,5\text{m}^2/\text{henkilö}/\text{vuosi}$, kasvaa asumisväljyys vuoteen 2035 mennessä 11 m^2 vuoden 2012 tasosta. Mitoitusta haarukoitaessa on vertailtu asukasmäärän vaikutusta lisärakentamisen tarpeeseen vaihteluvälillä – 500 - +500 muutos nykyiseen asukaslukuun. Lisäksi mitoituksessa on huomioitu talouksien koon pieneneminen.

Asumisväljyys Kauhajoella oli vuonna 2012 $43,9\text{ m}^2$ (asunnon pinta-ala/henkilö), asunnon pinta-ala/ asuntokunta oli $94,1\text{ m}^2$, asukkaita 14 167. Asumisväljyyden kasvusta johtuvaksi asuinrakentamistarpeeksi on arvioitu n. $155\,000\text{ k-m}^2$ (koko kunta). Myös asukasmäärän muutokset vaikuttavat lisärakentamistarpeeseen. Keskustassa asukasmäärän odotetaan kasvavan 20 vuodessa enintään noin 500 asukasta. Asukasmäärän kasvusta johtuva rakentamistarpeen kasvu on tällöin enintään n. $27\,000\text{ k-m}^2$. Yhteensä lisärakentamistarve on n. $182\,000\text{ k-m}^2$.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on osoitettu laskennallinen lisärakennusneliöiden tarve koko kunnan asukasmäärää koskevan neljän kasvuskenaarion mukaan: 1) asukasluku pysyy nykyisellään, 2) asukasluku pienenee väestöennusteen mukaisesti, 3) asukasluku pienenee enemmän kuin väestöennuste ennustaa, ja 4) asukasmäärä kasvaa 500 hengellä. Kerosneliömäärän kasvun edellyttämää asuinrakentamiseen tarvittavan raakamaan tarvetta on arvioitu kolmella eri aluetehtokkuusluvulla: 0,15, 0,2 ja 0,25. Haarukoinnin tuloksena mitoitussarvoihin perustuva uuden raakamaan tarve olisi n. 50-120 ha. Kaikki asuinrakentaminen ei kohdistu asemakaava-alueelle, mutta toisaalta raakamaata tarvitaan myös palveluiden, liikenteen ja elinkeinojen tarpeisiin. Arvioitu 50-120 ha raakamaantarve palvelee siten hyvänä lähtökohtana asemakaavan laajenemismitoitukselle.

	väestön määrä	asumis- väljyys +11	k-m2 lisäys	Raakamaan tarve, jos ea=0,15 (ha)	Raakamaan tarve, jos ea=0,2 (ha)	Raakamaan tarve, jos ea=0,25 (ha)
2035 nykytaso	14 081	54,9	155 000	103	78	62
2035 lasku -363	13 718	54,9	135 000	90	68	54
2035 lasku -500	13 580	54,9	127 000	85	64	50,8
2035 nousu +500	14 581	54,9	182 000	121	91	73

Talouksien koko on pienentynyt tasaisesti jo vuosikymmenien ajan. Viime vuosina 1-2 henkilön talouksien määrä on kasvanut n. 1% vuodessa eli Kauhajoella 50-70 taloutta /vuosi. 20 vuodessa lisäys olisi tällä vauhdilla n. 1000 uutta 1-2 hengen taloutta. Yli kahden hengen talouksien määrä on laskenut pitkään, viime vuosina vajaan prosentin vuosivauhdilla. Kauhajoella kolmen ja sitä enemmän henkilön kokoisten talouksien määrä on vähentynyt 10-50 taloutta vuodessa. Tällä vähentymistrendillä yli kahden hengen taloudet vähenisivät 20 vuodessa n. 400 taloudella.

Vuonna 2012 asuntopinta-alaa oli Kauhajoella $613\,532\text{ m}^2$ (asunnon pinta-ala/asuntokunta $94,1$, asuntokuntien lukumäärä 6 520). Vuosina 2007-2011 Kauhajoella on rakennettu keskimäärin n. 25 omakotitalorakennusta, joista n. puolet asemakaava-alueelle, sekä 5,6 rivitaloa.

Kauhajoella on vapaana nyt noin 260 pientalotonttia, kymmenkunta rivitalo- ja 15 pienkerrostalotonttia, joille voi rakentaa myös rivitalon. Mikäli omakotitalorakentaminen jatkuu asemakaava-

va-alueella n. 12 rakennuksen vuosivauhtia, tarkoittaa se 20 vuodessa 240 omakotiasuntoa ja noin sataa rivitaloa. Väestörakenteen muutosta voi kompensoida muutto reuna-alueilta keskustaan. Asuinkerrostaloja on rakennettu 0,6 rakennuksen vuosivauhtia, mikä tarkoittaa 12 asuinkerrostaloa 20 vuodessa. Nykyinen pientalotonttien määrä riittäisi pitkälle tulevaisuuteen, mikäli yksityiset tarjoaisivat aktiivisesti tonttejaan myyntiin. Tonttien tarve olisi tällaisella kehitysvauhdilla n. 50 pientalotonttia, 80 rivitalotonttia ja kymmenkunta kerrostalotonttia. Tonttimaana tämä tarkoittaa noin 70 ha raakamaa-alueita.

Teollisuustontteja on vapaana kaavaa laadittaessa noin sata. Kaavassa osoitetaan kuitenkin laajentumissuuntia myös nykyisille teollisuusalueille. Kaupan laajeneminen ohjataan nykyisen asemakaava-alueen sisälle. Mm. Aronkylässä on merkittävä määrä rakennusoikeutta rakentamattomilla asemakaavatonteilla, jotka on varattu liikerakennuksille. Kaupan suuryksiköitä on osoitettu myös ydinkeskustan ulkopuolelle sisääntuloväylien varteen alueille, joille niitä on jo syntynyt. Nämä varaukset palvelevat erityisesti tilaa vaativaa kauppaa, kuten maatalous-, rauta-, auto- ja huonekalukauppaa.

4 Osayleiskaavan kuvaus

4.1 Mitoitus

Osayleiskaavan tarkemmalla suunnittelutasolla kaava-alueen pinta-alat ovat maankäyttömuo- doittain seuraavat (katualueet ja suuri osa liikennealueista puuttuu tarkastelusta, ja osa uusis- ta alueista on nykyisen asemakaavan uudistuvia alueita):

Käyttö- tarkoitus	Säilyvät alueet, ha	Kehitettävät alueet, ha	Uudet alueet, ha	Yhteensä, ha	% kokonais- pinta-alasta
	0,1	3,0	0,1	3,3	0,2
/s	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0
A	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0
AK	22,5	6,6	0,8	29,9	1,4
AP	391,7	22,3	119,0	533,0	25,1
AT	12,4	42,9	7,8	63,1	3,0
AT/s	2,7	0,0	0,0	2,7	0,1
C	12,6	16,6	0,0	29,3	1,4
E	0,7	0,0	0,0	0,7	0,0
EH	9,5	0,0	8,0	17,4	0,8
EN	4,9	0,3	1,7	6,8	0,3
ET	0,0	6,3	0,0	6,3	0,3
EV	3,1	0,0	2,8	5,8	0,3
KM	19,6	11,7	0,0	31,3	1,5
L	4,4	2,9	0,0	7,2	0,3
LH	2,3	0,0	0,6	2,9	0,1
LR	13,4	0,0	0,0	13,4	0,6
M	165,3	0,0	0,0	165,3	7,8
M/s	1,8	0,0	0,0	1,8	0,1
MA	73,4	0,0	0,0	73,4	3,5
MA/s	1,3	0,0	0,0	1,3	0,1
ME	7,0	0,0	0,0	7,0	0,3
MT	408,8	0,0	0,0	408,8	19,3
P	7,6	15,5	1,1	24,2	1,1

PY	65,4	5,2	1,8	72,3	3,4
T	209,8	16,4	48,3	275,0	13,0
TP	3,4	0,0	0,0	3,4	0,2
TV	2,0	0,5	0,0	2,5	0,1
TY	24,1	4,6	22,0	50,7	2,4
V	167,7	2,9	54,0	224,6	10,6
W	30,6			30,6	1,4
VU	19,0	0,0	13,7	32,7	1,5
Yht.	1681,1	157,4	281,7	2120,2	100,0

Uusista, asemakaavoittamattomista alueista on asumiseen tarkoitettuja aluevarauksia yhteensä n. 128 ha, julkisille ja yksityisille palveluille ja hallinnolle yhteensä n. 3 ha, teollisuudelle ja työpaikka-alueiksi n. 70 ha. Kaupan suuryksiköille on osoitettu säilyviä ja kehitettäviä alueita yhteensä n. 31 ha. Asumiseen varattujen alueiden katsotaan sisältävän lähivirkistysalueet. Yleiskaavassa osoitetaan virkistysalueiksi n. 68 ha uusia alueita, joista n. 14 ha nimenomaan urheilua varten. Vuorenmaan hautausmaan laajennukseen varataan n. 8 ha uutta aluetta.

4.2 Kaavaratkaisut

Osayleiskaavan maankäyttöratkaisujen pohjana on rakennemallivaihtoehdoista malli 3, "eheytyvä kaupunki". Rakennemallissa kasvua ohjataan palveluiden läheisyyteen taajaman sisälle jääneisiin rakentamattomiin taskuihin, jokivarteen, metsäisille alueille ja keskustaan uudistaen vanhaa rakennetta. Rakentamattomien yhtenäisten alueiden käyttötarkoitusta tarkastellaan uudelleen siten, että suositaan asutuksen lisäämistä palveluita lähellä sijaitsevilla alueilla. Teollisuudelle osoitetaan laajenemisalueita Lellavan, Panulan ja Aronkylän teollisuusalueiden yhteydestä ja Rahikkatien varrelta. Kaupalliset ja hallinnolliset palvelukeskittymät säilyvät nykyisten kirkonkylän ja Aronkylän palvelukeskusten alueella. Ratkaisuissa pyritään hyödyntämään olemassa olevaa infrastruktuuria tehokkaasti ja säilyttämään etäisyydet palveluihin pieninä.

Kaava esitetään kahdella tarkkuustasolla. Koko osayleiskaava-aluetta koskee Keskeisen laaksoalueen rakennemalli (myöhemmin tekstissä sana "rakennemalli" viittaa tähän suunnitelmaan), jossa on esitetty erityisesti haja-asutusaluetta koskevat maankäyttöä ohjaavat merkinnot. Rakennemalli esitetään mittakaavassa 1:25 000.

Asemakaava-aluetta ja sen laajenemisalueita koskee lisäksi Keskustaajaman osayleiskaava 2035 –kartta (myöhemmin tekstissä nimitys "Taajamanseudun yleiskaava" viittaa tähän suunnitelmaan), joka on esitetty mittakaavassa 1:7 000.

Pientalorakentaminen taajamassa

Tärkein yhdyskuntarakenteen laajenemisaalue on Neva-Kokon alue Aninkujan varrella. Alue on osoitettu osayleiskaavassa pientalorakentamiseen. Alueelle voidaan ohjata erityisesti rivitalorakentamista, jonka tarpeen on arvioitu kasvavan väestökehityksen ja talouksien koon pienemisen seurauksena. Hooparankorven pururata ympäristöineen on varattu virkistysalueeksi. Pientalorakentamiselle on osoitettu myös nykyinen Raviradan alue. Alueen käyttöönotto edellyttää raviradan siirtämistä kauemmaksi taajaman ydinalueista. Korvaava paikka on osoitettu Aronkylään kantateiden risteysalueen lähistölle. Pientaloasutukselle on osoitettu laajenemisalueita myös Kalkunmäkeen nykyisen asemakaava-alueen länsi- ja eteläpuolelle, Paukkulaan Pukkulan ja Paukkulan asemakaava-alueiden väliselle alueelle, Hyypäntien varrelle, Kalmarinmäkeen sekä jokivarteen. Pientaloalueeksi kehitettäväksi on osoitettu myös nykyisiä rakentamattomia teollisuustontteja Toivakan alueella pientaloasutuksen yhteydessä.

Pientalorakentaminen taajaman ulkopuolella

Haja-asutusalueet, joiden nähdään kehittyvän ilman asemakaavoitusta, on merkitty osayleiskaavassa yleispiirteisesti maatalousalueiksi (M, MT ja MA) ja kyläalueeksi (AT). Näillä alueilla ei ole erikseen merkitty olemassa olevia tai uusia rakennuspaikkoja. Taajamanläheisille haja-

asutusalueille on tarpeen laatia yksityiskohtaisempi rakentamista ohjaava yleiskaava, jossa rakennuspaikat osoitetaan. Kyläyleiskaavoitustarpeen omaavat alueet ja suunnittelutarvealue on merkitty rakennemalliin.

Kyläaluetta on osoitettu osayleiskaavassa Aronkylään Ikkeläjoen ja Kauhajoen varrelle sekä Rinta-Yrjänäisen tien, Lustilantien ja Sotkantien varrelle. Rakennemallissa on osoitettu lisäksi kehitettäväksi kyläalueiksi Koskenkylän ja Harjankylän kyläkeskustat. Rakennemalliin on myös siirretty vuonna 1991 hyväksytystä osayleiskaavasta maaseutualueiden täydennysrakentamiseen soveltuvat alueet. Lisäksi on määritelty kriteerit niille asemakaava-alueen läheisille ranta-alueille, joille voidaan osoittaa tiheämpää pysyvää asutusta oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa. Kriteerit täyttävät alueet on merkitty suuntaa-antavasti rakennemalliin sekä kyläalueeksi taajamanseudun yleiskaavakarttaan.

Kerrostalarakentaminen

Kerrostalarakentaminen osoitetaan suunnitelmassa ydinkeskustaan ja sen reunoille. Kerrostalarakentamiselle soveltuvia kortteleita ovat C- (keskustatoimintojen alue) ja AK (kerrostalovaltainen asuntoalue) -merkinnöillä varatut korttelit. AK-kortteleita on osoitettu Aninkujan, Puistotien ja Lustilantien varrelle. Asemakaavassa AKR-merkinnällä varatut, osin jo rakentuneet pienkerrostaloalueet mm. Kalkunmäessä on myös osoitettu AK-alueiksi.

Kerrostalojen suositeltavaksi enimmäiskorkeudeksi esitettiin viittä kerrosta tasapainoisen kaupunkirakenteen kehityksen ohjeeksi, mutta kaupunginhallituksen päätöksellä suositus poistettiin ehdotusvaiheen jälkeen. Kaupungin kasvuennuste on negatiivinen. Osayleiskaava mahdollistaa kerrostalarakentamisen ydinkeskustassa ja sen reunoilla. Ihanteena on, että mahdollinen kerrostalarakentamisen kysyntä toteutuisi tuottaen vanhaan kaupunkirakenteeseen sopivaa rakennuskantaa laajempina kokonaisuuksina.

Ikäihmisten asuminen

Väestöennusteen mukaan Kauhajoen ikärakenne muuttuu voimakkaasti. Ikääntyvien määrä ja myös heidän suhteellinen osuus väestöstä lisääntyvät. Ikäihmisille toteutettiin asumistoivekysely, jota on hyödynnetty kaavaratkaisujen suunnittelussa. Tärkein tavoite on mahdollistaa ikäihmisille sopivien asumismuotojen ja palvelujen sijoittuminen nykyisten palvelujen läheisyyteen. Ikäihmisillekin suunnattuun asuntotuotantoon sopivia kortteleita ovat kaavassa osoitettu keskustatoimintojen alue (C-aluevaraukset), kerrostalovaltaiset asuntoalueet (AK) sekä AP-alueet, erityisesti palveluja lähellä sijaitseva Neva-Kokon alue. Lisäksi kaavassa on osoitettu P- ja PY-merkinnöillä laajentumisvarauksia ikäihmisten asumispalveluiden tarpeisiin Männikön vanhuspalvelualueen yhteyteen ja Prännärintien varrelle.

Keskustatoimintojen alue

Ydinkeskusta on varattu keskustatoiminnoille C-merkinnällä. Kehittyviksi kortteleiksi on osoitettu useita kortteleita, joilla on mahdollista uudistaa rakennuskantaa myös tehokkuutta lisäten. C-merkintä mahdollistaa monipuolisesti kehittämissuuntia, niin kaupallisten rakennusten uudistumisen kuin erilaista asuntorakentamista tai julkisia palveluja. C-merkinnällä varatuilla alueilla tavoitellaan tehokasta ja tiivistä maankäyttöä, ja väljempi pientaloasuminen on tarkoitettu toteutuvan muille aluevarauksille. Rakennemalliin merkitty keskustatoimintojen alue sisältää myös taajamanseudun yleiskaavakartassa julkisille palveluille erikseen merkinnällä PY varattuja alueita, ja on siten hieman suurempi kuin tarkemmassa yleiskaavakartassa merkitty alue.

Julkiset toiminnot

Kauhajoella on ydinkeskustan yhteydessä erinomainen julkisten palvelujen kampus, jonka sisällä julkisia palveluja on vielä mahdollista kehittää. Julkisille palveluille on osoitettu laajentumisvaraa kampuksen länsireunalta Männikön viheralueilta. Lisäksi ydinkeskustan C-merkintä mahdollistaa julkisten palvelujen laajentumisen ydinkeskustan suuntaan. PY-merkinnällä on osoitettu myös nykyiset julkisten palvelujen korttelit Kalkunmäen, Filppulan ja Pukkilan suunnalla (poliisi, päiväkodit, oppilaitokset ja asumispalveluja), sekä lisäalueena uusi PY-aluevaraus Vuorenmäen hautausmaan itäpuolella.

Vuorenmaan hautausmaalle on osoitettu laajenemisalueita hautausmaan länsipuolelle.

Kauppa, teollisuus ja muut työpaikka-alueet

Kaupan tarpeisiin on varattu nykyinen kaupallinen ydinkeskusta C-aluevarauksella. Kaupan painopisteen toivotaan pysyvän ydinkeskustassa. Ydinkeskustan korttelit Toopekan ja Puiston tien varrella ovat kuitenkin pääasiassa jo rakentuneet. Osa vähittäiskaupasta on lisäksi luonteeltaan sellaista, että se vaatii tilaa ja suuria kiinteistöjä ja hakeutuu sen vuoksi ydinkeskustojen ulkopuolelle, esimerkiksi auto-, huonekalu-, rauta- ja maatalouskauppa.

Tilaa vaativa vähittäiskauppa on perinteisesti laajentunut Kauhajoella sisääntuloteiden varsilla oleville teollisuustonteille. Sisääntuloteiden varsille on yleiskaavassa osoitettu jo toteutuneille tonteille sekä joillekin rakentamattomille tonteille vähittäiskaupan suuryksikkövarauksia, joiden hankekohtainen enimmäismitoitus on maakuntakaavan vaihekaava II:ssä osoitettu seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön alaraja. Keskustan ulkopuolelle on osoitettu suuryksikkömerkinnät Aronkylään, johon on merkitty suuryksikkö myös maakuntakaavassa, sekä Panulan teollisuusalueelle kantatie 44:n varteen. Lisäksi rakennemallissa osoitetaan vähittäiskaupan suuryksiköksi olemassa olevat yli 2000 m² myymälät Lellavan ja Aronkylän teollisuusalueilla sekä Tuppukaluste Koskenkylässä. Keskustan ulkopuolelle sijoituvia suuryksiköitä ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupan suurmyymälöille. Käyttötarkoituksen rajoitukset täsmentyvät asemakaavoituksessa.

Teollisuusalueiden laajentuminen ohjataan nykyisten Panula, Lellavan ja Aronkylän teollisuusalueiden yhteyteen. Kantateiden 67 ja 44 risteysaluevarauksen tuntumaan ja Rahikkatien (kt44) varrelle on osoitettu uusia teollisuusalueita T ja TY-merkinnällä (teollisuutta, jolla ympäristö asettaa toiminnalle erityisiä vaatimuksia). Näiden teollisuusalueiden tarkempi maankäytön suunnittelu edellyttää täsmällistä näkemystä mahdollisesta kantatie 44:n uudesta linjauksesta ja risteysjärjestelyistä Rahikkatien itäpuolella. Tavoitteena on laatia tiealueiden ympäristöön aluevaraussuunnitelma ja sen jälkeen oikeusvaikutteinen yleiskaava.

Aronkylään on kantatie 67:n varteen osoitettu työpaikka-alue (TP), joka käsittää ns. Aronkeitaan ympäristöineen. Alue on asemakaavassa varattu kaupalliseen käyttötarkoitukseen merkinnällä KL.

Infrastruktuuri ja energia

Osayleiskaavassa on osoitettu liikenneverkon selkärankana toimivat keskeisimmät kokoavat liikenneväylät: kantatiet, seututiet ja pääkadut sekä yhdystiet ja keskeiset kokoojakadut. Kantatiet 44 ja 67 sekä niiden risteys ja liittymät on merkitty ELY-keskuksen ja Kauhajoen kaupungin teettämässä Kauhajoen tieverkkosuunnitelmassa (Kauhajoen tieverkkosuunnitelma, Kantateiden 44 ja 67 kehittäminen välillä Aronkylä-Panula, 2017) esitettyjen linjausten mukaisesti. Rahikkatien pohjoisosa on merkitty yhdystieksi. Ao. liikenneväylien yhteyteen on osoitettu käyttötarkoitusta, johon voi liittyä raskasta liikennettä, mm. Lampelantien uuden linjauksen ja kantatie 67:n väliin on osoitettu yleiskaavassa teollisuustontti. Kantateiden 44 ja 67 ympäristö taajama-alueiden yhteydessä ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa oikeusvaikutteisella osayleiskaavalla, jonka laadinta saatetaan alkuun strategisen osayleiskaavan voimaan tulon jälkeen.

Liikenteen kehittämiskohteiksi on rakennemallissa osoitettu tärkeimpiä risteysalueita. Näitä ovat Pöntäneentien ja Eteläisen yhdystien, Rahikkatien ja Eteläisen yhdystien, Rahikkatien ja Lustilantien sekä kantateiden 67 ja 44 risteukset. Liikennesujuvuuden ja -turvallisuuden parantamiseksi on pohdittu vaihtoehtoina mm. kiertoliittymä- ja eritasoliittymäratkaisuja.

Kantatie 44:n itäpuolelle on osoitettu rinnakkaistieyhteyden tarve Yrittäjäntieltä etelään, Lustilantieltä pohjoiseen sekä Lellavantieltä pohjoiseen Hämäläisentielle (Flinttaperä). Ohjeellinen yhteysmerkintä on osoitettu pelloilla siten, että se sijoittuu mahdollisimman paljon olemassa olevan kulkuyhteyden kohdalle. Lellavan pellot on merkitty maisemallisesti merkittäviksi (MA). Tieyhteyden toteuttamisessa on arvioitava kantatieliittymien poistumisesta koituvien hyötyjen lisäksi tierakentamisen haitallisten vaikutusten ja kustannusten suhde hyötyihin.

Tieyhteystarpeiksi on osoitettu Kalkunmäentien jatke Jukolantielle, Jukolantien jatke Rekitielle saakka, Pohjolan tien jatke Lellavalta pohjoiseen, keskusurheilalueen ja virkistysurheilukeskus Virkun saavutettavuuden parantaminen sekä kantatielle vaihtoehtoiset rinnakkaisyhteydet kantatie 44:n itäpuolella. Asemakaavassa jo huomioituja, toteuttamattomia merkittäviä tieyhteyksiä on osoitettu rakennemallissa merkinnällä Tieyhteyksivaraus. Tällaisia ovat kantatie 44:n uusi linjaus, Rekitten jatke Rahikkantielle ja Kalkunmäentien jatke Samelinlaksontielle.

Rahikkatien varrelle on osoitettu rakennemallissa uusi jätevesirunkolinja.

Energiahuollolle on varattu alue uudelle lämpövoimalalle Kenttätien ja Rahikkatien väliseltä alueelta Lellavan teollisuusalueen yhteydestä. Myös Aronkylästä tuulivoimapuiston alue on osoitettu energiahuollon alueeksi. Olemassa olevien lämpövoimaloiden alueet Lellavalla ja Aronkylässä ovat kaavassa edelleen energiahuollon alueita.

Sähköverkko-yhteydet, niiden kehittämistarpeet ja niistä johtuvat rakentamisrajoitukset on osoitettu rakennemallissa. Tarkemmassa kaavasunnittelussa ja uusissa rakennuskohteissa tulee huomioida olemassa olevasta sähköverkostosta johtuvat rajoitteet rakentamiselle. 20 kV ilmajohdolle suositellaan vähintään 7 m suojaetäisyyttä rakennuksiin, pylväsmuuntamoille 10 m ja puistomuuntamoille 5 m rakentamisetäisyyttä. Uudet verkostot pyritään rakentamaan pääosin tienvarsiin. Jakeluverkostoon liittyviä merkintöjä tarkennetaan asemakaavoituksen yhteydessä. Muuntamoiden rakentamisen mahdollisuus ja tilantarve tulee huomioida asemakaavoissa, joissa rakennusoikeuden fyysisen sijoittamisen sijasta voidaan harkita muuntamoiden rakennusoikeuden osoittamista kaavamääräyksiin lisättävällä tekstillä (esim. *"Alueelle saa rakentaa alueen sähkönjakelun vaatimat muuntamot. Muuntamot tulee sijoittaa siten, että ne ovat helposti luokse päästävissä ja huollettavissa."*)

Aronkylään ja Luomankylään on osoitettu uudet tavaraliikenteen lastaus- ja terminaalialueet. Näistä jälkimmäinen palvelisi laajamittaista rekka- ja junaliikenteen (puutavaran) välivarastointia ja lastausta, ensimmäinen lähinnä teollisuustavaran lastausta Aronkylän teollisuusalueen yhteydessä. Luomankylän alue voi jatkua länteen kaava-alueen ulkopuolelle.

Taajamanseudun yleiskaavakarttaan on merkitty merkittävimmät kevyenliikenteen väylät. Nuo väylät toimivat kokoavina kevyenliikenteen reitteinä mm. kouluihin. Uudet tarpeet keskeisille kevyenliikenteen väylätarpeille on merkitty punaisella pallosymboliviivalla.

Liikennealueiksi, huoltoasemille ja rautatieliikenteelle on varattu nykyisin näitä käyttötarkoituksia palvelevat alueet. Uusi huoltoasemavaraus on osoitettu Tokerotien ja kt 67:n risteyksen tuntumaan, jotta huoltoasemalle olisi osoitettavissa toimiva paikka myös siinä tilanteessa, kun kantatiejärjestelyt muuttuvat.

Virkistys ja kevyen liikenteen kehittämistarpeet

Virkistysalueiden painopiste ovat nykyiset keskeiset virkistysalueet keskusurheilukentän ja Sotkan yhteydessä sekä asemakaava-alueen viheralueilla. Sotkan alueelle on osoitettu retkeilyalueen laajentumisvarausta, ja Laitasaareen Harjankylään retkeilyalue. Hooparankorven asemakaavoittamaton virkistysreitti on osoitettu yleiskaavassa virkistysalueeksi lähialueineen.

Männikön laajalle keskustassa sijaitsevalle virkistysalueelle on osayleiskaavassa osoitettu laajenemisvara julkisille toiminnoille. Mikäli laajeneminen toteutuu asemakaavamuutoksen myötä, voi tuon virkistysalueen pinta-ala pienentyä.

Rakennemallissa ja taajamanseudun yleiskaavakartassa on osoitettu viheryhteystarpeita. Merkittävin yhteystarve on keskusurheilukentältä Sotkaan ja samalla kevyenliikenteen turvallinen yhteys Lustilan suunnalta keskustaan. Rahikkatien alitus ja kevyenliikenteen väylä Lustilantien varrella palvelisivat paitsi koululaisten liikkumista myös Sotkan virkistyskäyttäjien turvallista ja sujuvaa liikkumista. Yhteyttä täydentäisi talviaikana hiihtolatu urheilukentältä Sotkaan. Yhteystarve Sotkaan on merkitty kaavaan myös Pukkilan suunnalta.

Taajamanseudun yleiskaavakarttaan on merkitty myös kevyenliikenteen väylän tarve Hyypäntien varteen. Alikulkukäytävä Eteläisen yhdystien ali mahdollistaa turvallisen tienylityksen, mutta kevyenliikenteen väylä loppuu Hyypäntiellä. Kevyenliikenteen väylälle voidaan tulevaisuudessa tarvita jatkoa myös Savikyläntiellä Jukolantieltä eteenpäin. Mikäli kantateiden järjestelyt muuttuvat, johtaa se uusien kevyenliikenteen väylien rakentamisen tarpeeseen. Uudet reitit on merkitty kaavakarttaan punaisella symboliviivalla. Kevyenliikenteen yhteys tarvitaan myös Lustilantielle.

Muut kevyenliikenteen yhteystarpeet ovat olemassa olevaa reittiverkostoa täydentäviä yhteyksiä, joiden toteuttamistarve ajankohtaistuu, mikäli taajaman yhdyskuntarakenne laajenee uusille alueille.

Maa- ja metsätalous

Keskeisen laaksoalueen rakennemalliin on merkitty toiminnassa olevat maatilat ja niiden suojavyöhykkeet. Sikatiloille on osoitettu laajemmat suojavyöhykkeet, joille maatalouteen liittymätöntä rakentamista tulisi välttää. Taajamanseudun osayleiskaavakartassa on osoitettu asemakaava-alueen lähellä sijaitsevat suurtilat ME-merkinnällä (kotieläintalouden suuryksikön alue), ja näille yksilölliset suojavyöhykkeet tilallisten esitysten mukaisesti. Tärkeimmät peltoalueet on osoitettu kaavakartassa merkinnällä MT, maatalousalue. Näillä alueilla tulisi välttää tarpeetonta hajarakentamista. Muut maatalousalueet on merkitty merkinnällä M, maa- ja metsätaloustaltainen alue.

Metsäisille alueille on osoitettu asemakaavan laajentumisalueita Kalkunmäen eteläpuolelle, Hooparankorpeen Aninkujan varressa sekä Aronkylän teollisuusalueen länsipuolelle. Muille metsätalousalueille ei ole merkitty rakennemallissa aluevarausta tai metsien käyttöä ohjaavia maankäyttömerkintöjä virkistys- ja matkailumerkintöjä lukuun ottamatta. Metsätaloutta voidaan jatkaa alueella entiseen malliin.

Matkailu

Rakennemallissa on osoitettu kehitettäviä matkailupalveluiden alueita Sotkan virkistyskeskuksen ja Hämes-Havusen yhteyteen sekä Botnia Golfin golfkentän ympäristöön. Aluevaraukset ovat suuntaa-antavia.

Suojelu ja rajoitukset

Rakennemallissa ja osayleiskaavakartassa on osoitettu rakennushistoriallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaat rakennukset arvottamistyöryhmän ehdotuksen mukaisesti (97 kpl), kuusi muuta keskeistä rakennusta, valtakunnallisesti merkittävä rakennettu ympäristö (Hämes-Havunen), maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisemat (Lustilan, Kokonkylän, Aron-Harjan ja Yrjänäisen yhtenäiset peltoaukeat), kaupunkikuvallisesti tai kulttuurihistoriallisesti tärkeät alueet (Kotitalousoppilaitoksen-Räimiskän-Knuuttilan myllyn alue, kirkon-hautausmaan-kotiseututalon ympäristö, Sanssin kartanon alue, Rinnenmäki), maisemallisesti arvokkaat tieympäristöt (Kyrönkankaan kesätie sekä vanha maantie Hyypästä Kauhajoen kautta Kurikkaan), alueet, joilla on säilytettäviä ympäristöarvoja (Kasinon alue, veden puhdistamon lähellä sijaitseva lehto) sekä asemakaavassa suojeltu peltoalue (Aronkylä). Useiden rakennusten arvo edellyttäisi suojelumerkintää asemakaavassa. Näitä ovat mm. ns. Rewellin talo (kohde 33), Ollonqistin kauppakartanon ulkorakennus (kohde 88), Sanssin koulun Terijoen siipi (eduskuntasalimuseo, kohde 105), entinen kunnallistalo Rientola (nykyinen nuorisotalo Räimiskä, kohde 50), entisen kotiseutuopiston vanha päärakennus (kohde 84) sekä Koski-Aron (Kauran) asuinrakennus (kohde 27).

Osayleiskaavatyön aikana nousi keskusteluun entisen kunnallissairaalan, nykyisin hammashoitolana tunnetun rakennuksen suojelun tarve. Rakennusta ei ole käsitelty arvotakennuksena OYK:n teemaryhmän raportissa. Rakennuksen arvoista teetettiin erillinen selvitys ulkopuolisella asiantuntijalla (FCG:n raportti 8.12.2016, ks. kaavaselostus s. 38). Selvityksen mukaan rakennus on arkkitehtonisilta, historiallisilta ja ympäristöarvoiltaan tavanomainen rakennus. Tämän vuoksi entistä kunnallissairaala ei ole merkitty osayleiskaavaan suojeltavana/arvokkaana rakennuksena eikä lueteltu edellä rakennuksena, joka vaatisi asemakaavallista suojelua.

Tulvavaara-alueet on merkitty rakennemalliin sekä taajamanseudun yleiskaavakarttaan. Tulvavaara kohdistuu erityisesti Pöntäneenjoen ja Kainastonjoen varren alaville maille. Kauhajoen-Kyrönjoen varrella tulvavaara-alueet ovat pienialaisempia, mutta joen varrella on kiinnitettävä huomiota rakentamiskorkeuksiin vahinkojen välttämiseksi. Alimmat rakentamiskorkeudet on vahvistettu asemakaava-alueella vuonna 2011 hyväksytyssä asemakaavassa. Tulvavaara-alueilla on rakennushankkeissa pyydettävä lausunto ELY-keskukselta alimmasta rakennuskorkeudesta.

Rakennemalliin on merkitty vedenhankinnan kannalta tärkeät pohjavesialueet sekä annettu määräys niiden huomioimisesta alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muita toimenpiteitä. Pohjavedenottamojen ja tutkittujen vedenottamopaikkojen lähiympäristöön (vähintään 500 metriä ottamolta pohjaveden virtaussuunnassa ylöspäin) ei tule kaavoittaa mitään uusia toimintoja.

Rakennemalliin on merkitty Suupohjan radan varteen tärinäherkät alueet vuonna 2010 laaditun selvityksen mukaisesti (Geomatti Oy/Pöyry Finland Oy: Rataosa Seinäjoki-Kaskinen Tärinäselvitys 15.10.2010). Rakennemalliin on merkitty rataosuudet, joilla tärinästä johtuva suositeltava rakennusten turvaetäisyys radasta on 100 m. Muilla, merkitsemättömillä osuuksilla suojaetäisyys on 10-50 metriä maapohjasta riippuen.

Karjatiloilta on esitetty suojavyöhykkeet kuten edellä on kuvailtu.

Rakennemallissa on osoitettu laajenevalle kaupunkirakenteelle varatut alueet, joille on odotettavissa asemakaavoituksen tarpeita tavoitevuoteen 2035 mennessä.

Suunnittelutarvealue ja yksityiskohtaisempi yleiskaavoitus

Osayleiskaavassa on osoitettu suunnittelutarvealue, joka on myös uudistetun rakennusjärjestyksen liitteenä. Suunnittelutarvealue käsittää taajaman laajentumisalueet, taajaman lievealueet, joilla on rakentamispainetta, maisemallisesti arvokkaita alueita, tulva-herkät Kokonkylän alueet, joilla on myös paljon maataloutta sekä Kauhajokivarren aluetta Kurikantien varrella.

Kaavassa on myös osoitettu alueet, joille on tarpeen laatia yksityiskohtaisempi rakentamista ohjaava osayleiskaava. Kaavat voidaan laatia pienempinä kokonaisuuksina. Rakentamista ohjaavan yleiskaavan tarve johtuu näillä alueilla maaseutumaiselle taajaman lievealueelle kohdistuvasta rakentamispaineesta ja siitä johtuvasta yhteensovittamisen tarpeesta.

4.3 Kaavan vaikutukset

Kaavaprosessin osana arvioidaan ennakkoon kaavan toteuttamisen merkittävät vaikutukset. Kaavan vaikutusten arvioinnista on säädetty maankäyttö- ja rakennuslaissa MRL 9 § sekä asetuksessa MRA 1 §.

Kaavaratkaisujen vaikutuksia verrataan nykytilaan. Nykyisellään säilyviä toimintoja ei arvioida kaavan vaikutuksina, vaan ne muodostavat suunnittelun lähtökohdan.

4.3.1 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen

Ydinkeskustan kehittäminen vahvistaa Kauhajoen asemaa Suupohjan seutukeskuksena.

Osayleiskaavassa osoitetut uudet asuin- ja työpaikka-alueet tukeutuvat pääosin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja sijaitsevat nykyisten liikenneyhteyksien varsilla. Keskustan maankäyttöä tehostetaan ja yhdyskuntarakenne tiivistyy. Esitetty ratkaisu tukeutuu hyvin olemassa olevaan palveluverkkoon ja uudet asuinalueet tukevat palveluverkon säilymistä.

Vähittäiskaupan suuryksiköt sijaitsevat valmiiksi yhdyskuntarakenteen kannalta edullisella paikalla. Maankäytön tehostaminen ydinkeskustassa parantaa kaupan elinvoimaisuutta.

Kaavaratkaisut eivät hajauta yhdyskuntarakennetta siten, että liikkumistarve lisääntyisi merkittävästi. Ratkaisuissa hyödynnetään olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja infrastruktuuria. Kaavan toteutuessa tiettyjen risteysalueiden toimivuutta ja turvallisuutta voitaisiin kuitenkin joutua parantamaan, ja uusien alueiden toteutukseen liittyy tarve varmistaa erityisesti kevyen liikenteen yhteyksien toimivuus ja liikenneturvallisuus. Joukkoliikenteen toimivuuden kannalta esitetty ratkaisu on kokonaisuutena toimiva ja mahdollistaa nykyisten paikallisliikenteen reittien kehittämisen.

Osayleiskaavaratkaisu hyödyntää kaupungin omistamia maa-alueita, mikä edistää tonttituotantoa ja toteutettavuutta. Teollisuuden tonttitarjonta on määrältään ja sijainniltaan hyvä elinkeinojen kehittämiseksi. Kaavassa osoitetut asuinalueet tarjoavat erilaisia asumismuotoja, mikä lisää osaltaan kaupungin vetovoimaisuutta uudelle työvoimalle.

Osayleiskaavassa on varauduttu kantatie 44 ja kantatie 67 risteysalueen muutoksiin, jotka on huomioitu myös asemakaavoituksessa. Osayleiskaavassa on huomioitu myös Kaskisten radan käytön jatkuminen ja varauduttu myös uuden lastausaseman sijoittamiseen radan varteen. Osayleiskaavassa esitettyjen liikenteen parantamiskohteiden toteuttaminen lisäisi liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta, joskin vaatisi kohtuulliset investoinnit.

Kaava pyrkii ohjaamaan alue- ja yhdyskuntarakenteen kehittymistä tarkoituksenmukaisesti ja kestäväällä tavalla siten, että asutus on palveluja lähellä, infrastruktuurin käyttö on tehokasta, ympäristö on viihtyisää, elinkeinoilla on kehittymisen mahdollisuudet ja rakentaminen ohjautuu parhaiten rakentamiseen soveltuville alueille. Kaavan vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen ovat siten myönteiset.

4.3.2 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Nykyistä yhdyskuntarakennetta tiivistävänä ja etelä-pohjoissuuntaista, nauhamaista kaupunkirakennetta hieman laajentavana esitetty ratkaisu luo edellytykset nykyisten palvelujen säilymiselle. Ydinkeskustassa palvelujen määrän odotetaan lisääntyvän maankäytön tehostuessa, mikä tukee keskustan kaupallista kehitystä. Päivittäistavarakaupan peruspalvelut ovat hyvin saavutettavissa, mikäli myös Aronkylässä säilyy kauppa ja Kuja-Kokon alueella aloittaa uusi toimija kaavassa osoitetulla paikalla. Nykyiset vähittäiskaupan suuryksiköt sijaitsevat liikenteellisesti ja asuinalueisiin nähden edullisesti, ja niissä on mahdollista asioida myös jalan ja polkupyörällä. Eheytyvän nauhakaupungin rakenne tukee nykyistä kouluverkkoa, eikä tarvetta kokonaan uusille kouluille synny.

Nykyisen yhdyskuntarakenteen yhteyteen osoitettu maankäyttö ei merkittävästi lisää liikkumistarvetta. Kaavaratkaisu huomioi kevyen ja joukkoliikenteen käyttäjien tarpeet. Kävelyn ja pyöräilyn yhteydet ovat hyvät. Erityistä huomiota on kiinnitetty kevyen liikenteen yhteyksiin asuinalueilta kouluihin, ydinkeskustaan ja sen parhaille jokivarsille sekä urheilu- ja virkistysalueille.

Liikenneturvallisuuden osalta osayleiskaava parantaa tilannetta kevyen liikenteen väylien kehittämisen ja kehittämiskohteina merkittyjen risteysalueiden myötä. Keskustan maankäytön tehostaminen voi kuitenkin lisätä liikennettä palvelukeskittymissä. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota liikenteen ja pysäköinnin järjestelyihin ydinkeskustan alueella liikenneturvallisuuden ja elinympäristön viihtyvyyden edistämiseksi.

Kaavaehdotuksen vaikutukset liikuntamahdollisuuksiin ovat kokonaisuutena myönteiset, sillä kaavan toteutuessa eri asuinalueilta on hyvät kevyen liikenteen yhteydet ja lyhyet etäisyydet ulkoilureiteille. Kaavaratkaisu osoittaa myös jokirantaan tukeutuvan virkistysreitin kehittämisen.

Kaavaratkaisulla pyritään turvaamaan nykyisten virkistysalueiden säilyminen kaupunkilaisten liikunnan ja virkistymisen alueina riittävällä tasolla. Männikön viheralueelle on osoitettu laajentumisvaraus julkisille palveluille, lähinnä palveluasumisen tarpeisiin. Toteutuessaan tämä pienentäisi Männikön viheraluetta sen reunoilta. Nykyisin asemakaavoittamattomalle Hooparankorven alueelle on myös osoitettu uusia asuinalueita kuitenkin niin, että alueella säilyisi riittävän laajuinen viheralue kuntopolkuineen.

Asumisen kannalta osayleiskaava luo hyvät edellytykset tarjota erilaisia asuinmahdollisuuksia ja –muotoja eri elämäntilanteessa oleville ihmisille. Ydinkeskustassa on mahdollista asua lähellä palveluja. Maankäytön tehostamisella parannetaan myös hissillisten asuin kerrostalojen rakentamismahdollisuuksia, mikä parantaa ikääntyvän väestön asumisen vaihtoehtoja. Uudet pientaloalueet mahdollistavat toisenlaisen asumisen väljemmässä ja luonnonläheisessä ympäristössä. Kaavassa osoitetut asuinalueet sijaitsevat riittävän etäällä melunlähteistä.

Uudet työpaikka-alueet on osoitettu nykyisten yhteyteen hyvien liikenneyhteyksien varalle. Kaavaratkaisu sisältää riittävästi tonttitarjontaa kaupungin elinkeinoelämän kehittämiseksi ja luo osaltaan edellytyksiä työllisyyden parantamiseksi. Kaavalla pyritään varmistamaan alkutuotannon toimintaedellytysten säilyminen ja edistämään maaseudun kehittymistä, millä on myönteiset vaikutukset elinolosuhteisiin.

4.3.3 Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon

Kaavassa ei ole osoitettu uutta maankäyttöä pohjavesialueille. Kaavaratkaisussa ei ole esitetty sellaista maankäyttöä, jolla olisi voimakkaita vaikutuksia maa- tai kallioperään, kuten maanainestenoito. Uusien asuinalueiden liittäminen viemäriverkostoon minimoi vesistöihin kohdistuvia vaikutuksia. Osayleiskaava ei merkittävästi lisää hajakuormitusta.

Osayleiskaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon.

4.3.4 Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Kaavassa ei ole osoitettu luontoarvokohteiden välittömään läheisyyteen sellaista maankäyttöä, joka voisi heikentää suojeluarvoja. Liito-oravalle sopivat elinalueet asemakaava-alueella ja sen tuntumassa on huomioitu jo asemakaavoituksessa.

Ekologisten käytävien ja viheryhteyksien tarpeet on huomioitu suunnittelussa. Tarkemmassa suunnittelussa tulee kuitenkin tehdä uudet, asianmukaiset selvitykset luontoarvojen tilanteen päivittämiseksi ja tarkentamiseksi.

Lepakot viihtyvät monin paikoin lähellä ihmisten toimintaympäristöä. Lepakoiden elinympäristöön ei ole osoitettu merkittävää uutta maankäyttöä. Lepakoiden esiintyminen tulee selvittää uudestaan mahdollisten asemakaavoitus- ja kaavamuutoshankkeiden yhteydessä.

Linnustollisesti monipuolisimmat kohteet sijoittuvat jokivarteen asemakaava-alueen yleisten toimintojen ja yhdyskuntateknisen huollon alueille (Kasinon alue ja veden puhdistamo). Näille alueille ei ole osoitettu uutta maankäyttöä.

Alueelle laadittujen selvitysten perusteella osayleiskaavalla ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen; kaava-alueella säilyvät mm. metsälain ja vesilain kohteet sekä monipuolisesti muuta luonnonympäristöä sekä kulttuuriympäristöä.

Suojellut lajit on otettu huomioon kaavaratkaisuissa ja niiden esiintymien säilyminen ja ekologist yhteydet on otettu huomioon. Laajat peltoalueet säilyvät pääosin viljelykäytössä. Myös laajat metsäalueet ovat rakentamisen ulkopuolella.

4.3.5 Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Kokonaisuutena osayleiskaavan vaikutukset kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin alueisiin ja kohteisiin sekä maisemaan ovat pääosin myönteisiä, sillä arvokohteet on huomioitu suunnittelussa ja osoitettu kaavakartalla suojelumerkinnällä. Kulttuuriympäristön arvottamisessa työskennellyt työryhmä antoi esityksensä osayleiskaavassa suojeltavista rakennuksista, arvokkaista kulttuuriympäristöistä ja arvokkaista maisema-alueista.

Peltoalueet säilyvät pääosaksi rakentamattomina. Kaavassa on osoitettu arvokkaimmat pelto-lakeudet, jotka erityisesti tulee säilyttää rakentamattomana. Kasvaville karjatiloilta on osoitettu suoja-alueet tilallisten toiveiden mukaisesti. Kaava mahdollistaa keskusta-alueen viherympäristöjen säilyttämisen ja kehittämisen. Osayleiskaavaratkaisu tukee kehitettävien kyläalueiden elinvoimaisuutta.

Keskustan kaupunkikuvaan kohdistuvat vaikutukset ovat myönteisiä, sillä uudistumistarpeessa olevalle keskusta-alueelle on osoitettu kehittämisalueita. Keskustaan on osoitettu myös kerrostaloalueita mm. Asevelitien ja Puistotien varrelle sekä urheilukeskuksen ympäristöön. Kerrostaloalueet muuttaisivat toteutuessaan keskustaa kaupunkimaisemmaksi.

Keskusta-alueen maankäytön tehostaminen vahvistaa kaupunkikulttuuria sekä luo edellytyksiä liike-elämän ja palvelujen kehittämiseksi. Vajaakäyttöisten tonttien rakentaminen eheyttää kaupunkikuvaa.

Keskustan puistot ja viheralueet säilyvät ja niiden saavutettavuus paranee. Kaavaratkaisu hyödyntää kaupungin sijaintia joen varrella kehittämällä kevyen liikenteen yhteyksiä jokivarressa.

Osayleiskaavan vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön ovat myönteisiä.

5 Osayleiskaavan toteutus

5.1 Toteutusta ohjaavat suunnitelmat

Osayleiskaavaratkaisu mahdollistaa Kauhajoen keskustaseudun yhdyskuntarakenteen joustavan ja vaihteellaisen toteuttamisen. Osayleiskaavan toteutumisen tavoitevuosi on 2035. Osayleiskaavan pohjalta alueelle laaditaan tarvittavat tarkemmat osayleiskaavat, asemakaavat ja muut toteuttamissuunnitelmat.

5.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Kaava on toteuttamiskelpoinen sen saatua lainvoiman. Kaavan mahdollistaman maankäytön suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa pääosaksi Kauhajoen kaupungin tekninen toimi. Kaavan mukaista maankäyttöä toteutetaan vähitellen yhdyskunnan kehitystarpeiden mukaisesti. Kaavan toteutumista ei ole vaiheistettu.

5.3 Toteutuksen seuranta

Toteutuksen seuranta tapahtuu asemakaavoituksen ja tarkemman osayleiskaavoituksen yhteydessä sekä kun ryhdytään päivittämään osayleiskaavaa.

Liite 1: Arvomerkinällä varustetut rakennukset kaavan rakennemallikartalla.

1. Alaharja	40. Raitio	78. Ikkelän taloryhmä, Aronkylä
2. Vähäharja	41. Yli-Kokko	79. Ikkelän taloryhmä, Aronkylä
3. Yli-Harja, Harja, Vanha Harja	42. Ala-Yrjänä	80. Ikkelän taloryhmä, Aronkylä
4. Myllymäki, pelimannin tupa	43. Ala-Pukkila, Yli-Antila	81. Havunen, Korpiaro, Aronkylä
5. Harja, Harjankylän entinen koulu	44. Nevala	82. Ala-Mattila, Aronkylä
6. Myllyniemi	45. Mäki-Havunen (Sahakangas)	83. Kotiseutumuseo
7. Hirvitarha	46. Äystö ent. Koivisto	84. Kotitalousopiston päärakennus
8. Keski-Laturi	47. Suksi, Vartio-Kuutti	85. Vanha kunnantalo
9. Lehtinen	48. Filppula	86. Ojalan pakari, ent. Säästöpankki
10. Lamminkoski	49. Rinta-Filppula, "Klasi-Filppula"	87. Ollonqvistin kauppakartano eli nykyinen Kotiseututalo
11. Metsäranta	50. "Räimiskä" nuorisotalo, Rientola	88. Kotiseututalon makasiini
12. Latva-Äijö	51. Latva-Pukkila	89. Kauhajoen pääkirkko, hautausmaa ja kappelit
13. Kaura	52. Rauska, Rinta-Knuuttila	90. Setälä, ent. Lukkarila
14. Kauhajoen Evankelinen opisto	53. Rantamäki	91. Aninkoulu, sekä pää- että sivurakennus
15. Kauhajoen rautatieasema	54. Haapakoski	92. Lukio
16. Mäntykangas	55. ent. neuvola	93. Sanssin kartano
17. Mattila	56. Rainoma	94. Sanssin kartanon punainen sivurakennus
18. Ylikuutti	57. Koskiranta	95. Veteraanitalo
19. Koivikko	58. Ratalahti	96. Äijälän pappila
20. Paukkula	59. "Aromuksen palatsi", Kotirinne	97. Kaksi-fooninkinen Pöntäneentien varressa
21. Aronala-aste (purettu)	60. Kotila	98. Kaksi-fooninkinen Korpikylässä
22. Lukkari-Laturi	61. Enonkulma	99. Rinnenmäen rakennukset Aninkujan varressa (arvokas maisema)
23. Ala-Marttila	62. (nro ei ole käytössä rakennusten arvotusraportissa)	100. Pakkolankosken mylly
24. Yhteistalo	63. Ala-Kokko	101. Hämes-Havunen
25. Koivisto	64. Hautaniemi	102. Kruununmakasiini
26. Nirvan entinen koulu	65. Korkola	103. Suomensodan muistomerkki, Sotatie
27. Koskiaro, Kaura	66. Uusitalo	104. Kauhajoen osuusmeijeri
28. Varamäki, Paloranta	67. Latvakokko	105. Kirkonkylän koulu (Sanssin koulu), Terijoen siipi, eduskuntaselimuseo
29. Louhela	68. Maatalousoppilaitos, Maa-mieskoulu	106. Knuuttilan mylly
30. Kiviluoma	69. Kokonkylän koulu	
31. Kyyny	70. Ala-Havunen	
32. Mäki-Kyyny	71. Tuominen	
33. Rewellin talo	72. Mäkinen	
34. Pajaniemi	73. Koski-Harja	
35. Huttula	74. Toikka –Toivakka	
36. Vahonkulma	75. Toikka –Toivakka	
37. Ollila	76. Ikkelän taloryhmä, Aronkylä	
38. Keski-Heikkilä	77. Ikkelän taloryhmä, Aronkylä	
39. Vierimaa		

Liite 2: Kaava-alueelle sijoittuvat muinaismuistokohteet ja muut kulttuuriperintökohteet

Arkeologiset kohteet on kuvattu tarkemmin raportissa "Kauhajoen keskustaajaman osayleiskaava ja laajennusosat, Arkeologinen inventointi 2010" (Jaana Itäpalo, K-P:n arkeologia palvelu). Kohteiden numerointi osayleiskaavassa vastaa niiden numerointia tuossa raportissa.

Kiinteitä muinaisjäännöksiä, jotka on merkitty osayleiskaavan rakennemalliin sinisellä neliöllä ja kirjaimilla *sm* sekä kohteen numerolla, ovat seuraavat kivikautiset asuinpaikat ja maastossa tarkastetut historiallisen ajan tervahaudat ja muut kohteet:

Kivikautiset asuinpaikat;

1. Isoniemi (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 232010026),
2. Keski-Harja (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 232010022),
3. Korkiamäki (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 232010001),
4. Lähdes (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 232010009) ja
5. Toivakka (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 232010021).

Historiallisen ajan tervahaudat ja muut kohteet;

15. Laitasaarenkallio, tervahauta (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018901),
19. Polvenmäki, tervahauta (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018099),
26. Penttilän kivirakenteet, rökkiöt (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 232010004),
20. Rahikan kellari ja tervahauta (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018100)
28. Laitasaarenkallio 2, rakkakuopat (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018108)
29. Laitasaarenkallio 3, rökkiöt (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018109)

Muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet, jotka on merkitty osayleiskaavan rakennemalliin vaalean sinisellä neliöllä ja kirjaimilla *s/ kp* sekä kohteen numerolla. Kohteet ovat historialliselta ajalta:

Tervahaudat:

7. Hiipakanmäki (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018073)
10. Ikkelänjoki (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018083)
12. Keevelinluoma (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018085)
16. Muorinmäki (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018097)
17. Ojennuskangas (1000018098)
21. Sotkan luoma (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018101)
25. Vennanmäki (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018105)

Historialliset myllynpaikat:

14. ja 11. Koski & Jyränen (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018084),
13. Koskela (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018088),
23. Turjankoski (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018102) ja
24. Töyrä (muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000018103).

Liite 3: Kauhajokea koskevat tiedot Etelä-Pohjanmaan liiton Etelä-Pohjanmaan II vaihemaakuntakaavaa varten (kauppa, liikenne, keskustatoiminnot) laatimassa selvityksessä
”ETELÄ-POHJANMAAN KAUPAN PALVELUVERKON NYKYTILA JA MITOITUSTARPEET 2030”

Kauhajoki on 14 000 asukkaallaan Suupohjan seudun väestöllinen ja kaupallinen keskus. Vahva keskusasema näkyy muun muassa ainoan Seinäjoen ulkopuolisen Citymarket-tavaratalon avaamisena kaupunkiin vuonna 2012. Kaupan neliöt ovat lisääntyneet Kauhajoella vuodesta 2001 yli 20 000 km². Rakenteellisesti Kauhajoen ydinkeskusta on tiivis, mutta kaupan suuryksiköitä sijaitsee jonkin verran myös hajallaan keskustan ympärillä. Tähän vaikuttaa muun muassa keskustan viereisen Aronkylän alueen hyvä liikenteellinen sijainti kanta-tie 67:n varressa.

Taulukko 11. Vähittäiskaupan kerrosneliömetrit Kauhajoella vuonna 2012 (Kaupan tietopankki).

Yhteensä	Päivittäistavarakauppa	Tavaratalokauppa	Erikoistavarakauppa (ei tiva)	Tilaa vaativien erikoistavaroiden kauppa	Moottori-ajoneuvokauppa	Huolto-asema-kauppa
57 102	26 715	2 105	9 751	8 506	10 025	0

Taulukko 12. Vähittäiskaupan jakautuminen Kauhajoen kaupan alueilla vuonna 2012 (kerrosneliömetrit) (Kaupan tietopankki).

Kaupan alueen tyyppi	Yhteensä	Päivittäistavarakauppa	Tavaratalokauppa	Erikoistavarakauppa (ei tiva)	Tilaa vaativien erikoistavaroiden kauppa	Moottori-ajoneuvokauppa	Huolto-asema-kauppa
Kaupan alue keskustan reunalla	27 917	18 498	2 105	1 802	5 512	0	0
Keskusta-alue: Kaupunkiseudun ulkopuolinen iso keskus (Keskusta)	14 373	5 045	0	7 274	2 054	0	0
Keskusta-alue: Kaupunkiseudun ulkopuolinen pieni keskus (Neva-Kokko)	1 256	1 256	0	0	0	0	0

Taulukko 13. Vähittäiskaupan suuryksiköt Kauhajoella (Kauhajoen kaupunki).

	Vähittäiskaupan suuryksikkö	Sijainti kunnassa	Kaupan laatu*	Kerrosneliömetrit
1.	Isojoen Konehalli Oy	Kauhajoki, Keskustie 26	TiVa	33680
2.	Rautia K-Maatalous	Kauhajoki, Savikyläntie 15	TiVa	2768
3.	K-Citymarket Kauhajoki, yms	Kauhajoki, Puistotie 70	päivittäistavara	7173
4.	S-Market, ABC, Alko, Viihdestoppi, Kultajousi, apteekki	Kauhajoki, Topeeka 65	päivittäistavara	5780
5.	Agrimarket	Kauhajoki, Lellavantie 5-7	TiVa	2969
6.	Kauhajoen autokeskus	Kauhajoki, Moottoritie 2	TiVa	2522
7.	Halpa-Halli Oy	Kauhajoki, Osatajantie 1	päivittäistavara	4057
8.	Tuppukaluste	Kauhajoki, Jukola 26	TiVa	3464
9.	Maatalousliike / Loukkomators Hannu Loukko Oy	Kauhajoki, Topeeka 73	TiVa	3579
10.	Levyvirta Oy	Kauhajoki, Lustilantie 41	TiVa	arvio 2500
11.	Lehtonen Antti välitysmyynti	Kauhajoki, Mikontie 3	TiVa	arvio 2760

Sijainnit merkitty seuraavan sivun karttaan.

